

Rejtő Jenő

Az elveszett cirkáló

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET

Nézeteltérés egy pireuszi csapszékben. A kocsmáros megmenti a whiskyt, de nem csináltatja meg az ablakot.

MÁSODIK FEJEZET

Esik az eső. Rozsdás ismét leveszi a kezét a Kölyökről. Felkeresi a Nagy Főnököt. Megveri. Azután átalakulnak részvénytársasággá, és Pizskos Fred ügyvezető igazgató lesz.

HARMADIK FEJEZET

A részvénytársaság tagjai kerülnek a feltűnést. Rozsdás titoknak jön a nyomára. Pizskos Fred meglátogatja egy barátját, ez bonyodalmakra vezet, de nem verik agyon őket. Később elcsennek egy kisebb hadihajót.

NEGYEDIK FEJEZET

Egy beteg matróz és egy egészséges ötlet közötti összefüggés. Ellátják magukat szivarral, és túlélnek a katasztrófát. Rozsdás karriert csinál.

ÖTÖDIK FEJEZET

Hajókeresztelő. Pizskos Fredről lemossák a vezetéknévét. Rozsdás előbbre viszi Tom Leven ügyét, kívág egy szép védőbeszédet és egy ablakot. A cirkáló eltűnt, de jól érzi magát. Kikötnek Calcuttában.

HATODIK FEJEZET

Rozsdás meg van elégedve a fogadtatással. Viszont a francia haditerv ellen nem tud védekezni. Egy matróz nagy bajt okoz. Akasztófa helyett kerekasztal. Egy igazság akkor is fontos, ha nincs semmi értelme. Ezt jegyzőkönyvbe veszik.

HETEDIK FEJEZET

Tom Leven gyászosan szerepel. A részvénytársaság csődjé. A rossz időjárás jó jel. Rozsdás szerint nagyban megy a játék, és ebben igaza van, de fejbe ütik. A cirkáló végre megkerül, de nincs sehol. Ilyen még nem volt a világon!

NYOLCADIK FEJEZET

Újra összejön a társaság. A játék még nagyobbra megy. Rozsdás meglepő fogadtatásban részesül. Tanítójának igaza volt. Végleg elveszítik a játékot.

KILENCEDIK FEJEZET

Hogyan lett a „Radzeer” kísértethajó. Bradford elmenekül, és Kvang marad. A cirkáló elindul utolsó útjára, de mit ér a szerencse, ha elfogyott a szivar. A szenvedők sem maradnak magukra.

TIZEDIK FEJEZET

Bradford saját oktatásával találja szemben magát. Egy ablak rossz kilátással. A „Radzeer”-ügyben csak Rozsdás emel panaszt a frakkja ellen. Panaszát elintézik.

ELSŐ FEJEZET

Nézeteltérés egy pireuszi csapszékben. A kocsmáros megmenti a whiskyt, de nem csináltatja meg az ablakot.

1

Ez volt a legfurcsább fiatalember, akit valaha láttak. És ahhoz képest, hogy a nyakát éppen a Krokodil tartotta a kezében, elég nyugodtan viselkedett. Bár lehet az is, hogy megfulladt már, ezért tűrte olyan mozdulatlanul és lehunyt szemmel pillanatnyilag kényelmetlen állapotát a Krokodil roppant tenyerei közé ékelte nyakával. A Hóhérok asztaltársaságával szemben (e társaság pénztárosa volt a Krokodil) látszólag közömbösen, de mégis bizonyos várakozással állt a három Gyóntató. Elnevezésüket két francia haditengerész eltűnésének köszönhetik. A két tengerész e háromtagú társaság által lopott holmikat rendszeresen továbbította a Maréchal Joffre cirkálón, mondanom sem kell, hogy a felettesek tudta nélkül, és egy alkalommal egész egyszerűen elhajóztak az áru ellenértékével együtt. Hajójuk ugyanis hosszabb időre az indiai vizekre ment. Egy év múlva gyanútlanul visszatértek, bízva az emberi feledékenységben. A három csempész azonban nem bizonyult szórakozottnak, és így e könnyelmű matrózoknak nyoma veszett. Mondják, hogy előzőleg a károsultak rábeszéltek a matrózokat, hogy nyilatkozzanak a magukkal hozott csempészáru rejtekhelyéről. Ugyanis a két matróz nemcsak vitt, hanem hozott is csempészárut. Azt is mondják, hogy miközben a lelkükre beszéltek, az egyik matróz meghalt. A másik végül is gyónt, és a három csempész kára megtérült egy csónak mélyén elhelyezett nagy mennyiségű kábítószer révén. Azóta hívják őket, „Gyóntatóknak”.

A „Hóhérok” nevű asztaltársaság állástalan matrózok számára fejtette ki karitatív működését, ami annyiban nem volt teljesen önzetlen, hogy az egyesület tagjai képezték a segélyre szoruló állástalan matrózok zömét. Az asztaltársaság alapjában véve önszegélyező egyesület volt, a szónak abban a szoros értelmében, hogy önmagukon segítettek, tekintet nélkül a célra vezető eszközökre, legyen az feszítővas vagy kés.

A helyzet tehát ez volt: a Hóhérok asztaltársasága a kocsmá bejárat felőli részén állt, Krokodil nevű pénztárosuk körül, aki egy ember nyakát tartotta kezeiben, azzal a szándékkal, hogy az említett nyak tulajdonosát, huzamosabb szorítás révén, fulladás következtében beállott halállal ölje meg. Szemben velük látszólag közömbösen, de bizonyos fokig várakozó állásponton foglalták el pozíciójukat a Gyóntatók, élükön Rozsdással, aki dohányzott. A másik Gyóntatót „Főorvos Úrnak” hívták, mert egy barátját, aki osztozkodás közben hülyének tette magát, olyan türelemmel verte órákon át, míg az illető háromhetes kórházi ápolás után ép elmével tért vissza a külbelki társaságba, és hogy a gyógy mód megismétlését elkerülje, eleget tett a Főorvos Úr jogos igényeinek. A harmadik Gyóntató, tisztességes nevén Bunkó, kissé jobbra a Főorvostól, megvakarta vállát, de csak azért, hogy kitapintsa a kabátja alatt négyszeresen összecsavart drótkötelet, amelynek végén jókora vasdarab volt. Erről a különleges verekedési szerszámjáról nevezték el Bunkónak.

- Hé, Krokodil! Mit akartok attól a kölyöktől? Úgy láttam, hogy a mi asztalunkhoz szándékozott ülni - kérdezte álmos hangon Rozsdás. A Krokodil kissé kiengedte a fiatalember nyakát, mert nem szeretett társalgás közben gyilkolni.

- Régen keresünk már egy spiclit, aki mindent beköp. És azt hiszem, ez az itt, akit éppen megfojtok.

- Nézd, Krokodil, elismerem, hogy mindenkinek tisztéltre méltó magánügye, hogy kit fojt meg, és kit nem. De ez a fiú a mi asztalunkhoz akart ülni, mikor nyakoncsípted. Először mondja meg, amit esetleg nekünk üzentek általa, és azután, ha igazán azt hiszed, hogy rendőr-kém, öld meg békességben.

- Tudod mit? Előbb megölöm, aztán beszélj velem.

- Helytelen álláspont - vetette közbe a Bunkó. - Nem hiszem, hogy a magunkévá tesszük.

- Én sem - mondta a Főorvos, és elővett egy körülbelül negyven centiméter hosszúságú kést.

- Civakodni akartok? - kérdezte megbántva az egyik Hóhér.

- A kölyköt engedjétek el - felelte valamivel határozottabban, de békésen Rozsdás és közeledett egy lépést. A fiatalember, nyakával a nagy marokban, ijedten pislogott jobbra-balra, de szólni nem mert, vagy nem tudott. Arca zöld volt a rémülettől. A Krokodil, hogy véget vessen az egésznek, nagyot rántott az áldozatán, és elkezdte rázni. Közben eltávolodott cimboráitól az ivó közepe felé. Rozsdás kezében, az ördög tudja, honnan, egy bikacsök jelent meg, és ugyanez a bikacsök a következő másodpercben a Krokodil tarkóján csattant, hogy ez, mint valami letaglózott barom zuhant fejjel a söntéspolcra, valószínűleg törött nyakcsigolyával. Két üveg valódi skót whiskyt a kocsmáros nyomban a hóna alá vett, és elsietett a belső szobába. Ez az ital nagyon drága volt. A Főorvos Úr egy rántással hátralódította a megszabadult fiút.

Néhány másodpercnyi súlyos szünet következett. Az afférnál csupa nyugodt ember volt jelen.

A Gyóntatók útját elvágták. A bejárat felé álltak a Hóhérok. Ezek öten voltak, közöttük a Szigonyos, aki könnyedén meghajlította a félcolos vasrudat. A söntéspolc mellett mozdulatlanul feküdt a Krokodil, nem lehetett tudni, él-e még. A polc mögött ismét feltűnt a kocsmáros, akinek eszébe jutott, hogy a brandyért is nagy kár, mert mostanában nehéz hozzájutni tehát ezt is bevitte magával a szobába, és bezárta az ajtót.

A Bunkó kezében megjelent a rövid sodronykötél, amelynek a végén a vasnehezék volt. Rozsdás jól tudta, hogy túlerővel állnak szemben, tehát, ha lehet, menekülni kell. Az öttagú csoport fenyegetően lassan megindult feléjük. Gyorsan odasúgta a Főorvosnak: „Te, a lámpát...” És nem várt választ, mert jól tudta, hogy megértették, felkapott egy asztalt és belevágta a közeledő csoportba. Ezek egy pillanatra szétrebbentek, és a Főorvos egy székkal máris leverte a lámpát.

A sötétség jóformán még be sem állt, mikor Rozsdás bal kezével felragadott egy széket és jobbával a rémült fiatalembert. Előbb a széket vágta bele az utcai kirakatba, az ablak csörömpölve tört szét, nyomban utánadobta a fiút, aki a széthulló üvegserepek között sértetlenül bukott ki az utcára, és ugyanezen az úton ugrott ki ő is. A fiú keskeny árnya szolgálatkészen lapult melléje.

- Fuss, ahogy tudsz! - kiáltotta Rozsdás, és rohant, miközben valakit leütött a bikacsökkel, éppen mikor feléje szúrt.

Ha a Bunkó és a Főorvos társuk után akartak volna menekülni, végük van, mert hátukba kapják a késeket. Ők az egyetlen helyes stratégia szerint a szemberohanó Hóhérok közé vetették magukat, akik a váratlan összeütközéstől hirtelen szétperdültek. Bunkó máris átvette magát a söntéspolcra, a Főorvos Úr felugrott a polc tetejére, és vadul bombázni kezdte támadóit az üvegekkel. Az egyik ötliteres üveg Szigonyos fejével együtt tört szét. Erre meghátrál-

tak kissé a támadók. A kocsmáros - ágya alatt - idegesen cigarettára gyújtott, megpróbálta a kárt felbecsülni a csörömpölés alapján, és elhatározta, hogy az utcai ablakot nem csináltatja többé meg.

A pillanatnyi szünetet kihasználva Bunkó és a Főorvos felborították a likőrökkel megrakott állványt, hogy elzárja az üldözők útját, azután egy lendülettel kitörték a vendéglős szobájába vezető ajtót, onnan az ablakon át az utcára értek. A sarkon még látták Rozsdást befordulni a fiúval. Egy sötét tárgy röpült utánuk, néhány milliméterrel eltévesztette a fejüket, és csörömpölve a kövezetre zuhant. Azután rohantak. Az irányt már tudták, ugyanis régen megállapodtak mind a hárman abban, hogy komolyabb nézeteltérés után törzskávéházukban találkoznak...

A kávéház a szárazdokk közelében volt, közönsége a környék ismertebb személyiségeiből állt, és neonbetűkkel egy szép cégtábla függött az ajtón:

KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM „A Négy Döglött Patkányhoz” AZ ÚRI KÖZÖNSÉG TÁNCOL!

2

- Ezek után sürgősen el kell tűnnünk Pireusból - jelentette ki Rozsdás, miután mindannyian együtt ültek.

A fiatalember rémulten nézte három marcona barátját, a „Négy Döglött Patkányhoz” címzett étterem és kávéházban, ahol az úri közönség táncol. („Dining room, Man spricht deutsch.”)

A táncoló úri közönség nagy része munka nélküli díjbirkózókból és szórakozni vágyó csarnoki árusokból, valamint a társaságukat képező, vegyes fajtájú (néger, maláj, fehér) hölgyek csoportjából állott. A hölgyek igen kivágott és feltűnően rövid ruhában voltak, valamennyien nagyon részegek.

- Én is azt hiszem, hogy okos lesz, ha eliszkolunk innen - mondta a Főorvos Úr. - A Hóhérok sokan vannak. Nem is tudom, hogy miért vitatkoztunk olyan hevesen ezért a nyeszlett fiúért.

- Kérem, én őszintén köszönöm... - hebegte hálásan, még mindig remegő hangon a fiatalember, de Rozsdás jóindulatúan legyintett:

- Ugyan, hagyd! Nem vagyunk tánciskolában. Nekem már rég gusztusom volt odasózni egyet ennek a baromnak. Különb is elég már Pireusból. Fel tehát! Menjünk a vidám Észak-Afrikába! Halihó! Gyerünk a festői Port Szaidba! Téged pedig ezentúl Kölyöknek nevezünk, mert úgy nézel ki, mint aki most szökött meg a rövidnadrágból.

Ezzel a fiatalember végérvényesen a „Kölyök” lett. Így történt itt a keresztelés. Nem lehet az embereket azzal a kényelmetlen kérdéssel zaklatni, hogy mondják meg a nevüket. Inkább adnak új nevet, amit a másik kikötőben egyszerűen ledobhat. Az igazi nevét jóformán senkinek sem tudják. Ha valaki jól szurkál, azt elnevezik „Bicskának”, és akinek csúnya a bőre, az természetesen „Ragyás” néven lesz közismert. Egy széles vállú, tömzsi apacsot Bivalynak hívtak. Midőn egy késszúrás következtében soron kívül elhunyt, semmiféle módon se lehetett kideríteni az igazi nevét. A fejfáján az állt, hogy ismeretlen. A szeretője idővel mégis összegyűjtött egy sírkőre valót, és most egy szép gránitlap fekszik az apacs sírján, ezzel a felirattal:

4

ITT NYUGSZIK
A BIVALY
ÉLT K. B. 40 ÉVET

- Most mondd meg, Kölyök - kérdezte a Bunkó -, hogy miért kerestél minket!
- Mert azt mondták... hogy a Rozsdás... a Rozsdás úr... megszökött a légióból.
- Úgy? - jegyezte meg a Rozsdás. - Lehet valami a dologban. De miért pirongatott úgy meg a Krokodil?
- Mert... mert a fivéremet keresem... aki eltűnt...
- Ez, fiam, érthetően idegesíti itt az embereket - bólogatott a Rozsdás. - Ugyanis itt alig van valaki, akinek ne lenne a számláján néhány eltűnt úr. Ilyesmi megesik a kikötőkben. Valaki eltűnik. Itt járt, és kész. Illetlen dolog firtatni, hogy hova lett. Mi a foglalkozásod?
- Lakatos vagyok...
- Ne hazudozz, fiam - szólt rá Rozsdás szemrehányóan. Szeme elé tartotta a Kölyöknek kis piszkos kezét. - Azt akarod mondani erre a kézre, hogy valaha is fizikai munkát végzett?

A fiú hallgatott.

- Hát nézd, öcsém - mondta Rozsdás -, miután hazudozol itt nekünk, levesszük rólad a kezünket. Csak azt sajnálom, hogy a Krokodilét is levettük. Isten áldjon...
- Köszönöm... - mondta a fiú, azután felkelt és eloldalgott. Néhány másodpercig csendesen ült a három barát.
- Hm... - mondta Bunkó -, szerencsétlen egy figura. De van benne valami, hogy meg kell sajnálni.
- Szerintem - medítált Rozsdás - az ifjúnak valami pereputtyát erre mifelénk elintézték. Most járkal itt, hogy hátha megtalálja. Valami úriember lehet. Én is az voltam valamikor. Mit röhögsz?! Azt hiszed, minden ember nyitott bicskával jön a világra?

Rozsdás fizetett.

- Hová megyünk innen? - kérdezte Bunkó.
- Jó lenne Port Szaid?
- Nagyszerű - mondta Rozsdás közömbösen és felállt. - Hát szervusztok. Hajnalban beszélünk a Nagy Főnökkel azután megyünk Port Szaidba. Hallihó!

És ment. Furcsa alak volt ez a Rozsdás. (Vörös haja miatt nevezték el Rozsdásnak.) Nem nagyon és nem feltűnően, de kifejezetten vörös volt. És egy egész kicsit szeplős. Mindez azonban jól állt neki. Arányos, karcsú alakján nem látszott meg, hogy néhány igen jelentős kikötő leghírhedtebb verekedője. Az arca gyerekes volt, és jóformán állandóan vigyorgott.

Alig lépett ki a „Négy Döglött Patkány” nevű vendéglőből (az úri közönség táncol), midőn szemközt, egy sikátor bejárata felett pislákoló gázlámpa alatt megpillantotta a sovány fiút. A Kölyök egy bátortalan lépést tett. Rozsdás nagylelkűen intett:

- Na gyere ide, te marha.

A fiú gyorsan melléje sietett, és szótlánul kísért. Nem is tudta, miért, de nagy-nagy nyugalmat érzett a szeplős gyerekarcú, vidám csavargó mellett.

- Hát mit akarsz, mi? - kérdezte bátorítóan. - Szívesen segítek rajtad, ha tudok. Vagy nem engem vártál?

- De... Nem akartam a többiek előtt is beszélni: Magának őszintén elmondok mindent.

- Akkor csak rajta, kezd el. Cigaretta nem akarsz?

- Köszönöm. - Rágyújtott. - Hát most, ha akarja, elmondok magának mindent, Rozsdás úr. - Mentek.

- Hagyjuk ezt a finomkodást. Mondd csak nekem, hogy: „te Rozsdás”.

- Hát kérlek alássan, te Rozsdás... - kezdte bátortalanul - én úgy érzem, megbízhatom benned. Meg kell bíznom benned. Az az ember, aki eltűnt és keresem, a fivérem. Két évvel ezelőtt még vezérkari kapitány volt az angol hadseregben. Évekig dolgozott egy találmányán, valami nagy fontosságú technikai újítás volt. Azt hiszem, hogy egy elektromos leadó volt a lényege, amelynek segítségével víz alatti aknákat lehetett felrobbantani nagy távolságról. Fivérem senkinek sem szólt erről a találmányáról, csak az asszisztense tudott róla, és sajnos egy nő, akit szeretett, akiben vakon bízott. Ez okozta a vesztét. Egy napon ugyanis, mikor a fivérem befejezte a munkáját, és jelenteni akarta az illetékeseknek, hogy megtekinthető a modellje, értesült róla, hogy hasonló találmányt jelentett be egy tisztárs. Nem tudom ennek a tisztnek a nevét. Katonai találmányok ügyében nagyon titokzatos minden eljárás. Fivérem összeszedte rajzait, hogy igazolja az elsőbbségét. A rajzai azonban hiányosaknak bizonyultak. Valaki néhány fontosabb tervet ellopott. Ugyanez a valaki adta bizonyára át a többi rajzról készült másolatot annak a másik tisztnek. Tom, ugyanis a fivéremet Leven Tamásnak hívják, most már tudta, hogy a tettes csak a menyasszonya lehet, csak neki, Helena Aldingtonnak volt szabad bejárása a fivéremhez, ő tartózkodott órákig a lakásban, ha a fivérem távol volt. Azonnal Helénhez sietett. Izgatott jelenet játszódott le közöttük. Tamás valószínűleg a két rajzot követelte, amelyek egy nap előtt tűntek el. A portás látta, hogy a fivérem kalap nélkül, idegesen rohan el. Fél óra múlva az egyik lakáj bement Helena Aldingtonhoz. A nő már halott volt, agyonszúrták egy papírvágó késsel. Ott találták Tom kalapját. Az íróasztalon ott feküdt fivérem revolvéré. Tudták, hogy milyen állapotban jött el a menyasszonyához, egy cseléd hangos szóváltást is hallott, szóval kétségtelen volt a bűnössége. Nyomban le is tartóztatták volna, ha a lakásán van, de nem ment haza. Egy barátjánál ült kétségbeesetten, Finley kapitány-nál. Az esti lapokban már benne volt a gyilkosság, és ez a kapitány, aki nem hitt fivérem bűnösségében, segítségére volt, hogy egy Görögországba induló katonai repülőgépre feljusson álnéven. A hadbíróság távollétében tartotta meg a tárgyalást, megfosztották a rangjától, kutasztották a hadseregből és halálra ítélték. Fivérem innen Pireuszról írt utoljára, több mint másfél éve. Ebben a levelében említette, hogy valószínűleg beáll a légióba. Szegény anyám belehalt a csapásba. Egyedül maradtam. Egy hajózási vállalatnál dolgoztam mint tisztviselő...

- Na látod, hogy nem vagy lakatos - dühögött Rozsdás.

- Két hónap előtt egy igen előkelő úr hivatott magához. Nyugalmazott táborszernagy, és úgy tudom, a legnagyobb angol hadianyaggyár vezetője. Kérdezte hogy hagyott-e a fivérem rajzokat otthon? Megmondtam, hogy egyetlen rajzát sem találtuk meg, vagy elpusztította, vagy magával vitte őket. A táborszernagy ekkor elmondta, hogy a találmány amelyhez hasonlót a fivérem is bejelentett, nem sikerült. A feltaláló tiszt, aki igen derék ember, és akit a fivérem igazságtalanul vádolt meg, valahol tévedett. Szóval a bemutató nem sikerült, és hiába foglalkoztak a tökéletesítéssel. A táborszernagy azt mondta, hogy ez a találmány hihetetlenül fontos. És lehetséges, hogy a fivérem elképzelése helyes volt. „Tom Leven ugyan igazságtalanul vádolta meg egy felettesét, mert ez véletlenül hasonló találmányon dolgozott, azután megölte a szeretőjét, mindez azonban nem zárja ki azt, hogy segítségünkre legyen ennél az igen

fontos találmánynál” - mondta a táborszernagy. - „Lehet hogy az ő megoldása volt a helyes. Ha Tom Leven eladta már egy másik nagyhatalomnak a találmányt, érdekünkben áll, hogy mi is megszerezzük tőle. Ha nem adta el, akkor még fontosabb, hogy mi szerezzük meg elsőnek. Tom Leven bűnügyéhez semmi közöm. Találmányáért viszont, ha jó, ötvenezer fontot ajánlok fel. Az összegről láthatja, hogy milyen fontosságot tulajdonítunk ennek a találmánynak. Külön becsületszavamat adom, és erről írásbeli ígéretet is kap hogy Leven ellen, amíg a találmány ügyében tartózkodik Angliában, az eljárást felfüggesztik. Ha bemutatja a találmányt, és sikerül, akkor ötvenezer fontért megvesszük, ha nem sikerül akkor is újra külföldre mehet bántatlanul. Nem teszek fel önnek kérdéseket - mondta a táborszernagy -, de lehetségesnek tartom, hogy tud valamit Tom Leven tartózkodási helyéről. Azt hiszem, ez a mesebeli összeg megérdemli, hogy felkeresse fivérért. Talán okosabb, ha személyesen próbálja meg rávenni, hogy rekonstruálja a találmányát számunkra, az esetben, ha a rajzokat már megsemmisítette. Tudom, hogy maga szegény, ezért ötszáz fontot kiutalok a maga számára, hogy ha kell, Dél-Amerikába vagy Ausztráliába is elmehessen Tom Leven után.”

Rozsdás sokáig hallgatott.

- Az semmi esetre sem helyes - mondta végül -, ha valaki megöli a nőjét. Verje meg, és kész. De ezek a feltalálók mind ilyenek. Rögtön azt hiszik, hogy másnak nem juthat az eszébe ugyanaz. Szóval, megkaptad az írást; amely szabad utat ad fivérednek, ki és be Angliából, amíg a találmány ügyében jár?

- Itt van nálam - mondta a Kölyök, és megmutatta a hivatalos menlevelet.

- Hm... ez elég érdekes...

- Kedves Rozsdás... magában... benned van az utolsó reményem. Meg kell találni a fivéremet. Szegény, talán valahol szenved, pedig boldog és gazdag ember lehet, ha átadja a találmányát Angliának.

- Hogy jutottam éppen én az eszedbe?

- Valaki azt mondta, hogy a légióban voltál.

- Ott voltam, fiam. Egyike vagyok azoknak a ritka embereknek, akiknek sikerült megszökni onnan. Ha fivéred is ott van, akkor nyugodtan visszafordulhatsz Londonba. Mert se pénzzel, se ravaszsággal, se imádkozással onnan nem engedik ki öt évnél előbb. És az ember nincsen vasból, nehéz azt az öt évet megérni.

- Legalább ha megtudhatnám... biztosan, hogy ott van-e egyáltalán a légióban?...

- Ezt esetleg megtudhatom. Menjünk a Fáraóhoz. Az tudja az ilyesmit.

Elindultak a Fáraóhoz. Nem lehet tudni, hogy miért hívták Fáraónak. Piszkos, karvalyorrú, kopasz ember volt. Egy deszkabódében lakott a kikötőben, amely fölött francia címer volt, és ez állt egy táblán:

OFFICE FRANÇAIS RENSEIGNEMENTS POUR VOYAGES.
--

A felírás körülbelül azt jelentette, hogy a bódé tulajdonképpen francia utazási iroda, ahol felvilágosítással szolgálnak. Az „iroda” berendezése egy bőrdíványból és egy pálinkásüvegből állt. A helyiségben csak a Fáraó tartózkodott és néhány ezer légy. A látogatók beléptek.

- Jó napot.

- Ajtót! - ordította a Fáraó.
 - Kuss - felelte szemrehányóan Rozsdás. - Arról van szó, hogy kereshetsz öt drachmát.
 - Nem érdekel. Megmondtam neked a múltkor, hogy felhagytam a csempészéssel. Francia állami tisztviselővel állsz szemben.
 - Nem kell csempészned. Ez a fiatalember, akit ne nézzél le sovány külseje miatt, miután ma jött ki a fegyházból, ahol két évet ült, mert leszúrt egy fregattkapitányt, szeretne megtudni valamit a fivérééről.
- A francia állam tisztviselője valamivel több respektussal nézett a fiúra, fel is ült fektéből:
- Ne vegye rossz néven - fordult a Kölyökhöz udvariasan -, nincs okom kételkedni önben, de kétéves fegyházbüntetése még nem garancia arra, hogy valóban ki is fizeti majd az öt drachmát.
 - Kérem, én előre odaadom - mondta a Kölyök gyorsan, és fizetett.
 - Hát miről van szó? - kérdezte a Fáraó, és kése hegyével a fogát kezdte piszkálni.
 - Egy Tom Leven nevű angol ember állt be tavaly itt a francia légióba. Erről szeretnék valamit tudni.
 - Majd utánanéznünk, kérem, az irattárban. - Letérdelt a földre, azután két keze és a feje eltűnt a kerevet alatt. Ott volt az irattár. A Fáraó valamikor öt évet szolgált a légióban, s miután leszerelt, felkínálták neki ezt az állást a pireuszi kikötőben. Ha valaki jelentkezett a francia követségen azzal, hogy légionista akar lenni, közölték vele, hogy Görögország területén a franciáknak táborozni nincs joguk, de ha tetszik, kaphat egy utalványt, amellyel Dzsibutiba utazhat a légióhoz, és a gőzös indulásáig gondoskodik róla egy francia állami tisztviselő, aki szegény átutazókat istápol. Ez volt a Fáraó. Lapozgatott a könyvében.
 - Tom Leven, Tom Leven... Megvan! - És mutatta. - Tessék! „Tom Leven, harminchat éves, Dzsibutiba indult a Constanza nevű gőzösn, két évvel ezelőtt, február kilencedikén.”

3

A Kölyök nem tudott szólni. Rozsdás tünődve nézte a padlót.

- De hogy lásd, milyen barátod vagyok, Rozsdás, minden ráfizetés nélkül még valamit biztosan állíthatok neked erről a Tom Levenről, hogy könnyen megtaláld, ha lopott valamit tőletek. Egy Lacroix nevű belgával együtt szállt hajóra. És ez a Lacroix két hónap múlva írt nekem, hogy intézzek el valamit a szeretőjénél, akinél néhány holmiját hagyta. Ebben a levélben Lacroix megírta, hogy mind a kettőjüket három hét alatt kiképezték Dzsibutiban, és onnan Rangoonba kerültek, tehát ez az ember, aki lopott tőletek, szintén Rangoonban van. És most hagyjatok aludni... Ajtót! - kiabálta még utánuk, mikor otthagyták.

MÁSODIK FEJEZET

*Esik az eső. Rozsdás ismét leveszi a kezét a Kölyökről.
Felkeresi a Nagy Főnököt. Megveri. Azután átalakulnak
részvénytársasággá, és Pizkos Fred ügyvezető igazgató lesz.*

1

Már derengett. A rossz szagú kikötői sikátorokat lucskossá tette az eső. Szótlanul bandukoltak egymás mellett.

- Nézd, Kölyök - mondta végül Rozsdás -, legokosabb, ha hazamész. Ha egyszer Birmában van a bátyád, akkor az anyyi, mintha nem is lenne a világon.

- És... milyen messze van ide Birma?

- Már Birmát gondolod? Jó gyors hajóval négy-öt hétig eltart. De beutazási engedély kell.

- Én utána megyek a bátyámnak!

- Meg akarsz halni?

- Lehet, hogy belehalok. Akkor is utána megyek.

- Hát én ilyen marhát még nem láttam! Én végleg leveszem rólad a kezemet. Tőlem mehetsz, ahova akarsz! Hajót találsz itt Pireuszban eleget.

- És... és azt hiszed, nem engednek majd partra szállni? - kérdezte kis idő múlva Leven. - Beutazási engedély nélkül?...

Rozsdás először nem felelt. Szidta magában a fiút, mint a bokrot. Végül rámordult:

- Elmegyünk a Nagy Főnökhöz. Ő segítségedre lesz esetleg ebben az ügyben. Engem nem érdekel. Jöhetsz velem, mert én is éppen hozzá megyek. Valószínűleg a Főorvos meg Bunkó is hozzáfordulnak.

- És ilyenkor otthon van?

- Éjjel három órakor kezdi az irodai órákat. Úgy látom már a hivatalában van.

Egy jókora szemetesládára mutatott, amelyben valaki olyan módon ült, hogy a félig nyitott tetőt a fejével támasztotta fel, és így védve volt az eső ellen. A szemétláda jobb oldalán, a tető oltalmában, egy zacskóban gyertya égett. A Nagy Főnöknek fekete, széles karimájú kalapja volt, hosszú, ősz fürtök lógtak ki alóla, ráncos, napbarnított arcán a halántékától a bal szája szegletéig hatalmas forradás húzódott. Egyszerű drótcsíptető volt az orrán, és méltóságteljes arccal nézett jobbra-balra, mint valami bagoly. Hivatala nagyon praktikus volt, mert nemkívánatos látogató közeledésére egyszerűen lehajtotta a fejét, miáltal a láda teteje visszaesett, és mint valami koppantó, nyomban eloltotta a gyertyát is. Az öregúr egy kerti széken ülve egész jól elfért a lábában. Rozsdást, úgy látszik, régen ismerhette, mert mikor meglátta, bólogatott és köpött.

A Nagy Főnök igen fontos személyiség volt a kikötőben. Mint orgazda kezdte működését, de egy zseniális ötlet révén sikerült egész újszerű és jövedelmező iparágat létesítenie. A kikötő tolvajai és rablógyilkosai, akik állandó ügyfelei közé tartoztak, ősi szokás szerint, készpénzen aranyon vagy más értéktárgyon kívül, a tett elkövetése után nyomban megsemmisítettek

mindent. Erszényt, írást, fényképet, szóval a kifosztott egyén értéktelen tárgyait, amelyek nyomra vezethették a rendőrséget, eldobták. A Nagy Főnök, ennek már lehet húsz éve, kijelentette üzletfeleinek, hogy minden írást, igazolványt hajlandó jó pénzért megvásárolni. Különbözőknek ennek örültek. Viszont évek során a Nagy Főnök, akit különben Morbitzernak hívtak, és annak idején Csaszlauban született, megszámlálhatatlan sokaságú okmányra tett szert. Ha azután valakinek sürgős volt elhagyni Pireuszt, és útlevele; vízumra vagy új személyazonossági iratokra volt szüksége, bizalommal kereste fel Morbitzert. Bizony megesett, hogy valaki ötven drachmáért vásárolt meg olyan igazolványt, amit két héttel ezelőtt ő adott el nyolc drachmáért Morbitzernak.

- Jó estét - köszöntötte Rozsdás.

- Ez nem fontos. Mit akarnak? - felelte a Nagy Főnök.

- Ez a kölyök Birmába szeretne menni. Én is elutaznék valamerre.

- Legfőbb ideje - helyeselte az öreg -, hogy megszabaduljon ez a kikötő a gyanús elemektől. Birmába bevándorlás is kell. Ez megdrágítja.

- Nézze, Főnök, nekem ne hencegjen. Kell egy igazolvány Birmába bevándorlással, ha lehet, letelepedéssel. Mit kér?

- Ez attól függ. Van egy igazolványom, beutazás, letelepedés, friss, egyhónapos papír, megboldogult tulajdonosa dán belgyógyász volt, egyetemi magántanár, aki mint az álomkór hírneves gyógyítója kapott beutazást. Van egy angol petróleumkutató, kéthavi tartózkodás, szabad kutatási engedély, Deterding ajánlólevelével.

Rozsdás hosszan elgondolkozott, azután maga sem tudta, hogy történt, egyszer csak rászólt a Nagy Főnökre:

- Hogy az a két igazolvány? Én is megyek! Az istenit! Eredj innen... - ezt a Kölyöknek mondta, aki örömeiben két kézzel ragadta meg Rozsdás karját.

- A két igazolvány százhusz drachma, de nem szívesen adom.

- Ötven!

Ezek után heves vita indult meg. Közben Rozsdás többször odaütötte a Nagy Főnök fejét a láda tetejéhez. Végül megegyeztek nyolcvan drachmában, amelyet reggel a kikötő csarnok bejáratánál vesz át az írások ellenében Morbitzer. Még vita közben érkezett újabb három ügyfél, a Pizkos Fred, a Főorvos Úr és Bunkó társaságában. A Pizkos Fred hatvan év körül járhatott, hosszú szakálla volt, és fekete szegélyű saskarmai állandóan ebben a pizkos, kávészínű, gondozatlan szakállban babráltak. Valamikor fregattkapitány volt az angol haditengerészetnél, de egy alkalommal néhány gyilkosságot követett el, és ott kellett hagynia szolgálatát. Most már jó néhány éve egy ócska kis gőzösön muníciót csempészett Kínába, és visszafelé kábítószereket hozott Görögországba.

- Nézd, a Rozsdás!

- Halló, Pizkos Fred! Mi készül?

- Hallom, hogy összeszólalkoztatok egy társasággal ma este - mondta Fred. - Megállapodtam a fiúkkal, hogy velem jönnek egy kis rakománnyal Sanghajba. Csak előbb rendes hajósigazolványt kell itt kapniuk a Nagy Főnöktől, mert link dolgot nem csinálok. Jössz te is?

- Nekem más dolgom van. Megyek csecsemőt dajkálni Birmába.

- Akinek itt nincs dolga, az ne állja el a bejáratot! - szólt a Nagy Főnök. - Gyerünk, Fred, ha akarsz valamit. Ez nem vendéglő, hanem hivatal.
- Te Birmába mész? - jegyezte meg csodálkozva a Bunkó. - Erről nem is szóltál nekünk.
- Magam sem tudtam. Várjatok csak!... - kiáltott hirtelen Rozsdás. - Nagyszerű ötletem van! Ide hallgass, Fred, és maga is figyeljen ide, Főnök: akarnak fejenként ötezer fontot keresni?
- Attól függ, hogyan. Illetve attól se függ.
- Részvénytársaságot kell alapítani - folytatta a vörös.
- Azt lehet - mondta helybenhagyólag Pizkos Fred, és megértően bólogatott, mint aki sűrűn szokott részvénytársaságot alapítani.

2

A részvénytársaság alapító tagjai átvonultak egy közeli csapszékbe, ahol Rozsdás néhány rövid szóval elmondta nekik Tom Leven történetét. A Kölyök ugyan tiltakozott, de pártfogója elhatározta, hogy a jövőben saját feje után megy a fiatal Leven ügyében. Thomas Leven menlevelét kézzől kézre adták.

- Mármost, uraim - enuniciálta Rozsdás a közgyűlésnek -, ha mi átalakulunk részvénytársasággá, amelynek célja, hogy Tom Levent megszabadítsa a birmai garnizonból, és elvigye Londonba, ahol találmányáért ötvenezer fontot kap, ebből ötven százalék a részvénytársaságot illeti kiváló működéséért. Így fejenként ötezer font jut ötünkre, ha megszabadítjuk Levent.

- Hogy képzeled az egészet? - szólt a Nagy Főnök.

- Egyszerűen. Adva van három ember. Pizkos Fred, a kapitány és a Nagy Főnök. A kapitánynak van hajója, és van esze. A három ember, a „Gyóntatók” társaság már többször bebizonyította, hogy ér valamit. Ezenkívül a Kölyöknek van pénze, és Morbitzer, a Nagy Főnök, a részvénytársaság elnöke, aki minden gazság legfőbb irányítója, adná a további szükséges tőkét. Pizkos Fred szerzi a hajót és a legénységet.

- Szóval úgy gondolod - tünődött Pizkos Fred -, hogy én elvigyelek titeket Birmába, ott megszöktessük a legionáriust, és Angliába menekülünk vele? De, fiam, én csempész vagyok, és ha nem viszek dugárut, miből tartom el a hajót olajjal, szénnel, pálinkával és miegymással?

- Úgy van! A Nagy Főnök, aki nem jön velünk, a ráeső ötezer fontot azért kapja, mert pénzt ad a vállalkozáshoz. Ötszáz fontot kell hozzáadnia, akkor a részvénytársaság megalakult, és siker esetén ötezer font az osztalék.

- És mi biztosít engem arról, hogy ez a fiatalember igazat mondott? - kérdezte a Nagy Főnök.

A Kölyök megmutatta a tábornok írását. Mindenki figyelmesen elolvasta, ez elég bizonyíték - felelte Rozsdás.

- Kérem - mondta a Kölyök -, én szívesen beleegyezem, hogy huszonötezer fontot kapjanak a fivérem pénzéből, ha megszabadítják.

- És ha a fivéred - vetette közbe a Főorvos Úr - egyszerűen kijelenti, miután megszabadítottuk hogy semmi köze ahhoz, amit te ígértél?

- Ettől nem félek - dünnyögte a kapitány -, a mi hajónkon lesz, ha megszöktettük, és így azt hiszem, mindenféle megállapodásra könnyen rábeszélhetjük... De ha a találmány nem jó?

- Akkor - közölte őszintén Rozsdás -, igen tisztelt részvénytársaim, elvesztettünk időt és pénzt hiába. De végre is, kockázat nélkül nincs üzlet.

- Nekem tetszik a dolog - morfondírozott a Pizkos Fred. - Ötezer fontért érdemes valamit kockáztatni. De Colombóig le kell vinnem az árut. Colombóban szerzek hajót és legénységet. Ha lesz pénz.

- Benne vagyok, de csak akkor, ha a rám eső részen kívül az ötszáz fontot is visszakapom - mondta a Nagy Főnök. Újra vitatkozni kezdtek. Rozsdás ismét megverte a Nagy Főnököt, végül a részvénytársaság megalakult. Írásba foglalták a megegyezést. A Nagy Főnök pénzt ad Frednek, hogy Colombóban hajót béreljen, viszont, hogy biztosítéka legyen megkapta zálogul a tábornok reverzálisát, amely nélkül Leven nem léphetett angol földre. A Kölyök is aláírta az okmányt. A Főorvos, Rozsdás, a Kölyök és Bunkó Morbitzer, ügyvezető-igazgató a Pizkos Fred.

HARMADIK FEJEZET

*A részvénytársaság tagjai kerülnek a feltűnést. Rozsdás titoknak jön a nyomára.
Pizskos Fred meglátogatja egy barátját, ez bonyodalmakra vezet,
de nem verik agyon őket. Később elcsennek egy kisebb hadihajót.*

1

Délelőtt zuhogott az eső. A részvénytársaság tagjai utolsó megbeszélésre jöttek össze. A Kölyöknek egy petróleumkutatói engedélyt adott a Nagy Főnök, Harry Leven névre és kellemes kutatást kívánva átnyújtotta. Sajnos, Rozsdás igazolványa celofánnal védett csontlap volt, kijavíthatatlanul Verhagen dr. nevére szült, és feljogosította, hogy mint az álomkór specialistája Birmában letelepedjen. A Főorvos és Bunkó rendes matrőzigazolványt kaptak, más névre szólót, miután mindketten régi bűncselekményeik miatt a világ valamennyi hajóskönyvéből töröltettek. A Főorvos valamikor mint hajógépész szolgált, Bunkó mint távírdász. De ez már nagyon régen volt.

- És most hallgassatok rám! - mondta a Nagy Főnök. - Miután én finanszírozom a társaságot, jogomban áll természetben is hozzájárulni a költségekhez. Az utat Colombóig négy személy részére nyugodtan számíthatom százötven fontba... ezért most százötven fonttal kevesebbet adok, és kaptok mind a négyen egy-egy hajójegyet ellátással Colombóig. Ugyanis az éjjel egy négytagú társaság megbetegedett valamelyik ismerősömnél, és véletlenül négy hajójegy volt náluk. Ezek a szegény beteg emberek már nem fognak zavarni benneteket, legalábbis így mondta az ismerősöm, aki igen alapos ember. Eladta nekem a négy jegyet, éppen Colombóig szólnak, a Vulkániára, amely délben indul, kettő első osztályú, és kettő az inasok részére harmadosztályú. A két első osztályúval utazhat Rozsdás és a Kölyök, a harmadosztályúval Bunkó és a Főorvos.

- Ötven font értékben elfogadjuk - mondta Rozsdás.

- Százhusz - siránkozott a Nagy Főnök.

Rövid rugdosás után megállapodtak kilencvenben. Morbitzer átnyújtotta a jegyeket az igazolványokat és négyszáztíz fontot Frednek, hogy Colombóban, ahol bevárja a többieket, hajót béreljen.

- Halló! Csakhogy ruha is kell ehhez - mondta Rozsdás. - A Főorvos és Bunkó utazhatnak ahogy akarnak. De a Kölyök meg én, ha leülünk az első osztályon így ebédelni, kissé gyanúsak leszünk.

Nagy nehezen szereztek két hatalmas bőröndöt, és a Nagy Főnök ismerősei ellátták őket a szükséges ruhával. Volt abban szmoking és vászonruha, sőt Rozsdás gardrójában egy csíkos, zöld golföltözet is. Ezek után Pizskos Fred megállapodott velük, hogy Colombóban bevárja őket miután ő a csempészekkel előbb indul.

- Colombóban lesz hajó és legénység, azután teljes gőzzel megyünk Rangoon felé. Isten veletek...

A Vulkánia igazán luxushajó volt. A ventilátorok szüntelenül zúgtak, a boyok hordták a jeges italokat, fekete lábuk serényen futott fel és le a lépcsőn, csörögtek a poharak, és a hajó szíve, a modern motor, gumiba ágyazva szinte nesztelenül működött. Vacsorához Leven mérnök kissé elkésve érkezett, mert soká tartott, amíg a szmokingját felvette. A hatalmas, ragyogó parkettű ebédlőben már mindenki együtt ült, a hölgyek valamennyien selyemruhában, az urak pedig szmokingban. Némi feltűnést keltett dr. Verhagen, aki szintén hosszú időt fordított az átöltözködésre, és végül egy csikos, zöld golfruhában jelent meg. Az általános megdöbbenést elismerésnek vette. Leven (petróleumkutató) meglepetésében nadrágjára ejtett egy kávéskanalat, valami fehér szósszal.

Ekkor lépett a terembe Earl of Sudessex, egy angol százados társaságában. A herceg, aki oldalágon az angol uralkodóházzal is rokonságban volt, nem nézett ki többnek tizenkilenc évesnél, holott valójában huszonkettő is elmúlt már. Sovány, finom arcú fiatalember volt, és ifjú kora dacára már ezredes őfelsége házi ezredében. Kíséretében volt Bradford vezérkari százados is. A százados negyven év körülnek látszott. Zömök, középtermetű, okos arcú ember volt. Úgy viselkedett Earl of Sudessex-szel, mintha a szárnysegéde lenne. Őexcellenciája ragaszkodott ahhoz, hogy részt vegyen a közös étkezéseken. Senki sem hitte volna erről a finom, lányos külsejű úrról, hogy kitűnő, kemény katona, aki legutóbb mint a gyarmatügyi miniszter megbízottja egy bizonyosnak látszó háborút intézett el békésen odalent Kenyában, a leghatalmasabb bennszülött királlyal. Mint eljövendő gyarmatügyi államtitkárt emlegették, és fiatal kora dacára eléggé tapasztalt volt, mert öt szolgálati évét részint az afrikai, részint az indiai gyarmaton töltötte. Earl of Sudessex egy biccentéssel bemutatkozott a vendégeknek, mire ezek mintegy vezényszóra felálltak.

- Érdekes pasas - súgta Verhagen doktor a barátjának, a földgázmérnöknek. Majd hozzátette halkán: - A katonaruha is van olyan feltűnő, mint a golföltözék.

A herceg igyekezett közvetlenül társalogni a szomszédaival, de a hangulat azért elég feszélyezett volt. Sajnos, Verhagen doktor is a közelében ült, és a herceg, talán mert feltűnt neki a golfruha, megszólította Rozsdást is.

- Ön először utazik a trópusra, uram?

- Nem, sir - felelte kissé zavartan. - Doktor Verhagen vagyok, és az álomkór... a kutatás...

- Várjon csak! Doktor Verhagen! Megvan! Ön a Kongó mellől, két év előtt érdekes cikket írt az álomkórrol, az egyik angol orvosi szaklapnak.

- Önnek ez feltűnt, sir? - hebegte.

- Természetesen. A gyarmati hadseregnek komoly problémája az álomkór. Örülök, hogy megismerhettem önt. Nagyon érdekesen említi egyik cikkében a lappangási idő szociális és erkölcsi összefüggését a bennszülöttek bűnözésével kapcsolatban.

- Igen... Hát az úgy volt... Azt hiszem, jobb lesz, ha erről más alkalommal beszélhetnék excellenciáddal. Lehetnek a vendégek között olyanok is, akik nem rokonszenveznek az álomkórral.

Ezzel kivágta magát. A hercegnek nem tűnt fel a zavaros viselkedés. Megszokta, hogy tekintélytisztelő emberek képtelenek elfogulatlanul beszélgetni vele.

A százados nyugodt pillantása mereven szegeződött Rozsdásra. Ez gyanakvóbb természetű volt. „Fene azt a Morbitzert” - gondolta kínjában Rozsdás, és boldog volt, mikor véget ért a vacsora.

...Egymás mellett álltak a fedélzet korlátjánál. A Kölyök olyan csinos volt szmokingban, mint egy parkett-táncos. Csak ne lenne mindig szomorú. Rozsdás tisztában volt vele, hogy ha nem szeretné ezt a fiút, esze ágában sem lett volna a furcsa részvénytársaságot összehozni. Sohasem vágyódott sok pénzre. Erre gondolt, miközben a kabinja felé tartott. A hajó közepén, közvetlenül a parancsnoki híd alatt, két fülke volt egymás mellett: a hercegé és a századosé. A fedélzetnek ezen a részén érezhető legkevésbé a hullámverés, tehát ez a két legjobb lakosztály. Az ablakból fény szűrődött ki, és halk beszélgetés hallatszott.

Rozsdás egyszerre megtorpant, és dermedten állva maradt.

Tisztán, világosan, a herceg hangja hallatszott ki az ablakon:

- És maga biztos abban, hogy Tom Leven Birmában van?
- Biztos vagyok benne, excellenciás uram.

3

Tom Leven!

Fél éjszaka álmatlanul hánykolódott. Micsoda hallatlan játéka ez a sorsnak? Mit akar ez a két magas rangú katona Tom Leventől? A Kölyöknek nem szólt. Minek nyugtalanítsa? Mindenesetre jó lenne megtudni, hogy hová utaznak ezek, és mi közük van Tom Levenhez. A hajó nem megy tovább Colombónál. Hogy lehetne kihallgatni őket? A két kajüt a hajó közepén áll, nem érintkezik más kajúttal, és izzólámpák világítják meg körül. A hídon legtöbbször ott a kapitány, és egy matróz külön őrséget tart állandóan a nagy úr kajütje előtt.

Hm... Világos, hogy mégis ki kell hallgatni őket holnap. Igen, éppen holnap.

Délelőtt, mintha csak körülsétálna a hajón, úri passzióval bekukkantott a fedélközbe. Miután látta, hogy az egyik sarokban kártyáznak, oda igyekezett, és valóban ott ült egy csoport közepén a Főorvos úr és Bunkó.

- Uraim - szólalt meg Rozsdás -, nincs önök között véletlenül egy szabó? Tegnap elszakadt a szmokingom, szívesen megfizetném a fáradságát, ha valaki megvarná.

A Főorvos úr felemelkedett:

- Én szabó vagyok, kérem, szívesen megjavítom a szmokingját, de pénzt nem fogadhatok el érte.
- Hát akkor egy jó szivart. Az ötös kabinba jöjjön majd fel, barátom, ha megunta a kártyázást.
- Jöhetnek én, kérem, most is.
- Történt valami? - kérdezte Rozsdást, mikor kettesben haladtak az első osztály felé.
- Még nem, de fog. Látod ott azt a két kabint? Este egy matróz szokott ácsorogni előtte. Most is ott van: Elviszed a szmokingot, és vacsoraidőben feljössz. Én ma nem megyek le vacsorázni. Itt fogok állni a híd alatt... De ott a kürtő mögött, úgyhogy nem látszom. Te odamégy ehhez a matrózhoz a szmokingommal, és megkérdezed, hogy hova vidd, mert nem találsz az ötös kabinban. Ha a matróz elment veled a fordulóig, tedd le a szmokingot a kabinomban.
- Értem. És te addig beosonsz az őrizetlenül maradt kabinba, és ellopsz mindenfélét.

- Hallgatózni megyek be, te barom.
- Jó, jó... Azért, ha mégis elhoznál valamit, remélem, nem fogsz becsapni...
- Most a legfontosabb: éjfélkor vágd el a villanyvezetéket.

...Este nyolckor, mikor mindenki vacsoránál ült, kivéve Verhagen doktort, az Earl kabinja elé állított matróz szinte dührohamot kapott attól a részeg szabótól, aki sírva kérte, hogy énekelje el vele együtt a „God Save the King”-et, és mutassa meg neki az ötös kabint. Közben a szmokinggal együtt állandóan a matróz nyakába borult, míg ez megunt, és a gallérjánál fogva hurcolta Verhagen doktor fülkéjéhez, azután lihegve ment vissza az őrhelyére. Az excellenciás úr és a százados éppen feljöttek az étteremből.

Rozsdás a százados fürdőszobájába osont ezalatt. Arra számított, hogy úgy, mint előző napon, az Earlnél fognak feketézni vagy likőrözni. Ha nem hívja meg a századost, abból nagy baj lesz. Szerencséje volt. A százados együtt feketézett felettesével. Rozsdás kiosont a fürdőszobából, és a vékony kabinfalra nyomta a fülét. A leghalkabb szót is tisztán hallotta. Tom Levenről nem beszélgettek.

Azért Rozsdás nem sajnálta meg, hogy hallgatózott.

- Ön szerint ez a Kvang Kínából való?
- Szerintem - felelte a százados - Kvang semmiféle hadseregben sem szolgált. Valami kínai bandavezér lehet, és önmagát tette meg generálisnak.
- Én azonban nem tekintem bandavezérnek. Elsősorban tárgyalni fogunk vele. Ha Kvang elfogad engem királynak, akkor én elfogadom őt generálisomnak. Egy bizonyos, hogy Birma északi határán igen nagy ember, és pénzáldozatba kerülne egy hadjárat.
- A franciák sem kívánják a hadjáratot, de még áldozatok árán is fontos lenne abból a szempontból, mert mind Hátsó-Indiába, mind Birmába ezen a területen keresztül csempészik a fegyvert.
- Igen, igen... Biztató mindig, ha az angol és francia érdekek megegyeznek.
- Ha nem sikerülne ezzel a Kvanggal megállapodni, akkor a Hátsó-Indiából és Birmából összevont angol és francia csapatok elbánnának a generális hordájával.
- Erre csak legutolsósorban szánám rá magam. Előbb jön a „kerekasztal”. Pénzzel, szép szóval, ranggal talán csak lehet hatni arra a Kvangra. Csakis akkor szánám rá magam arra, hogy a franciákat és ezzel természetesen az angolokat is, csapatmozdulatokra vegyem rá, ha Kvang hajthatatlan lenne - mondta az Earl.
- Ne felejtse el excellenciád, hogy Kvang generálissal más oldalról is tárgyalnak.
- Ismer valakit, aki már beszélt ezzel a Kvanggal?
- Okos ember az. Misztériumot csinál a személyéből. Ott tanyázik az őserdőben mindenféle bennszülöttekkel együtt. És eddig még nem állt szóba senkivel. Az bizonyos, hogy korlátlan úr a határon, és ha akarja, beengedi azt a hatalmas fegyverszállítmányt, ami Kínán keresztül érkezik.
- Hát, mielőtt ez a szállítmány megérkezik vagy megállapodik velünk, vagy elindulunk ellene a franciákkal együtt. De én rendületlenül bízom a kerekasztalban. Ezért szeretnék minél hamarabb elindulni Colombóból.
- Tizennegyedikén jön értünk a „Radzeer” cirkáló, tehát mire megérkezünk Colombóba, már várni fog ránk.

„Unalmas dolgokat fecsegnek” - gondolta Rozsdás. Bár lehet, hogy még ennek is hasznát veszi. De most már jó lenne kijutni a százados kabinjából. Éjfélre járhatott. Egyszerre kialudtak a lámpák. Valaki elvágta a vezetékét. Rozsdás a kajütblakból látta a kihunyó fényt. Máris kisurrant a kabinból.

4

Másnap délelőtt Rozsdás elmondott mindent a Kölyöknek. A fiatal Leven jobban volt informálva a magas személyiségről.

- Emlékszem - mondta -, hogy nemrégiben benne volt a lapokban Earl of Sudessex küldetése. Van egy vitás terület Birma északi részén, amely közös francia-angol koncessziós terület lesz Earl of Sudessex fennhatósága alatt.

- De miért említették Tom Levent?

- Ezt én sem tudom - felelte elgondolkozva a Kölyök. - Sok zavaros ügy lehet a bátyám körül, amit nem ismerek. Úgy érzem, nagy igazságtalanság történt vele.

- Nézd... végeredményben mégiscsak gyilkolt. Én is öltem már embert, de csak szemtől szembe, önvédelemből. Ne haragudj, de aki asszonyt öl...

- Rozsdás... te most talán kinevetsz... de én... azt hiszem, ebben a gyilkosságban van valami titokzatos, amit szeretnék megérteni, mielőtt elítélném a bátyámat. Miért ment el látogatóba a barátjához, miután gyilkolt? Miért csak akkor szökött el, mikor már bent volt a lapokban, hogy őt gyanúsítják? Miért hagyta ott a kalapját gyilkosság után? Miért ment ki a főbejáraton, és ahogy az újságban állt, még várt is ott egy darabig taxira, és cigarettára gyújtott? Ez mind nevetségesen hangzik... De az én fivérem nagyon okos ember, és ha már gyilkol, nem követ el ennyi baklövést.

- Hm... Persze, így már egy kicsit furcsán hangzik. Azt már hallottam, hogy a gyilkos hamisan adja a becsületszavát. De hogy taxira várjon a tett színhelye előtt, és dohányozzon... De miért szökött meg, ha ártatlan?

- Te is megszöktél volna az ő helyében. Annyi bizonyíték szólt ellene, hogy menthetetlen volt; akkor is, ha ártatlan.

- Na, de valaki csak megölte a hölgyet?

- Akarsz egy analízist hallani?

- Mi?... Ez megint olyan mint az álomkór.

- Az analízis aprólékos elemzése valaminek, amit csak részleteiből érthetünk meg. Valaki nyomban a fivérem távozása után belépett Helena Aldingtonhoz. Ott találta Tom Leven kalapját, és leszúrta a nőt, tudva azt, hogy mindenki Tomot fogja gyanúsítani. Erről mi a véleményed?

- Szerintem az analízis olyan dolog, amit meg lehet fogni a gyilkos helyett, de nem lehet felakasztani. Hogy én is mondjak egy analízist: kinek állt érdekében elintézni a fivéredet, és megölni a nőt? Talán annak az embernek, aki a nő útján a fivéredtől ellopta a találmányt.

- Bravó! Ez nagyon jó analízis. Mindenesetre, ha tudnánk, hogy ki nyújtotta be azt a hasonló találmányt, talán közelebb járnánk az ügy megoldásához. Ha nem is ő ölte meg Helena Aldingtont, talán valaki, aki az ő személyével összefügg. Mi a véleményed?

- Hogy elég már az analízisen rágódni, menjünk inkább a büfébe.

...Este volt. Az Indiai-óceán zsíros fényű, sötét hullámaiból egy-egy fehérén ficánkoló repülőhal vetette fel magát. A Déli Kereszt, mint valami hatalmas Signum Laudis az ég végtelen zubbonyán, millió sziporkázó csillag között tisztán, hatalmasan ragyogott. Távolról sok lámpa tünedezett fel egyre kivehetőbben, míg végül a kikötő csillogását túllicitálva, hatalmas transzparens fénylett fel tisztán a távolban:

LIPTON'S TEA

Megérkeztek Colombóba.

5

Rozsdás meghagyta a másik két Gyóntatónak, hogy keressék meg Pizskos Fredet. Ő meg a Kölyök riksakulit fogadtak nyomban, és a Fortba vitették magukat. Gyönyörű, hatalmas városrész a Fort, ahol a gazdag turisták és előkelő urak laknak. Természetesen, a Grand Oriental Hotelben szálltak meg. Este megérkezet felderítő útjáról a részvénytársaság két másik tagja. Igen levert volt mindkettő.

- Mi van Pizskos Freddel? - kérdezte Rozsdás idegesen.

- Meglátogatta egy barátját - felelte búsan Bunkó.

- Na és?

- Mit na és? A barátjának csapszéke van a külvárosban, ahol melleleg rulett és ópium is járja. Fred már reggel megérkezett, azóta játszik és iszik. Azt hiszem, nincs már több nála a pénzünkből, mint ötven font.

A Kölyök elsápadt.

- Próbáltuk elhívni - folytatta Bunkó.

- És mit mondott?

- Hogy menjünk a fenébe.

- Vezessetek oda! - kiáltotta Rozsdás.

Megindultak a fülledt estében Colombo külvárosa felé. Nemsokára a bennszülöttek vályogházai között jártak, fekete női fejek vigyorogtak rájuk kivilágított ablakokból, és nyekergő, sípoló zene szólt.

Egy óra múlva megláthatták a „kapitányukat” a bennszülött negyed egyik játékszármányában. Fejbiccentéssel köszöntötte társait, és érdeklődéssel meredt az asztalra. A maláji krupié megpergette a rulettet, és futott a csontgolyó. Lapos homlokú, színes arcok meredtek előre verejtéktől fényesen. A 34-es nyert. Pizskos Fred megint betolt egy csomó bankjegyet. A három Gyóntató és a Kölyök sejtették, hogy valamennyiük védelmezésére és az expedíció céljaira fordítandó költségeket sikkasztja éppen a kapitány, de mit lehet csinálni? Szakállában babrálgatva, három egyforma kínai copfot sodort kávészínű, ősz szőrzetéből Fred, azután mosolyogva hátrafordult:

- Hogy vagytok?

Barátai azonban a csontgolyót figyelték, amelynek a húszason kellett volna megállnia ahhoz, hogy az expedíció sorsa ne legyen kétséges. A gyékénypadlójú kis szobában fojtó, forró bűz terjengett, toprongyos tamil, néger és kínai alakok álltak körül az asztalt egymáshoz torlódva, és a cvikkeres maláji krupié állandóan vigyorgott. Egy távolabbi helyiségből citeraszó hallatszott. A golyó a tizesnél állt meg. Piszkos Fred derült mosollyal emelkedett fel a helyéről, és egy rántással kissé feljebb húzta szíjánál fogva a nadrágját, azután így szólt:

- Bocsánat, uraim, de azt hiszem, itt csálnak.

A következő pillanatban egy késpenge villant meg a kezében, végigszaladt az asztal posztóján és nyomban látható lett egy gumicső, amely a készülék alatt kezdődött, és a krupié kezében végződött, és így módot nyújtott arra, hogy egy nyomásra a szaladó golyót odafújtatott levegővel kibillentse abból a lyukból, amelyben a legnagyobb tétnek megfelelő szám van.

A krupié vigyorogva felemelkedett, azután revolvert rántott, de félúton sem volt a revolver a zsebéből, mikor Piszkos Fred a lámpáról lehulló moszkító számára odahelyezett cseréptálat a fejéhez csapta, hogy a maláj vérbe borultan bukott hátra, közben másik kezével a közelében összemarkolható bankjegyeket gyorsan az ingmellébe süllyesztette. Mindez villámsebességgel játszódott le, és nyomban utána leírhatatlan zűrzavar támadt. Valaki hátulról késsel ugrott a kapitánynak, ezt a Főorvos Úr egy lődítással keresztülvágta a rulettasztalon. Lövés dörrent, a helyiségben levők kezében kések, revolverek tünedeztek elő. Piszkos Fredet bizonyára darabokra tépik, ha Rozsdás váratlanul egész testével neki nem veti magát a rulettasztalnak, amely felborult, és szétnyomta a körülállókat. Bunkó veszélyes sodronykötele egy óriás kínai teherhordó fejét hasította be, és a Főorvos Úr váratlan ötlettől áthatva, vaktában lövöldözni kezdett. Néhányan sikoltoztak.

A Kölyök dermedten lapult a falhoz. Itt megölik őket! Azután Rozsdásra esett a pillantása. Ijedt csodálattal nézte.

A vörös fiatalember szétterpesztett lábakkal állt, bikacsőke jobbra-balra csapott, és ahova csapott, ott hús szakadt, rúgásra lődult láb térdkalácsban tört ki, szúrásra emelt kéz négy ujja morzsolódott össze örökre bénultan, ha valaki megközelítette, azt hozzácsapta megint a többihez, és végül, mint valami megvadult démon leszakította a mennyezetről függő olajlámpát, és mindenestül belevágta a pillanatra meghátráló támadói közé. Néhány ember meggyulladt, és a földhöz verdeste magát üvöltve, a láng a gyékényekbe, a felborult asztalba is belekapott, és kísérteties, táncoló, sárga fény világította meg alulról az emberi mivoltukból kivetkőzött verekedőket. A bejáraton azonban újabb és újabb segítők szivárogtak be. A Főorvos Úr, kezében egy csonkká tört székkal, irtózatossá csapásokat osztogatott maga körül. Piszkos Fred a verekedők lábai alól bankjegyeket kaparászott össze, míg valaki nyakszirten nem csapta, erre felugrott, és elindult a kijárat felé. Mintha nádszálakat hajítana félre, úgy nyílt az út körülötte. Ugyanis derékmagasságban két kést fogott a kezében, és nyugodt, lassú mozdulatokkal jobbra-balra döfött egyet-egyet. Amikor elérte a hátsó ajtót, megemelte a sapkáját és távozott. A szoba teli lett füsttel, az emberek támolyogtak a söntés üvegajtaja felé, ahol váratlanul Bunkó nyitotta meg az utat, egy nyolcvankilós hivatásos néger verekedő jóvoltából, akit mindenestől belevágott az ajtóba, hogy üveget, keretet kitört, amint véresen átzuhant a söntésbe, és fekve maradt. A Gyóntatók minden keze ügyükbe eső romot ellenfeleikre hajigálva, visszavonultak a hátsó bejáratig, és nemsokára kinn voltak az éjszakában. A vendéglő vályogépületéből már felcsaptak a lángok, sípolás, kiabálás, szaladgáló emberek mozgalmak látszottak a főbejáratnál, és a négy fehér futni kezdett.

- Állj! - kiabálta Rozsdás. - Szent Isten, a Kölyök! Ottfelejtettük!

Rohantak vissza. De Rozsdás mindnél előbb járt. Soha életében nem érzett ilyen aggodalmat. Szegény kis gyenge fiú! Most érezte csak, hogy mennyire megszerette. Rohant a hátsó bejáraton keresztül. Fojtó füstoszlop csapott az arcába. Szája elé kötötte a zsebkendőjét, és belevetette magát a füstbe. Lángok csaptak ki a rulettszobából. Hogy találja meg a fiút? A sűrű füsttől nem lehetett látni; és lépten-nyomon mozdulatlan testekbe botlott. Itt igazán tiszta munkát végeztek.

Fulladozott és szédült. Végre egy felcsapó lángnyelv villanásánál meglátta a fal mellett Levent. Ülő helyzetben volt, ahogy ájultan lebicsaklott a földre. A vállára dobta, mint valami zsákot. Közben úgy érezte, hogy már ég, a bőre repedezett a forróságtól. Vakon tapogatózkodott a fal mentén, egy lángoló gerenda hullott le mellette, és megpörkölték a szikrák. Érezte, hogy elveszíti az eszméletét... Azután kibotlott egy nyíláson, és továbbvonszolta magát...

A ház mögé ért, ismét a csillagos ég alá, néhány lépésnyire az országúttól, amelyen az előbb rohantak. Nagy lélegzetet vett, és a Kölyköt a földre tette. S a lángoktól megvilágított úton három barátját pillantotta meg. Egy szemközti ház falánál küzdöttek keményen vagy ötven bennszülött ellen. Hátukat a falnak vetve, egyelőre távol tartották még maguktól ellenfeleiket, de látszott, hogy pillanatokon belül összecsap felettük a dühödt népség. Rozsdás előhúzza a bikacsököt, még egy mély lélegzetet vett, azután óvatosan elindult a verekedők felé, hogy hátulról közibük csapva utat nyisson. Ekkor az országút Fort felőli részéről vad szirénázással megérkezett a riadókészültség autója.

Mire véget ért a színjáték.

Mindenki futott.

Itt ugyanis a környéken sem panaszos, sem felperes nem élt, az esemény valamennyi résztvevője, fehérek és színesek, leütöttek és megcsaltak, támadók és védekezők valamennyien a büntető törvénykönyvből jól ismert vádlottak kiterjedt családjához tartoztak.

Rozsdás is gyorsan „dekkolt” az országúti árok mellett, és kétrét görnyedve szaladt, miközben bizony elég tapintatlanul, mint valami taligát, csuklójánál fogva vonszolta maga mögött a Kölyköt.

6

...Fél óra múlva egy kiégett gyapotmezőn megállt. Nagyot sóhajtott, és letette a terhét. Mert csak addig húzta a földön a Kölyköt, míg a rendőrség közeléből kiért, azután már vitte.

A fiú mozdulatlanul feküdt.

- Na! - szólt rá Rozsdás és megrázta. - Mit betegeskedsz itt, te kis hülye?

Leguggolt mellé a földre, és néhányszor megütögette az arcát, majd kinyitotta a fiú kabátját, hogy megdörzsölje a szívét. Azután rögtön újra becsukta.

A Kölyök nő volt.

Kabócák ciripeltek kórusban, és a kiégett gyapotmező kókadt virágai kissé megcsóválták kelyhüket a finom esti fuvallatban, amit a dagály hozott magával. A mozdulatlanul ragyogó mennyboltról szépen megindult egy csillag, és hosszú, fehér utat hasított hirtelen az ég alapszínén.

Rozsdás füttyentett egyet, azután megvakarta a fejét. Na, ez jó kis marhaság. Köszönöm szépen. Azért ha visszagondolt arra, hogy mit vállalt ez a lány, és mit vitt véghez, csak amióta ő kiszedte a Krokodil kezéből, őszinte tisztelettel nézett a Kölyökre. Vajon hány nő van a világon, aki ezt megtenné a fivéréért?

Nyomban elhatározta, hogy a leányt nem világosítja fel arról, amit megtudott. Különösen annak nincs értelme, hogy a barátait is beavassa. A Kölyök kinyitotta a szemét. Nagyot sóhajtott, aztán felült.

- Jobban vagy? - mordult rá Rozsdás.

- Igen... Úgy érzem...

- Akkor egy-kettő, gyerünk!

Csendesen elindultak egymás mellett a város felé.

7

- Gazember voltál, az is maradsz, és mindig az leszel.

- Hagyjuk ezt az örökös személyeskedést - felelte Pizkos Fred. - A pénz elveszett, és vége.

A Főorvos Úr leköpte.

- Ideges emberekkel nem lehet tárgyalni - mondta Fred, és letörölte az arcát. - Mit akartok? Tartozom benneteket ma este egy tisztességes hajóval elindítani Birmáig, és visszahozni. Jelenleg hajnali öt óra van, és majd ráértek hasonló udvariatlanságokra, ha ma este fél tizenegykor nem áll rendelkezésetekre a hajó.

- Hogy akarsz pénz nélkül hajót szerezni?

- Felvilágosítással nem tartozom nektek, csak hajóval, legénységgel és ellátással. Fél tizenegykor tehát legyetek a sziget déli végében. Point de Galle gátjánál, a halászkikötőnél. Másfél óra innen. Figyelmeztetek benneteket, hogy időre ott legyetek, mert menetrendszerű pontossággal indul a hajó.

- Miféle hajó lesz az? - kérdezte Rozsdás.

- Mit tudom én - felelte Pizkos Fred -, majd szerzek valahol egyet. Szervusztok. - És ment. A többiek őszinte tisztelettel néztek utána. Amint zsebre dugott kézzel, csámpás járása felett ingadozó felsőtesttel, nyugodtan haladt, maga volt a megtestesült önbizalom. A társaság ezután elszéledt, miután megbeszélték, hogy este hol találkoznak. Bunkó és a Főorvos Úr egy régi barátjukat látogatták meg a fegyházban, a Kölyök visszament a hotelbe, hogy pihenjen estig.

- Szervusz - nyújtotta a kezét Rozsdásnak. - Most már másodszor mentetted meg az életemet, és én nem is tudom...

- Hagyjuk ezeket a marhaságokat. Ne mondj többé ilyeneket, ha azt akarod, hogy jóban legyünk.

- Azt akarom - felelte buzgón, őszinte, nagy csillogó szemmel a Kölyök, és Rozsdás kissé elfordította a fejét, mert zavarba jött a lány pillantásától.

- Hát eredj a hotelbe, este érted jövök. Szervusz. - Gyorsan otthagya a Kölyköt, és anélkül, hogy hátrafordult volna, ment. Pedig, ha hátrafordul, látta volna, hogy barátja hosszan néz utána.

Ezután Rozsdással olyasmi történt, ami felmenő ágon száz évre visszamenőleg nem fordult elő a családjában. Könyvtárba ment. A colombói városi könyvtárba!

Egy kötetnyi régi évfolyamú londoni újságba mélyedt és olvasott. Sokáig olvasott, miközben a ruhája, cipője, az újság, az asztal, a padló, sőt a bal füle is hamus lett a nagy mennyiségű cigarettától, amit közben szívott.

Tom Leven kapitány gyilkossági ügyét olvasta el valamennyi lapból. Az egyik lap például leírta az épületet, összes mellékbejárataival. A másik lap megemlítette, hogy Tom Leven egy katonai jellegű találmánya ellopásával gyanúsította Helena Aldingtont. Erről csak néhány sort írtak, miután katonai ügygel függött össze. De szó esett a kalapról, amelyet a kapitány ottfelejtett, a halott boncolási jegyzőkönyvéről, amely megállapította, hogy a szúrás az íróasztalon fekvő, hegyes papírvágó késsel előlről történt, a szívet járta át, és azonnali halált okozott. Ugyancsak az íróasztalon feküdt Thomas Leven revolvere használatlanul. Ezután a rendőrség dicsőítése következett, hogy milyen gyorsan, hány fotót készítettek, és hogyan hallgatták ki a személyzetet. A tör markolatáról sikerült ujjlenyomatot venni, és a sofört is felkutatták, aki Leven kapitányt elvitte. Az áldozat az ajtó mellett feküdt arca borulva, az íróasztalfiókokat kihúzta a tettes, nyilván keresett valamit. Rozsdás mindent jól megjegyzett.

Azután lement egy nemzetközi kocsmába, pálinkát rendelt, és három órán át gondolkozott.

Később a Grand Oriental Hotel portása telefonon jelentette Bradford vezérkari századosnak, hogy egy úr kíván személyesen beszélni Earl of Sudessex őexcellenciájával. Earl of Sudessex-hez csak a századoson keresztül lehetett bejutni.

- Ki ez az úr?

- Doktor Verhagen.

- Közölje vele, hogy őexcellenciája nem fogadhatja, csak ha írásban kéri a kihallgatást kellő megokolással.

Fél óra múlva megjelent a néger boy egy borítékkal, amely a századosnak volt címezve. A levélben ez állt:

„Dr. Verhagen tisztelettel kihallgatást kér őexcellenciájától, Tom Leven ügyét illetően, addig is zárom leveletem, kiváló tisztelettel. Kelt, ma.”

- Vezesse hozzám ezt az embert - mondta a százados.

Nemsokára Rozsdás jelent meg, ünnepélyes alkalmakra tartogatott zöld golfruhájában. A százados nem kínálta meg helyet. Okos, kutató szemével mozdulatlanul fixírozta a látogatóját.

- Mit akar? - szólította meg végül.

- Őexcellenciájával szeretnék beszélni Tom Leven ügyében.

- A két évvel ezelőtt halálra ítélt katonát gondolja?

- Úgy van. Meglepő véleményem támadt ebben az ügyben.

- Nem értem, mi köze lehet az ügghöz és az ön véleményéhez őexcellenciájának?

- Úgy tudom, őexcellenciája utazása bizonyos fokig összefüggésben áll ezzel az ügygel - vágta ki merészen.

- Ezt honnan tudja? - kérdezte nagyon keményen Bradford.

- Kérem, én a kihallgatást nem a szó rendőri értelmében kértem. Hogy mit honnan tudok, az magánügyem.

- Vigyázzon, uram! Katonai titkok talán mégsem képezhetik az ön magánügyeit! Mondja el, kérem, nekem, hogy mit akar, és ha alkalmasnak látom, közlöm őexcellenciájával.

Rozsdás szép lassan felforrt.

- Ha őexcellenciáját nem érdekli a mondanivalóm, akkor azokat más, felsőbb hatóságokkal fogom közölni, megemlítve ezt az elutasítást is.

- Ön represszáliákkal fenyeget?! Ön erőszakosan merészel fellépni ezen a helyen?

- Kérem. Már távozom is.

- Vakmerően beállított értesülések alapján - mondta Bradford - blöffölni akar itt. Hogy miért, azt nem tudom, de ez a körülmény elegendő ahhoz, hogy elutasítsam, és figyelmeztessem arra, hogy nagyon megütheti a bokáját, uram, ha ezzel az ügygel foglalkozik.

- Azt hiszem, ha bebizonyítanám, hogy Tom Leven ártatlan volt, és egyben kiszolgáltatom az igazi bűnöst egy nagy horderejű találmány megszerzéséhez is közelebb hoznám Angliát.

A százados egy ideig nézte, mint aki habozik, hogy belemenjen-e a témába ezzel az idegen emberrel. Végül így szólt:

- Maga inkább az álomkórral szokott azelőtt foglalkozni. Térjünk át talán erre a tárgyra. Én a napokban két egymáshoz erősített üveglap között néhány trypanosomát kaptam, ugyanis magánéletemben szenvedélyem a mikroszkóp. Mindenfelől küldetek magamnak üveglapok között fertőzött vércseppeket. Nos, kérem, én a trypanosomák körül fehér foltokat láttam. Meg tudná nekem magyarázni, mi ez?

- Én Tom Leven ügyében jöttem...

- Ígérem magának, hogy minden kívánságát teljesítem, ha megmondja, hogy mi az a trypanosoma - mondta Bradford keményen.

Nagy csend volt.

- A trypanosoma, barátom, amiről maga sohasem hallott - szólt a százados -, az álomkór bacilusa. Az álomkóré, amelynek maga hírneves kutatója. Én már a hajón gyanakodtam, de kerülni akartam egy undorító leleplezést. Nem tudom, melyik állam vagy ügynökség hírszerzője csak azt tudom, hogy nem orvos, és nem Verhagen. Hanem kém. Lehet, hogy pénzt akar a hercegtől, lehet, hogy csak valami intrika keresztülvitelével bízták meg. Utolsó szava önhöz: hordja el magát innen, mielőtt intézkedem, hogy örökre kitiltsák az angol impériumból.

- Százados úr - felelte türtőztetve magát Rozsdás -, lesz még idő, mikor megbánja ezt az eljárását.

- Távozik, vagy más eljárást óhajt?

- Csak egyet óhajtok - mondta Rozsdás az ajtóból -, hogy valaha önnel olyan helyen találkozzam, amely nem áll angol fennhatóság alatt.

Igaz, hogy azután nagyon sietett. Még az utcán is morgott magában. Micsoda dölyfös alak egy ilyen angol katonatiszt? Azután úrrá lett rajta a gyerekes hajlam, és azon tűnődött, hogy milyen érdekes dolog ez az üveglapokkal. Egyszerűen jól egymáshoz szorítják, és akkor jobban megóvja azt a vércseppecskét vagy akár lehetet, ami a két lap között van, mint leónozott doboz a

szardíniát. És ekkor mikroszkóp alá teszik. Így szállítanak egy csepp vért világrészeken át és még a fehér foltok is épek maradnak. Remek.

Egy másik kocsmában rozspálínkát rendelt és hosszú, barátságos hangú levelet írt az angol hadügyminiszternek.

9

A kora esti órákban Earl of Sudessex és a százados, impozáns díszszemle után elhajóztak a „Radzeer” cirkálón.

Tíz órakor a négy útitárs, Rozsdás, Bunkó, a Kölyök és a Főorvos legyalogolt a pálmafásorral szegett országúton Point de Galle-ba. Sötét felhők gyülekeztek az égen, barátságtalan, áthatolhatatlan, fekete éjszaka volt. Igazi vihar előtti indiai depresszió nyomasztotta a levegőt. Ebben a kikötőben csak néhány halász élt, ott száradt a hálójuk, és üres ladikjaikat kihúzták a partra. Távolabb elszórt lámpák sora látszott, ott volt Colombo karanténje. Hatalmas elkülönített terület, amelynek a mély tengerbe nyúló kikötőjében néhány hajó vesztegelt sárga zászlóval, mert útközben kolerát vagy papagájvírust kapott valaki a hajón. A sziget déli részében épített megfigyelőházakban kellett tölteniük hat hetet mindazoknak akik a beteggel vagy betegekkel együtt utaztak. A barátságtalan, elhagyatott kórházépületek körül zúgva hajladoztak a hirtelen támadt, süvöltő monszun erejétől a karcsú palmyra pálmák. Ha Pizskos Fred valami csempész barátjával összeállt, itt nagyszerű helyet talál arra, hogy felvegye a barátait. Nemsokára egy kis gőzös közeledett. De csalódtak. Gyorsan elsietett Colombo irányában. Fél tizenegy elmúlt, hol késik Fred? A messzi láthatáron nem látszott lámpa, csak egy közeledő szép hadihajó. Na, ezt elvihette volna az ördög. Fred és üzletbarátai nem szerettek hadihajók közelében tartózkodni. Ez a szép páncélos pedig éppen itt kezd manőverezni. Ha Fred meglátja messziről bizonyára nem mer idejönni saját gőzösével.

- Azt hiszem, innen ma nem indulunk - mondta Bunkó. - Ha Fred meglátja ezt a páncélost, akkor holnap sem mer ideállni.

A sötétben hirtelen csobbanásokat hallottak, nagy ladik állt meg a part mellett, és Pizskos Fred ugrott ki belőle.

- Na, gyerünk, gyerünk - mondta gyorsan, suttogva -, beszállás.

- Hol a hajó? - kérdezte ámulatlan a Főorvos.

- Tán kiüsse a szemedet? Itt áll. Ez csak megfelel? Olyan száz mérföldet megy óránként, mint a pinty. Egy évre való szén, olaj és pókerkártya van benne. Csak gyerünk már, mert lopott hadihajóval nem jó itt ácsorogni.

Dermedten álltak. A világ történetében példátlan eset megrendítette őket. Egy hatalmas, gyönyörű, modern páncélos hajót talán csak mégsem lehet egyszerűen elkötni? És még ijesztőbbé tette az eseményt az a magától értetődő közvetlen egyszerűség, amellyel Pizskos Fred az ügyet közölte velük, nem értve, hogy lehet ezen csodálkozni, mintha már többször büntették volna meg gazdátlan hajók eltulajdonításáért.

- Ember! - kiáltotta Rozsdás. - Ezért mindnyájunkat felkötnek.

- De kicsinyes vagy ma! Persze hogy felkötnek. De hát hadihajó lopásért csak nem adnak Signum Laudist? Na jöttök, maradtok, vagy mifene? Fél tizenegy elmúlt, és nem szeretnék késéssel indulni.

Bunkó meghihatottan nézett a gyönyörű cirkálóra, azután csodálattól és tisztelettől remegő hangon mondta:

- Nagy vagy, Fred...

Húsz perc múlva a „Balmoral” nevű sorhajó, őfelsége keleti flottájának egyik legmodernebb cirkálója, teljes gőzzel elindult a részvénytársasággal Calcutta felé.

NEGYEDIK FEJEZET

*Egy beteg matróz és egy egészséges ötlet közötti összefüggés.
Ellátják magukat szivarral, és túlélnek a katasztrófát. Rozsdás karriert csinál.*

1

Igen. Ez megtörtént. A világsajtót nem járta be az esemény, mert az angol admirális, érthetően, restellte. Valóban megtörtént korunkban, sőt napjainkban, hogy néhány elszánt ember, miután nem volt útiköltségük, felkaptak egy cirkálóra, mint facér pékinas, ha kerékpárt lop, és elpályáztak vele. A hajnali órákban szikratávírók és rádiók tömege üvöltött, parancsolt, rendelkezett, felelt és kérdezett. Londontól Szingapúrig pattogtak a jelzések, és az Indiai-óceán minden pontjáról torpedórombolók és hadihajók siklottak eszeveszett gőzzel, kikutatni elragadott társukat.

Az első vizsgálat csak annyit állapított meg, hogy a Dél-Timor-szigetéről Colombo felé igyekvő „Balmoral” nevű páncélos egyik matróza útközben gyanús tünetek között megbetegedett, és a csatahajó sárga zászlóval kötött ki Point de Galle közelében, a karantén magasságában, de a parttól jó távol elhelyezett bóják között. Az orvos kiszállt a cirkálóra, és miután koleragyanúsnak találta az esetet, a teljes személyzet, a kapitánnyal együtt, a karantén melletti magaslaton felépített katonai megfigyelőbe került. A trópuson nincs szigorúbb úr, mint a járvány. A legutolsó kínai dzsunka vagy a legnagyobb angol hadihajó egyformán megfigyelésre és karanténba kerül, legfeljebb az utóbbi (mind a hajó, mind a személyzet) külön elbánásban részesül. A karanténban leborgonyozott járművekre egy kis őrhajó felügyel, amely háromóránként kifut a tengerre, és sorra veszi a járműveket. Az örök errefelé kérdés nélkül lőnek, akár a partról, akár a tenger felől közeledik valaki.

A karanténeljárás kivétel nélküli szigorúságát csak az tudja méltányolni, aki már volt a trópuson, és tudja, hogy egyetlen hajókötel vagy láda a gyanús hajóról, amelyen egyetlen beteg ember van, beviheti a ragályos betegséget, amit az egyenlítőn túl a modern orvostudomány legnagyobb erőfeszítése sem gátolhat meg abban, hogy napokon belül elharapódzék, és hetek alatt tízezreket (de előfordult már az is, hogy százezreket) pusztítson el. A karantén katonai intézmény, és harca a trópus százféle öldöklő betegsége ellen könyörtelen, szigorú, rideg, áthághatatlan.

Az égen gomolygó sötét felhők, a szél és a koromfekete indiai éjszaka tették lehetővé, hogy Pizskos Fred „elkösse” a cirkálót, amely jó messze kint állt a tengeren.

Midőn délután szemet vetett a gyönyörű hajóra, és furdalni kezdte ez a rögeszmeszerű gondolat, visszament Colombóba, ahol a régi bőrgyár használaton kívül helyezett szennyvezető csatornájában néhány régi barátja lakott. Közöttük egy igen kövér, félszemű ember, akit Pattersonnak hívtak, valamikor révkapitány volt Hollandia egyik kikötőjében, de iszákossága miatt elcsapták, és azóta rabszolgakereskedést folytatott Colombóban, két társával együtt „Gyújtogatóval”, aki jobb időkben hajógépész volt és a „Púpos Lemmel”, aki egy afférnál eltörte a gerincét, és azóta púpja van. Hárman a sziget belsejéből elkábított bennszülötteket rakták fel mint teherárut bizonyos hajókra, amelyekkel üzletileg együtt dolgoztak. Az elkábítás gumibot útján történt, és a bennszülött, mire magához tért, már összekötözve feküdt társaival egy halomban, mint csirkék a piacon, valamelyik „rabszolga-hajón”. A zónán kívül eső vizekre, a Marquesas- vagy a Társaság-szigetek valamelyikére szállították őket, ahol néhány lelkiismeretlen magánvállalkozó guanót termelt, vagy erdőt irtott.

Patterson, miután elitta a szállítmány árát, társaival újra visszatért lakni a régi bőrgyár használaton kívül helyezett csatornájába. Itt kereste fel Pizskos Fred, hogy megnyerje tervéhez, és segítsen hirtelenjében megfelelő matrózokat verbuválni.

- Hé, Pat! - köszönt rá Fred. - Hús egészen kitűnő legényre lenne szükségem, és melleleg mind a hármatokra. Nagy üzlet.

- Jöhet - mondta Patterson, pálinkától alig hallható, rekedt hangján. Hosszan tanácskoztak Pizskos Freddel. Fred elmondott mindent Pattersonnak és a két másiknak. Kétezer-ötszáz fontot ajánlott nekik és annak a hús embernek, akire még szükség volt. Ezt a kétezer-ötszáz fontot a saját részesedéséből ajánlotta fel, és megígérte, hogy a többiekre eső részből is kapnak valamit, ha sikerül az expedíció. Patterson és barátai ráálltak az alkura. Van itt elég kipróbált, régi matróz a csempészek között. Mind örömmel megy neki a „mókának”.

Estére együtt volt a hús ember. Szerelőtől kezdve szakácsig képviselve volt köztük egy hajó komplett legénysége.

A szél süvöltött, az éjszaka egyre sötétebb lett; és huszonnégy nyugodt, elszánt ember egy vitorlásra (talán mondanom sem kell, hogy lámpa nélkül) nekivágott a tengernek. A karantén magasságában bevonták a vitorlákat, és csendesen eveztek. Még jó messzelátóval sem vehették őket észre a nagy hullámverésben, az alacsonyra szállt párák fülledt ködétől befedett éjszakában. Fokként haladva, odasimultak a páncélos oldalához. Az egyik matróz felmászott, és hús perc múlva mindannyian fent voltak. Az utolsó ember előbb szépen kiverte a vitorlás fenekét. A bárka percek alatt elmerült.

A „Gyújtogató” egy kézilámpával nyomban a kazánhoz sietett. Volt itt mechanikus, kormányos, tüzér, mindenféle szakember egy hadihajó személyzetének megfelelő tudással. Fél óra múlva, mikor a vihar erősödött, hajójuk kéményéből keskeny füst szállt fel.

...Tíz óra után a hajó, mint egy bokor mögül kiosonó hiúz, kissé a hullámverés irányába kezdte fordítani az orrát. Ez volt a jó alkalom. A gőzszerűen hömpölygő, sűrű, langyos ködpárában az orra elé tartott tenyerét sem látta az ember.

Így siklottak igazán mesterien, szinte észrevétlenül egyre távolabb és távolabb. Mind sűrűbb lett a füst a kéményben, és végül félgözzel elfordultak a sziget végéről, hogy a karanténból már nem is láthatták őket, és északnak tartottak Point de Galle halásztanyái felé. Közben a fedélzeten fúrge emberek szaladgáltak fel és alá, hogy kitapasztalják a hajó rendszerét, gépét és kapcsolását úgyhogy mire Pizskos Fred kiadta az utasítást: „Lámpákat meggyújtani”, a cirkáló két perc alatt kivilágosodott. Colombo közelében egy kivilágított cirkáló kevésbé gyanús. Közben a szél csak süvöltött, és a felhők gyűltek, aminek Pizskos Fred és társai igen örültek.

Azután beszálltak a részvénytársaság tagjai, és a „Balmoral” teljes gözzel elindult a viharos éjszakában...

A vizsgálat megállapította, hogy éjfélkor a „Balmoral” horgonyt vetett Sabang-sziget kikötője előtt, felszólították a révkalauzt, hogy e szokatlan időben vizet, igen nagy mennyiségű konzervet és három láda szivart rakasson fel nyomban a hajóra. Miután a kérést éjfél után nem akarták teljesíteni, a „Balmoral” a partnak szegezte ágyúit (világosan látszott amint leveszik a védőburkot), és a kapitány kijelentette, hogy amennyiben öt percen belül a kívánalmakat nem kezdik berakni, az angol cirkáló löni fogja Sabangot.

Ezután gyorsan ment a berakodás.

Sabang után a hajónak nyoma veszett. A pontban egy órákor kitörő ciklon, amely emberemlékezet óta ilyen borzalmas erővel nem dühöngött az óceánon, lehetetlenné tette az üldözést. Városokat pusztított el a vihar, szigeteket nyelt el a szökőár, és a hajók a nyílt tengeren igen nagy számban süllyedtek el, ha nem tudtak idejében kikötőbe érni.

Reggelre a „Balmoral” eltűnt. A mindenfelől üldöző, egymással állandó összeköttetést fenntartó cirkálók és hadihajók hálózatán keresztül egy vitorlás csónak sem mehetett át észrevétlenül. Rejtély maradt: mi lett a „Balmoral”-lal? Ha nem repült el, akkor valamelyik kikötőben vagy a tengeren kellene lennie. És a „Balmoral” sehol sem volt. Admirálisok és révkapitányok, közlegények és tábornokok értetlenül álltak a csoda előtt. Repülőrajok napokig figyelték az óceán minden kis foltját, pontosan tisztázták minden hadihajó nevét, azonosságát, és hogy az előírás szerint megjelölt helyen van-e. Végül megállapították kétséget kizáróan, hogy a „Balmoral” a rendelkezésére álló hatórányi idő alatt eltűnt az Indiai-óceánról. Holott hat óra alatt ezt csak repülőgép teheti meg.

Az admirálisok kénytelenek voltak belenyugodni abba, hogy a század legnagyobb bűnténye és legnagyobb csodája esett meg. Elloptak egy hadihajót, és soha többé nem került elő. Nem egy zsebórát, nem is egy bennszülött kenut és nem egy felöltőt a kávéház ruhatárából, hanem kifejezetten egy teljes páncélos cirkálót, ágyúkkal, munícióval, reflektorral, páncélzattal és konyhaedényekkel együtt, leakasztották a horgonyról, elvitték és megtartották. Öreg tengeresek még évek múlva is elpirultak, ha eszükbe jutott a „Balmoral” esete.

2

A szél elállt, és a gomolygó, fekete felhők alacsonyabbnak látszottak, mintha az égbolt egy földszintes ház teteje lenne. Mozdulatlan és pállott volt a vihar előtti szélcsend forrósága.

- És most mi lesz? - kérdezte Rozsdás - Mert hajnalban egy világrészt fognak mozgósítani érdeklünkben.

Ez már Sabang bevétele után történt, útban Calcutta felé, tehát valamennyien szivaroztak.

- Szerintem - felelte Pizkos Fred - egy órán belül szép kis látványos revü kezdődik kedvelt tengerünkön, felhőszakadással és északkeleti széllel egybekötve. Addig reméljük, hogy nem fedezik fel a hajó eltűnését. Aztán jó néhány óráig az üldözés lehetetlen lesz, és mi eljutunk Calcuttáig. Calcuttában, amit lehet, összeszedünk a hajón, partra ugrunk, aztán már csak át kell hajóznunk Rangoonba. A gazdátlan hadihajót meg vigyék vissza, ha annyira kell nekik.

- És hogy jutunk el Rangoonba? - kérdezte a Főorvos.

- Miért? - kérdezte Patterson alkoholtól rekedt hangján, amelyből néha füttyentésszerű asztmatikus suttogás tört elő. Éppen egy üveg francia konyakkal foglalkozott, amit a kapitány fülkéjéből hozott ki. - Miért kérdezel ilyen marhaságot? Calcuttában talán nincs hajó? Az út legnagyobb részét ez a páncélos reggelig hátradobja. Különösen, ha lemegyek a kazánhoz, és megrugdosom a társaságot. Később majd találunk valami vitorlás csónakot vagy hadihajót, vagy ilyesmit...

Lépések dobogtak, és az erősödő hullámverésben minden ember dolgozott. Legalább olyan elsőrangú tengeresek voltak, mint a „Balmoral” régi legénysége.

A Kölyök a kapitány kabinjában feküdt az ágyon. Rosszul volt a viharos tengertől. Pizkos Fred a parancsnoki hídon egy hajdani fregattkapitányhoz illő pontossággal irányított mindent. A hajó csodálatos sebességgel hasította a tengert. Távolról, nagyon homályosan a gomolygó

párák között a Bengáli-öböl csipkézett partjai tűntek fel. Most mintha kissé világosabb lenne az ég.

- Hé, Fred! Nézz csak hátra, az istenért!

Fred nyugodtan fordult hátra, mert azt hitte csak egy hadihajót pillant meg a nyomukban. Mit tehetnek velük? Ha valami kisebb torpedóromboló, akkor úgy tesznek, mintha megadnák magukat, és ha közelebb jön; megnyitják majd ellene a tüzet, elsüllyeszti, és kész. Mit kell mindenért olyan hűhót csinálni?

De mikor megfordult, neki is melege lett kissé.

A távoli ég alján szép élénk világos rés látszott, amelyen át még néhány csillag is előtűnt, és ez a furcsa szabálytalan ablak, félelmes zöld fénnel világította meg a sötétben kavargó égboltot. A felhők legvégén, a világosság irányában, fekete, hosszúkas, léggömb alakú, sötét nyúlván lógott le mélyen az égről, sebesen közeledett, és farkincányi végződése mintha spirálisan forogna ebben a rohanásban...

Gyors rántás a fogantyún: „Lassíts! Félgöz! Balra!”

Jön a ciklon!

Sárga, döbbszent arcok néztek össze a roppant, légtelen, feszült izzó éjszakában. Különös hökkent kifejezéssel tekintettek hátra ezek a kemény arcélek. De hiába. A keskeny farkincában végződő, vöröshagyma formájú felhő most már a tenger színéig lógott le, és rohant feléjük, rohant...

A teljes sebességű cirkálót meg kell állítani! A tüzet, amilyen gyorsan csak lehet, kioltani. Mindenki ezen dolgozott. Ha nem sikerül, és a rohanó hajót elkapja a ciklon, a kazán úgy a levegőbe röpteti őket, mint egy srapnel. Kikötőt már nem érhetnek el. A vöröshagyma formájú vágató felhő közelebb és lejjebb jött, bűgőcsigává nyúlt, hosszan.

Vesztettül dolgoztak, hogy lefékezzék a szörnyeteget, amit ők zabáltattak tele gőzzel. Csigák nyikorogtak, kötelek feszültek, félmeztelen emberek tolták be és gurították ki a parázzsal telt fémkocsikat, szelepeket nyitottak, fogantyúkat csaptak fel, és Rozsdás bokáig olajban, összeverve a dobálózó hajó ütéseitől, megpróbálta leereszteni a vizet... Amennyire lehetett, csökkentették a sebességet.

Azután olyan csattanással, amitől megremegett az agyvelő, minden átmenet nélkül szétrobbant a füledt köd, és mint egyetlen nagy darab víz, zuhant le az égből a felhők tömege, áthatolhatatlan záporfüggönnyel. Csattanásra csattanás következett. A tengerbe lógó bűgőcsiga elérte őket, gigászi víztölcsérével átcsapott a „Balmoral”-on, magasba emelte a hajót, hogy szinte madártávlatból nyílt meg rájuk egy irtózatos hullámvölgy szája, amelybe, mint lehulló kő zuhantak bele, hogy a másik forgó tölcser ismét a felhők felé ragadja őket.

A kazán körül katasztrófák történtek. A „Gyűjtogató” rázuhant a fűtőszerkezetre, betörte a koponyáját, összeégett és meghalt. Mégis csökkenteni kellett a gőzt. Egy matróz a karját törte, többen összeégették magukat, a hajó úgy dobálózott, mint egy jégzilánk a mixer keverődobozában, és mégis dolgozni kellett. Mire a vihar tetőfokára ért, sikerült a „Balmoral” teljes gőzét minimumra csökkenteni.

A fedélzetre vezető ajtót a szél nyomása ellen képtelenség volt kinyitni. A víz olyan zuhatagokban ömlött részint zápor alakjában, részint az emeletnyi, átcsapó hullámtömegek következtében, hogy minden manőverezés képtelenség lett volna. A szél által kavart és csapkodott süvöltő, zúgó vízgomolyagok szinte állandóan befedték a fedélzetet. Irtózatos zengésekkel

szüntelenül zuhogtak a villámok, és az orkán üvöltése olyan volt, mintha ötvenezer mentőautó vágatna szirénázva a hajó mentén.

...Órákig hánykolódtak így a hullámhegyeken lecsapódó villámok között a szénfekete ciklonfelhők legsötétebb sötétjében. Pizskos Fred számítása, hogy egy jótékony vihar feltartja majd az üldözőket, túlságosan is bevált.

Hajnali három óra felé a vihar utolsó ciklusa vonult végig felettük. A „Balmoral” nemcsak nagyszerű, hanem szerencsés hajónak is bizonyult. Mert a ciklonnal szemben nincs jó hajó. Csak szerencsés. A „Balmoral” lucskosan bár és néhol kissé sérülten, de nagyobb baj nélkül úszta meg a katasztrófát.

...Az égen előtűntek a csillagok, és távolról tejszínű derengés jelezte a földteke másik oldaláról közeledő napot. A sebesülteket most behordták az első- és másodtiszti kabinjába. Néhányan hozzáláttak, hogy helyrehozzák a hajó kisebb sérüléseit. Pizskos Fred egy hatalmas szivarral megjelent a hajóhídon, előbb a szakállát vakargatta, azután belekiabált a szócsöbe: „Friss gőz! Előre! Marhák!” Rozsdás besietett a Kölyökhöz, aki éppen feltápáskodott a földről. Mialatt ájultan feküdt, beverte a homlokát és megsérült.

- Mi történt? - kérdezte, mialatt Rozsdás hozzálátott, hogy bekösse a homlokát.

- Kicsit ősziestre fordult az idő - felelte. - Azt mondják vihar volt. Nem vagy éhes?

Rozsdás alsókarja erősen vérzett. Most a Kölyök látott hozzá, gyorsan, ügyesen bekötözte. Barátjáról megint cafatokban lógott a ruha, teli volt ütésekkel, korommal és olajjal.

- Mióta összekerültél velem - mondta szomorúan a Kölyök, - már harmadszor látlak ilyen rémes állapotban. Jobb lett volna neked, ha nem találkozol velem.

- Az ilyesmit sose lehet tudni. És különben is, majd nézzél meg egy óra múlva, ha rendbe hoztam magam. Akarod, hogy felvegyem a zöld golfruhát?

De mielőtt még a Kölyök lebeszélhette volna erről, Bunkó dugta be a fejét.

- Csakhogy megtaláltalak! Ide hallgass, Rozsdás: itt a közelben, az Andaman-szigetek magasságában, délkeletre egy hajó kér segítséget. Rohamosan süllyednek.

- Oda kell sietni!

- A Pizskos Fred azt mondja, ne zavarjuk őket.

- Mi?! - üvöltötte Rozsdás. - A Pizskos Frednek leverem az arcát egy szeneslapáttal!

- Legfőbb ideje - helyeselt Bunkó, és követte barátját, aki felháborodottan rohant ki a fülkéből:

- Hé, Fred! - ordított a parancsnokra, aki, miután kialudt a szivarja, és lusta volt újra rágyújtani, az egészet beletolta a fél pofájába. - Micsoda pimaszságot hallok? Valahol süllyed egy hajó, és te közben nyugodtan tömöd a fejedet szivarral.

- Ha én nem rágok szivart, attól a hajó még nem marad a felszínen.

- Ide hallgass, Fred! Én ugyan nem vagyok tagja semmiféle úri kaszinónak, és mindenféle foglalkoztam már csempészettel! De ha süllyed egy hajó, és segítséget kér, hát én akkor odamegyek, ha elkárhozom is, és nyomban bilincsekben visznek a börtönbe. És ha azonnal nem fordítod a hajót délkeletnek, akkor megfoglak a nyakadnál, és addig verem a fejedet a hajó korlátjához, amíg öt nap kell hozzá, hogy lesmirglizzék róla az agyvelődet.

- Hagyjuk ezt az állandó személyeskedést - mondta idegesen a kapitány, azután beszólt a szócsöbe. - Négy fok jobbra, teljes gőz!

- Rozsdásnak igaza van - mondta félig suttogva, félig fűtyülve a korhadttorkú, kövér Patterson. - Szívtelen kutya vagy, Fred. Nem való az ilyen ember urak közé.

- Én köpök rátok! Várhatjátok, amíg még egyszer cirkálót lopok nektek. Egy torpedót sem érdemeltek.

Közben megjelent ismét Bunkó, aki az imént visszasietett a távíróhoz.

- A segélykérő hajó nem felel. Ezzel szemben csak úgy röpködnek a riadók, hogy „Balmoral”-t feltartani, ha nem adja meg magát első figyelmeztetésre, tűz alá venni.

- Na?! - diadalmaskodott Fred, és a megrágott szivart Patterson kabátjára köpte. - Mit akartok? Kiugrálni azonnal a hajóból és menekülni, vagy segíteni egy hajónak, amelyik már el is süllyedt?

Rozsdás elővette a revolverét:

- Ha még egy szót szólsz, Fred, tíz golyót küldök a hasadba.

- Kérem... - dünnyögte Fred -, azért nem kell mindjárt idegeskedni. Ti azért nem tudtok soha érvényesülni, mert nem vagytok elég tárgyilagosak. Az én véleményem az, hogy ne kockáztassuk a bőrünket.

- És a mi véleményünk az, hogy nem szabad harminc vagy ötven embert sorsára hagyni egy süllyedő hajón!

- Lehetséges. Mindenesetre az ilyesmit még meg kell beszélni... - felelte Fred. - Na! Nézzétek meg. Ott van a sziget nyugati partja, és hajó sehol. Úgy látszik, elsüllyedt.

Nem feleltek. A sima óceán, ahol nemrég a ciklon által megsérült hajó legénysége és utasai játszották egy tengeri tragédia utolsó felvonását, sikoltva, imádkozva, recsegő deszkákba kapaszkodva; a tenger, mint egy jóllakott, roppant állat, mozdulatlanul pihent az elnyelt óceánjáró fölött. A legtöbb ember itt a hajón átélte már hasonló borzalmas színjátékot, és valamennyien egy-egy ilyen felejthetetlenül iszonyú élményre gondoltak. A mozdulatlan levegőben mintha még ott rezegnének a nemrég elhalt halálsikolyok. A nap vérszínű csúcsa most kipúposodott viola- és rőt színű reflexek orgiájában a keleti látóhatár pereméből. Egy hordó bukkant fel a mélyből, és vidáman hintázott a rezgő víztáblán. Az örvény tehát még negyedórája sem zárult össze az áldozatok felett, és a forogva elmerült hajó nyomán támadt tölcser csavarjából csak most szabadulnak fel az első léggel telt vagy könnyebb fajsúlyú holmik. Egy helyen a víz forrni kezd, fehér tarajokkal, zizegve, és deszkadarabokat, kisebb tárgyakat dob a felszínre. Az egyre szélesedő szeméthalom közepén, valószínűleg a mellette ringó kis asztalkába akadva egy kék szalagos, hófehér matrósapka jelenik meg.

A nap, mint egy óriás La France-rózsa, széttáruló vörös sugárszirmokkal emelkedik a pasztell színű parti hegyek fölé, és mintegy meghajtva zászlóját, hűvös sugárnyalábjai vörös dicsfényvel borulnak egy egyszerű vászonsapka fölé.

A fedélzeten álló csempészek, viharvert, félelmetes kikötői alakok, mozdulatlanul, döbbszerűen állnak. A Főorvos Úr keresztet vet, és halkán mormolni kezd.

Valamennyien levették a sapkájukat.

Azután kihalásztak egy felborult mentőcsónakot. A mentőcsónak oldalán ez állt:

„RADZEER”

- Ez hadihajó volt! - mondta Rozsdás.

- Na, látjátok - mondta Fred, aki csak kevéssé volt hajlamos huzamosabb ideig lelki életet élni, bár az első pillanatokban, midőn a matrózsapkát meglátta, igen sűrűn pislogott, és egy egészen keskeny, hosszú valamit sodort a szakállából, miközben ezt dörmögte: „Kínos... szavamra, kínos... Ej no, egy sapka... Igazán elhagyatott látvány... És kínos... Főleg nagyon kínos...” De most már más szemszögből nézte a dolgot. - Mindez azért van, mert nem hiszitek el, hogy hülyék vagytok. Szóval ez a „Radzeer” egy hadihajó? Tehát nem is tudtuk, hogy kollégával állunk szemben. Ezek után úgy jártunk volna, mint az a bizonyos félhülye úr aki viperát talált a hóban, és mert nem foglalkozott soha állattannal, keblén melengette az illető csúszómászót. Ha mi itt megmentjük őfelsége legénységét, ezeknek első dolga természetesen, hogy bennünket letartóztassanak, esetleg felkoncoljanak, vagy egyszerűen a vízbe dobáljanak mint e hajóra nem való terhet.

Nem lehet tudni, hogy a társaság milyen gorombasággal reagált volna Piszkos Fred tagadhatatlanul okszerű meditációjára, mert a páncélszekrényben ülő úr, kötelességszerűen lekiáltott:

- Kuss! Csónak! Odanézzetek!

A part felől egy csónak közeledett. Úgy látszik, a „Radzeer” valamelyik épen maradt mentőcsónakja volt. Utasaik először kényszerűségből az Andaman-szigetek egyikén akartak kikötni, de miután meglátták a közelgő hadihajót, serényen igyekeztek a közelébe. Már integettek is.

- Jó, jó, csak gyertek - dünnyögte Patterson.

- Hm, furcsa - jegyezte meg Piszkos Fred -, a „Radzeer” csónakján vannak és egyenruhában, de nem tengerészek.

Rozsdás szélvészsebességgel rohant fel a kapitányi hídra, és elkapta a messzelátóját. Azután füttyentett.

- Tudjátok ki az a két, ember a csónakban? Earl of Sudessex és Bradford vezérkari százados. - Miután látta, hogy tanácstalanul és kissé ijedten nézik a közelgő menekülőket, hirtelen felkiáltott: - Gyertek! Nagyszerű tervem van. Foglyul ejtjük őket.

- Megőrültél?! - kiáltotta a Púpos. - Ezért biztos felakasztanak.

- Kétszer nem akaszthatnak fel - felelte Rozsdás -, egyszer pedig úgyis felkötnek a cirkálólopásért, ha kézre kerülünk. Fiúk! Nagyban megy a játék van egy elsőrangú tervem nincs idő most már, hogy elmondjam. Bízhatok bennem. Lehet, hogy végül mindannyiunkat felkötnek, de ha nem, akkor nagyon jól járunk.

- A magam részéről - sipította Patterson - bízom a Rozsdásban. Aki nem bíz benne, az kiszállhat.

Valamennyien beleegyeztek hogy Rozsdás intézkedjen belátása szerint.

- Rendben van. Púpos - kezdte Rozsdás -, eredj Bunkóhoz a rádiószobába. Ha repülőgép, hajó vagy kikötő kérdezi a cirkálónk nevét, jelentse hogy a „Radzeer” cirkáló, Earl of Sudessexszel és Bradford vezérkari századossal, útban Calcutta felé.

- Értem - dünnyögte a Pizkos Fred helyeslően, közben két egyforma kecskeszakállt formált szőrzetéből.

Miután a Púpos elrohant, Rozsdás a legényekhez fordult:

- Hárman hozzátok rendbe a szalont, és vigyetek be két ágyat. Ti négyen dobjatok le kötelet, segítsétek fel a csónakból a pasasokat.

Valaki megérintette a karját. A Kölyök állt mögötte:

- Nem szabad ezt...

- Talán félsz?

- Csak miattad... - mondta szomorúan, aztán zavartan hozzátette -, mert olyan jó barátom vagy.

- Hagyjuk veszni a bátyádat? Tudd meg, hogy ártatlan volt. Be fogom bizonyítani az ártatlanságát.

- Ó... - csak ezt mondta, de annyi elragadtatással, hogy Rozsdás a homloka szegélyéig elpirult. Azután sietett le a kapitányi hídról. Markos legények éppen a fedélzetre emelték a négy menekülőt. Két matróz volt és két katonatiszt. Ezek már az első pillanatban döbbenet nézték a fényes hadihajó toprongyos személyzetét.

- Miféle cirkáló ez? - kérdezte ámultan Bradford.

- Köszönjük kérdését - felelte Fred -, nagyon jó. Csak úgy látom a maguké kissé meglazult a túlnyomóan nedves időjárástól. - Most bukkant ki a csoportból Rozsdás, és szeplős, gyerekes arcával rávigyorgott a századosra.

- Gondolkoztam a dolgon - mondta. - Azok a fehér kis testecskék azért voltak a trypano... a tripolózosz között, mert valaki lisztes kézzel fogta meg az üveget.

A kapitány csodálkozó pillantással nézett körül.

- De hiszen - mondta Sudessex -, ez a cirkáló...

- Ne törje a fejét excellenciád - felelte Rozsdás -, a cirkálót egy végkiárusításon megvettük, a kapitány kártyás ember, és eladta nekünk a hajót.

- Szóval maguk elrabolták öfelsége egy hajóját? - mondta keményen a százados. - Nem értem, hogy lehetséges, de figyelmeztetem, hogy ezért mindannyiukat felkötik. És ha azt hiszik, hogy ilyen szedett-vedett népség...

- Nézze, százados úr - ajánlotta Rozsdás -, ha a környezet nem felel meg az igényeinek, készséggel visszahajítjuk a tengerbe. Egy szavába kerül.

- Saját érdekükben - mondta csendesen az Earl - felszólítom, hogy adják meg magukat nekem. Ez enyhíteni fogja a büntetésüket.

- Na?! - mondta diadalmasan a Pizkos Fred. - Mert ők az okosak. Nesztek, itt a vipera.

- Valóban enyhe büntetés jár azért, ha egy angol herceget és egy vezérkari századost megmen-
tenek? - kérdezte Rozsdás. - Belátom, hogy szigorúbban kellene büntetni. És közlöm százados úrral, hogy ha ez a szedett-vedett népség nem lenne, akkor maguk valamelyik dél-tengeri szigeten, ebben a hatvanöt fokos melegben gyönyörűen szomjan haltak volna néhány óra alatt. A mi számunkra a legésszerűbb lenne magukat fejbe löni, és a tengerbe dobni.

- Ebben igaza van - bólintott az Earl. - Még megtehetik.

- Maga tetszik nekem, excellenciás uram - szólt Rozsdás és meghajolt -, a százados annál kevésbé. Ha engedett volna beszélni excellenciáddal, akkor ma talán nem lennénk itt a cirkálón, és nem zavartuk volna meg önöket az elmúlás tiszteletre méltó aktusában.

- Nem tudtam arról, hogy beszélni akar velem - mondta Sudessex, és kérdően nézett Bradfordra.

- Ez az ember nemzetközi hírszerző. Valami zsarolási manőverrel jött...

- Nézze, azt jól tudja, hogy a cirkáló területen kívüliséget élvez. Ha tehát még egyszer ilyen kijelentést tesz, úgy ütöm fejbe, hogy egy üveglap minden fehér kis testecskéjét zöldnek, barnának és lazacszínűnek fogja nézni.

A százados a hátsó zsebébe nyúlt, és revolvert rántott, amit nyomban kiütöttek a kezéből, és ha Rozsdás nem lép közbe, bizonyára a fejéből is kiütöttek volna valamit.

- Én intézkedem! - kiabált a legényekre. - Fiúk! Meg kell szoknotok, hogy mától kezdve haditengerészek vagytok, és ha nem tudtok ennek megfelelően viselkedni, valamennyiünket felkötnek.

- Ez helyes - krákgota és köpkögte Patterson. - Rozsdás kommandíroz, és mindenki engedelmeskedik.

- Vigyázz! - A próba sikerült. Valamennyien régi, meghitt emlékek alapján többé-kevésbé szabályos vigyázzba álltak. Az Earl, aki mindennek a mélyén a probléma magvát, az emberek cselekedetének lelki rugóit kereste, szinte megfélelkezett visszás helyzetéről, és érdeklődve figyelte ezt a különös társaságot. Megragadta például a figyelmét, hogy a fedélzeten egy rendkívül piszkos és rongyos öregúr szabályszerű kommandókat mond a szócsöbe, és egy hosszú szivart eszik darabonként, mintha csokoládé lenne. Látta, hogy a kormányos pompásan manőverez a hajóval, amely erős gőz alatt, teljes félkörrel, mintha csak hadgyakorlaton lenne, északnyugati irányt vesz fel. Ha nem lennének ilyen groteszk külsejű, különböző korú, rongyos, marcona emberek, igazán megfelelneek egy cirkáló legénységének. Vajon mit képzelnek? Hogy nyugodtan hajózhatnak akár csak egy fél napig is lopott cirkálóval az angol csatahajóktól hemzsegő Indiai-óceánon? Ostobának éppen nem néznek ki.

- Púpos! - kiáltotta Rozsdás. - Te vagy a szállásmester. Rangod káplár. Négy legénnyel elvezeted a foglyainkat. Az urakat a szalonba, a két tengerészt a legénységi hálöhelyre. Aki a foglyokhoz nyúl, annak előírászerűen kitolod a fél szemét. Ha valamelyik fogoly megpróbálja elhagyni a helyiséget, megbilincselitek. Értve?

- Alázatosan jelentem, értem - felelt a Púpos feszes vigyázzban. Azután megfordult: Murdock, Haynes, Toby, Ragyás. Vigyázz! Foglyokhoz! Utánam in-dulj!

Elindultak. Az Earl fogta a százados karját, mintegy kényszerítve, hogy szintén jöjjön. Nem szerette az indokolatlan katonás fellépést, és látta, hogy nem is lenne célja. Így mindenesetre elérte azt, hogy az ő revolvere még megvolt. Ki tudja, mire jó.

- Dugó! Martin! Lepcsés! - intézkedett Rozsdás. - A raktárból minden ember számára megfelelő ruhát és felszerelést kerestek ki. Pallock, Fojtogató és Cérna, a hajó korlátjához erősítitek kötélben a bordázat tisztítására szolgáló állványt. Előhoztok a raktárból fekete és fehér festéket. Kiültök az állványra. Fehér zománccal átkenitek a „Balmoralt”, és fehér alapra feketével rámaóljátok, hogy „Radzeer”.

Egy pillanatra csönd támadt, azután végre megértették Rozsdást, harsogó éljenbe törtek ki és körültáncolták.

- Gyerekek! Minden azon múlik, hogy engedelmes és katonás embereknek látszatok. Ne felejtsetek el, hogy át kell jutnunk Calcuttán és még néhány helyen, ahol a legkisebb hibánál észreveszik hogy nem vagytok haditengerészek.
- Alázatosan jelentem, kapitány úr - mondta Fojtogató, egy veszedelmes kikötői bicskás -, mindnyájan engedelmes, kitűnő matrózok leszünk.
- Kuss - szólt Rozsdás. - Összetévesztesz valakivel. Én nem vagyok a „Radzeer” kapitánya.
- Mondjátok neki, hogy felség - protezsálta lihegve Patterson.
- Az se jó - mondta Rozsdás. - Jegyezzétek meg, hogy én Bradford százados vagyok azután a Kölyökre mutatott egy széles mozdulattal -, és ő Earl of Sudessex ezredes.
- Nagy ember - mondta csendes elismeréssel a Piszkos Fred.

ÖTÖDIK FEJEZET

*Hajókeresztelő. Piszkos Fredről lemosják a vezetéknévét.
Rozsdás előbbre viszi Tom Leven ügyét, kivág egy szép védőbeszédet
és egy ablakot. A cirkáló eltűnt, de jól érzi magát. Kikötnek Calcuttában.*

1

Piszkos Fred lett a kapitány. Először örült, hiszen valamikor tiszt volt egy cirkálón, de később szerencsétlen lett, mert életveszélyes fenyegetésekkel rákényszerítették, hogy megfürödjön. A fürdés és tisztálkodás még néhány kisebb bonyodalomra vezetett, de végül is részint a nyers erő, részint a rábeszélés hatott. Fürödtek és úgy-ahogy szabályozták a fülön s tarkón túli zsíros hajcsomókat meg egyéb követelményeit a higiénianak, melyeket Anglia haditengerészete szem előtt tart. Azután mindenki megfelelő fehérneműt, ruhát, cipőt keresett a raktárból, ez sem ment kisebb afférok nélkül: Piszkos Fred számára a kapitány uniformisát kissé rendbe kellett hozni, de a Főorvoson úgy állt az elsőtiszt egyenruhája, mintha rászabták volna. A hajóról semmit sem hordtak le. Minden ruha, fegyver, cipő, lángszóró, gyógyszer megfelelő mennyiségben volt.

Végül következett egy kis gyakorlatozás, fegyverfogások, sorakozás. Minden pompásan ment. Hiszen tulajdonképpen csupa matróz volt itt együtt, és reménytelen álmuk valósult meg, mesebeli módon. A köztisztületben álló uniformis volt rajtuk, és ahogy a gyermek a jövőbe nyúló fantáziájával szeret katonásdit játszani, éppúgy elképzelték, hogy ezek az emberek, akik valamennyien szolgáltak ifjabb éveikben, és általában a haditengerészetnél, milyen ambícióval, egy elérhetetlen vágyalomnak milyen beteljesedésével fogják fel ezt a kis komoly katonásdit, egy komoly hadihajón.

Mégis néhány másodpercre felbomlott a fegyelem, mikor Piszkos Fred, aranyozettás sapkával, felismerhetetlenül tiszta arccal, angyalhajra emlékeztető, fehér, hosszú ősz szakállával, a kapitány, sőt az első és második tiszt valamennyi rendjelével dekorálva, jobbra-balra nyájas mosollyal szalutálva megjelent a kapitányi hídon.

Csoda, hogy nem adtak le rá sortüzet. A legénység, miután felismerte, dörgő hurrába tört ki. Fred nyájasan mosolyogva bólogatott, majd a következő rövid szónoklatot intézte barátaihoz:

- Katonák! - így kezdte, mint Napóleon. - Midőn elfoglalom e parancsnoki hidat, és büszkén tekintek le vegeyes társaságtokra, sok szerencsét kívánok valamennyiünknek e marhasághoz, amelyre büszkék lehetünk, miután a világ történetében bizonyára páratlan. Sajnos, nem mondhatom nektek hogy legyetek továbbra is olyan derék, becsületes emberek, mint amilyenek eddig voltatok, de arra felhívom az alulírottak szíves figyelmét, hogy miután letettem ezt az uniformist, gazember lettem, miután újra leteszem, megint csak gazember leszek, de amíg viselem, és ez nektek is szól, addig ismét tiszt vagyok, és ti valamennyien katonák. Esküszöm nektek az igaz istenre, hogy aki ebben az uniformisban valami becstelenséget követ el, annak torkáig metszem fel a hasát. Ismertek jól, tehát elhíhetitek, hogy meg is teszem. Mi vállalkoztunk pénzért, hogy egy embert megszabadítunk valahonnan. Ez még nem becstelenség. Aki ennél többet kísérel majd meg expedíciónk közben, az halott ember lesz.

A legénység megéjlenezte, azután a Főorvos Úr állt elébe, feszesen tisztelgett és kijelentette :

- Alázatosan jelentem: a teljes létszám tizennyolc ember.

- Lelépni.

Piszkos Fred meglegedetten vett ki egy szivart a zubbonya felső zsebéből, azután lassan visszatette. Eszébe jutott, hogy a kapitányi hídon senkinek sem szabad dohányozni.

Repülő bűgött felettük.

„...A cirkáló... nevét... utasítását... Itt... 146... katonai repülő...”

Bunkó már a rádiós uniformisában ült a helyén, és nyomban felelt:

„...Radzeer... cirkáló... Calcutta felé... Earl of Sudessex őexcellenciájával...”

„...Köszönöm... Balmoral cirkálót... ellop...”

„...Hallottuk... Figyeltünk... Nem tudunk róla...”

A repülőgép elég alacsonyra szállt, és a pilóta világosan látta messzelátóján keresztül a napfényben csillogó, gyönyörű páncélost, amint habosra szelve a tenger sima felületét, teljes gőzzel siklik Calcutta felé, és jól látni fedélzetén a fehér uniformisokat, valamint a hajó oldalán, szépen, kivehetően a cirkáló nevét:

„RADZEER”

2

- Nem értem - mondta Bradford. - Repülőgépeket hallok felettünk elszállni, hadihajókat látok az ablakon át, és el hagyják menni az orruk előtt a „Balmoral”-t. Hiszen ez világbotrány.

- Az - hagyta helyben az Earl. - De én azt hiszem, tudom a megoldást: A „Radzeer” elsüllyedt, és ha nem csalódom, ezek ráfestették a cirkáló oldalára, hogy „Radzeer”. Minden rádiónak azt felelik, hogy útban vannak velünk Rangoon felé, és ez megfelel a hajó helyzetének, amit különben kétségtelenné tesz a név is. Ezek nem buta emberek, barátom. Csak azt szeretném tudni, hogy mit akarnak velünk...

- És honnan tudják a mi utunk célját?

- Igazán nem sejtí? Nem rémlik maga előtt egy éjszaka, amikor beszélgettünk Kvang generálisról, útban Colombo felé, a hajón? Tárgyaltunk a küldetésünkről, amellyel az angol-francia közös hadműveletek helyett békét kötnénk Kvanggal. Nem emlékszik, hogy hirtelen rövidzárlat támadt?

- De igen...

- Hát vegye tudomásul, hogy a maga kabinján keresztül kihallgattak minket, és a rövidzárlat alatt, amit valamelyik bűntárs idézett elő, a hallgatózó újra kisurrant a fülkéjéből.

- Bravó!... - Ezt Rozsdás mondta, aki idáig hallgatódzott, és most belépett. - Ha valaha katonáéknál minden kötél szakad, excellenciád mint detektívfelügyelő is elhelyezkedést fog találni.

- Kénytelenek vagyunk elviselni a maga társaságát? - szólt élesen Bradford.

- Maga nem, öregem. Maga levizsgázott. Maga nem hagyott engem az Earl elé menni, és ehhez nem volt joga... Csend!

- Jól vigyázzon, hogy meg ne szabaduljak innen, mert felköttem.

- Excellenciás uram - mondta Rozsdás és meghajolt -, én kihallgatásra jelentkeztem Colombóban, és goromba visszautasításban volt részem. Viszont úgy tudom, hogy egy igazi angol Earl mindenkivel szóbaáll, aki gentleman módra közeledik hozzá. Tekintsünk el attól, hogy e pillanatban foglyom. Egy halálra ítélt katona dolgában szeretném, ha meghallgatna. Amennyiben a százados úr jogosan járt el, és kérésem nem teljesíthető, nyomban távozom, és nem fogom zavarni többé.

Az Earl elgondolkozott egy pillanattal.

- A százados úrnak mindenesetre jogában áll intézkedni személyem körül. De talán túl merev álláspontot foglalt el magával szemben. Ha nem akart mást, mint beszélni velem, kérem, most beszélhet. Tessék, doktor úr... Verhagen...

- Megtisztel excellenciád, ha Rozsdásnak nevez - jegyezte meg vigyorogva -, a százados úr ugyanis megállapította, hogy mint orvos egy vércseppet sem tudnék két üveg között fehér pöttyökkel ellátni.

- Beszéljen - mondta az Earl és leült. Bradford százados elfordult, és a kajüt egyik kerek kis ablakán idegesen dobolt az ujjaival. Rozsdásnak néhányszor magára vonta a figyelmét ez a dobolás, úgyhogy akadozva kezdte mondanivalóját.

- Két év előtt... ha jól emlékszem... illetve nem is emlékezhetem, mert két év előtt... ugyanis árut szállítottam, és valahogy elfelejtettem vámoltatni... ilyesmiben szórakozott vagyok... és valami futó kellemetlenségem támadt akkoriban, úgyhogy fél évig tartottak Port Szaidban államilag... Szóval én nem is emlékezhetem, csak az idén, mikor görög vámkerülő lettem, találkoztam a Kölyökkel... vagyis... - Hirtelen kitört: - Excellenciás uram! Tom Leven ártatlan!

- Csak egyszerűen, barátom, én most nem vagyok fogoly, maga nem kalóz, ez kihallgatás, adja elő a mondanivalóját. Mi köze önnek Tom Levenhez?

- Akit említeni tetszett, az a lányos képű úr, illetve az az úri külsejű lány, az Tom Leven öccse... húga...

Bradford egy pillanatra abbahagyta a dobolást, amiért Rozsdás hálás volt. De később újra kezdett dobolni az üvegen.

- Úgy. Szóval az a fiatalember egy ifjú hölgy. Ha jól tudom - a herceg elgondolkozott -, Edith Leven. Így hívták annak a szerencsétlen kapitánynak a húgát. És hogy került rab... illetve haditengerészek közé?

- Hm... Hát akkor elmondom előlről. - Elmondta a részvénytársaság történetét. Sajnos, az Earl minden igyekeve, hogy komolyságát megőrizze, csődöt mondott. Ahogy sorban előkerültek ezek a figurák, a Nagy Főnök, a Fáraó, végül a Pizskos Fred, aki eljátszotta az alaptőkét, és úri kötelességből az admirális szögéről lekasztott egy cirkálót, a herceg úgy nevetett, hogy rengett alatta a szék.

Bradford szigorú, szemrehányó pillantással nézte. Eh! Akármit is írnak róla a lapok, éretlen gyerek! Katonaruhába bújt diák! Undorító, ostoba, erkölcstelen történet, amely felett minden fegyelmezett katonának pálcát kell törni... Megvetéssel elfordult, és tovább dobolt az ablakon, egyre gyorsabban és idegesebben.

- Colombóban elolvastam az angol lapokat - mondta Rozsdás -, és ahogy a rendőrök ezt némely tettel csinálják... hogy is mondják... izé... mikor eljátszatják az emberrel, amint viszi át az ösvényen a szaharint, és hogy most vegye elő a kését, mutassa meg, hogy az egyiket hogy rúgta, és a másikat, hogy szúrta... szóval, ahogy azt mondják...

- Rekonstruálni, ezt gondolja, nem?

- Szavamra, excellenciában egy rendőrfogalmazó vészelt el. Igen, ezt gondoltam. Rekonstruáltam a történetet. Ahol katonai dologról van szó, ott ne tessék tudomásul venni, amit mondok. Szóval egy katonatiszt, most felteszem, hogy Tom Levennek igaza volt, Helena Aldingtonnal egyenként lemásoltatta a rajzokat. Hogy Tom Leven találmánya ne legyen jó, két fontos rajzot teljes egészében kellett ellopni. Mondjuk, kiszolgáltatta a találmányt annak a másik katonatisztnek, aki szintén benyújtotta mint a sajátját. Excellenciád még igen fiatal, nem ismeri a nőket. Azok mindig biztosítékot akarnak. Mindig félnek, hogy kijátsszák őket. Megjegyzem, valami igazuk van... Szóval ez a nő, mikor a találmány már be volt jelentve, mielőtt Tom Leven utolsó két rajzát kiadta volna annak a másik tisztnek, nagyobb összeget vagy házasságot, vagy mit tudom én, mit követelt az illetőtől, aki miatt meglopta Levent. Így azután nem adta át ezt a két igen fontos rajzot. Ezért nem is sikerült a találmány bemutatója. Tom Leven közben megtudta, hogy valaki szintén folyamodott mint feltaláló az önműködő aknákkal, és nyomban rohant a nőhöz. Rettenetes lehetett Tom Leven. Letette katonai revolverét az asztalra, és kijelentette, ha öt percen belül nem kapja meg a rajzokat, úgy puffantja le önagységát, mint vidám családapa céllövöldében a tojáshejat. Valószínűleg meglátzott külsején, hogy szándéka elég határozott, ezért a nő gyorsan átadta a két rajzot, Tom Leven talán megátkozta, mindenesetre elrohant egy barátjához, megbeszélni a dolgot. A nő valószínűleg elárulta neki a tisztársát is. Az újság által közölt tervrajz egy hátsó kerti bejárat jelez. No most. Szerintem ha Tom Leven a gyilkos, akkor úgy, ahogy jött, kalapját és revolverét magához véve, a kerti kijáráson át távozott volna. De neki már nem volt mit titkolnia a nőnél. A főbejáraton át rohant el. Taxit hozatott. Nem valószínű tehát, hogy gyilkolt. Röviddel rá a kerti bejáraton át megérkezett a másik tiszt. Vagy egy bizalmasa. Bár én azt hiszem, hogy maga a katonatiszt volt, aki a találmányt ellopta. Ha utánanéznék, kiderül, hogy rengeteg adóssága van. Szóval jött a tiszt. Belépett Helene Aldingtonhoz. Ez sírva, valószínűleg szemrehányásokkal is fogadta. A tiszt megtudta, hogy a két legfontosabb rajzot elvitte Tom Leven. Hirtelen megpillantotta a kalapját és a revolverét. Eszébe jutott, hogy őt senki sem látta bejönni, és Tom Leven a főbejáraton át távozott. És meglátta a papírvágó kést... Egy döfés, és az egyetlen koronatanú, aki tudta (mert hiszen ő lopta), hogy Tom Levené a találmány, és aki bizonyára még cifrább dolgokat is tudott erről a tisztről, meghalt ezután...

- Elég - mondta keményen az Earl. Az arca kissé sápadt volt és nagyon komor. - Ostobaságokat állít, uram...

- De! De! - fordult meg élesen Bradford. - Csak beszéljen! Szóval az a tiszt, aki Tom Leven találmányához hasonló konstrukciót jelentett be, az a gyilkos maga szerint!

- Így van! Be fogom bizonyítani...

- És tudja, ki az a tiszt?

- Nem! De egyetlen vágyam, hogy megtudjam.

- Teljesült - mondta nyugodtan Bradford -, az a tiszt én vagyok!

3

- Nekem nagyon kellemetlen volt ezt végighallgatni, és természetesen ostobaságnak minősítem az egészet. Ne vegye a szívére, Bradford. A fickónak igen élénk fantáziája van...

- Én azt hiszem, valamelyik ellenséges állam agent provocateurje - felelte Bradford. Szívesen kevernék valami csúnya históriába az angol tisztikart.

A Púpos lépett be, szabályszerűen tisztelgett, négy fegyveres ember volt mögötte.

- Alázatosan kérem, tessék a fedélzetre jönni sétálni, mert ha Calcuttába érünk, nem hagyhatják el a kabint.

Szó nélkül engedelmeskedtek. Kint sétáltak a fedélzeten. Earl of Sudessex titokban figyelte ezeket az embereket. Kifogástalan, tiszta haditengerészek voltak. És úgy látszott, hogy minden szolgálatot előírászerűen látnak el. A hajó csak úgy ragyogott, a kapitány a hídon rendjelek erdejével zubbonyán, hófehér szakállával beillett volna egy zászlóshajóra is admirálisnak. Az első tiszt a felsorakozó legénység arcvonala előtt szabályszerű szemlét tartott, mint igazi haditengerészek, mielőtt kikötnek. Megpillantotta Rozsdást és azt a fiút. Odaintette őket. Közben elérték a szemle helyét, és mikor a Főorvos meglátta az Earlt, harsány „vigyázzt” kiáltott, majd „tisztelegj!” következett. Bradford bizonyára nagyon elítélte volna az ezredest, ha sejti, hogy mennyire tetszett neki ez a részvénytársaságba tömörült rablók viselkedése.

- Mondja - szólt a hozzá siető Rozsdásnak és a Kölyöknek -, tulajdonképpen hogy képzelik maguk ezt az egész ostobaságot. Meg akarják ostromolni Rangoont?

- Kicsit megszálljuk esetleg - mondta Rozsdás. - Van egy elsőrangú tervünk.

- Na, mesélje el - szólt az Earl, és már előre mosolygott azon amit hallani fog.

- Isteni - kezdte vigyorogva Rozsdás. - A hajó megérkezik Rangoonba, ahol mindenki várja a fiatal félig gyermek ezredest a századossal.

- És azok nem érkeznek meg - mondta az Earl, és átvette önkéntelenül Rozsdás jókedvét.

- Dehogynem! Hiszen éppen ez az! A Kölyök, ez a lányos külsejű úr lesz excellenciád, és én Bradford százados kellemetlen személyében teszem tiszteletemet. Isteni! Mi?

Az Earl ajkáról hirtelen lefagyott a mosoly. Ezt a históriát nem tudta a humoros oldaláról felfogni.

Távolról egy cirkáló bordázata csillant meg a napfényben, és az őrség visszakisérte a két foglyot a szalonba.

- Csukd be, fiam, azt a kis szellőzőablakot - szólt oda a herceg a szolgálatukra és őrzésükre beküldött fegyveres matrónak.

- Alázatosan jelentem, nincs nyitva.

- De hát az ördögbe is, itt huzat van! - mondta bosszúsan az Earl. - Tán nincs jól becsukva.

- De csukva, csak Rozsdás az előbb kivágta belőle az üveget. Délutánra újra bevágjuk.

A százados az ablakra nézett, azután halottfehér lett, és gyorsan leült, mert megroggyant a térde.

Calcutta előtt vetettek horgonyt. A legénység az ágyútorony körül vasszerkezeten ült és énekelt.

Távolról látszott a kikötő.

A rézszínű, nedves alkonyatban motorcsónakok és vitorlások utasai közeledtek hozzájuk, és mosolyogva nézték a daloló, vidám „haditengerészek” csoportját. A Púpos még bendzsózott is nekik. A hajóhoz néhány karcsú sampán siklott, bennszülött kofák zöld pizánglevelekkel bélelt

gyümölcskosarakban pompás csendéleteket kínáltak. A matrózok vagy hat kosár gyümölcsöt vásároltak, rézpenzket dobáltak a vízbe, amelyekért visítózó maláji kölykök buktak le. Díszműárosok dzsunkái is körülfogták őket. Haditengerészek sokszor vesznek szeretőjüknek csecsebecsét. Bunkó százötvenedszer közli rádióhívásra a hajó helyzetét, mindig hozzáfűzve, hogy Earl of Sudessexet viszik Rangoonba... kíséretében... Őexcellenciája... Calcuttából... hivatalos... és tisztelgő... látogatások... mellőzését... kéri... éjszakai... vihar... után... gyengélkedik... Radzeer... Radzeer...

„...Balmoralt... Sabangnál látták... délkelet felé vette útját... jelentést... mit tudnak?... Admirálitás... Calcutta...”

„Borneo... magasságában... páncélossal talákoztunk... Megállásra... felszólítottuk... Nagy előnnyel... északkelet felé... teljes gőzzel... eltűnt... Parancsunk... legrövidebb úton... Rangoonba hajózni... Ezért nem üldözhattük... Többet nem tudunk... Radzeer... Radzeer... Radzeer...”

Ezek után békében maradhattak. A „Radzeer” küldetése miatt és a fedélzetén utazó magas személyiség nimbuszával, ebben a fejvesztett hajzában is előkelő indolenciával folytathatta saját útját, amely minden botránnyon felül álló, magasabb katonai szempontokból fontos.

Előbb még Calcuttánál a hajó kapitánya és daliás első tisztje, Rozsdással és Kölyökkel partra szálltak. Pizkos Frednek egy barátját keresték fel, akinek a külvárosban régi, konzervatív orgazda intézménye volt. Itt egy kézikönyv alapján különböző ruhaneműekkel látták el magukat, amelyeket előírás szerint az angol vezérkarhoz tartozó századosok és ezredesek viselhetnek csak. Rozsdás ragaszkodott, hogy fehér kesztyűt is vegyenek, mert a szolgálati szabályzatból kitűnt, hogy ünnepélyes alkalmakkor a tisztikar tagjai kesztyűben jelennek meg.

Este motorosok és vitorlások úri közönsége élvezettel nézte végig, ahogy a „Radzeer” cirkálón riadót fűjnek, a legénység felsorakozik, szolgálati beosztásuk szerint külön csoportokba válnak, a kapitány a hídon néhány kommandót mond a szócsőbe, miközben érthetetlen okból a felső zsebéből egy szivart húz elő, de megint visszateszi, serény legények futnak hosszú kötelekkel, zörög a horgony, ahogy felhúzzák, és a megjelenő hold első sugarai vakítóan tükröződnek vissza a páncélosról, amely teljes gőzzel elindul Birma felé.

HATODIK FEJEZET

Rozsdás meg van elégedve a fogadtatással. Viszont a francia haditerv ellen nem tud védekezni. Egy matróz nagy bajt okoz. Akasztófa helyett kerekasztal. Egy igazság akkor is fontos, ha nincs semmi értelme. Ezt jegyzőkönyvbe veszik.

1

Az Irrawaddy folyó kiszélesedő torkolatának öblében, Birma bejáratánál fekszik Rangoon kikötője. A félvad hely egyetlen európai jellegű része a part sárga homokkal és behengerelt kavicszemekkel képezett sétánya, pálmákkal és agavékkal díszítve. Ezen a sétányon sorakozott fel Rangoon erőd helyőrsége. Külön nagy fényű lámpákat szereltek erre az alkalomra az út fölé. Feszesen álló légionisták arcvonala előtt ugyanolyan mereven négy tiszt sorakozik fel, és előttük valamivel fesztelenebbül Lorien ezredes, az erőd parancsnoka. Jobbra tőlük a zenekar, a légionista ezred clique-je, és a cordon mögött szájítató, félmeztelen bennszülöttek tömege. Az öböl fordulójánál egyszerre csak feltűnik a „Radzeer”, fényesen kivilágítva, sorakozó legénységével. Előttük a káplár és az első tiszt áll. A parancsnoki hídon, valamennyi rendjelével a kapitány, mellette díszuniformisban a félig még gyermekkülseje miatt népszerű Earl és egy jó megjelenésű, vörös hajú vezérkari százados.

Egyetlen zörejt, és a légionisták vigyázban tisztelegnek. A két tiszt kivonja a kardját és jobbra néz, a parancsnok sapkájához emeli a kezét, és a tabló így marad. A katonazene rákezd az angol himnusra. A fényes cirkáló hófehér, legénységi sorfalával lassan közeledik, a zene szól, a kapitány és a két angol vezérkari tiszt mozdulatlanul, tisztelegve áll. A himnusz széles akkordjai elhalnak.

Bumm!... Bumm... A „Radzeer” cirkáló két tisztelgő ágyúlövése remegteti meg a levegőt. Az eléjük küldött négy francia hadirepülőgép alacsonyan keringve bűg felettük. Rozsdás megindultan suttopta:

- Így még sehol sem fogadtak...

A Kölyök szólni sem tudott az ijedtségtől, és Piszkos Fred régi, kellemes emlékek hatása alatt most az egyszer igazán ellágyult. Azután bekiált a szócsöbe, a félgözzel haladó cirkáló gépe dobogni kezd, akadozik, zihál, az első tiszt rövid vezényszavakat kiált, láncsörgés, csobban a vasmacska, kötelet dobna a partra, lassan farol a hajó, végül gurulva lesiklik a híd.

A zenekar a Marseillaise-be fog. Kemény vezényszó harsog, és ismét vigyázzba dermed mindenki.

...Az Earl és a százados, akiket átmenetileg a légmentesen zárható hadiszerek számára fenntartott helyiségbe helyeztek át, komoran hallgatták fejük felett a lábdobogást, a muzsikát és az ágyúlövéseket. Ebből nagyon kínos blamázs lesz.

2

A hajóra siető parancsnokot és kapitányt őexcellenciája és a százados a fényesen feldíszített étkezőhelyiségben fogadták, ahol egy matróz frissítőt és szendvicseket hord körül. A hőségtől gutaütést lehet kapni, de a százados (a gyarmatokra nem vonatkozó előírás szerint) fehér kesztyűben van. Konzervatív ember lehet. Csodálatos, hogy lovaglóbottját egy pillanatra sem

teszi le. Étkezés közben ott van mögötte a széken. Az Earl éppen olyan, amilyennek elképzelték a leírás után. Igazán senki sem mondaná erről a vékony, csinos gyerekről, hogy kiváló katona és diplomata. Fél óráig beszélgettek, a tengerről, a ciklonról, az Earl rezervált volt és csendes, viszont a százados mulatságos, kedves embernek látszik.

- Az angol leadók - mondta a parancsok - napok óta valami eltűnt hadihajót keresnek. Hogyan lehetséges ez?

- Nem tudjuk - felelte Rozsdás. - Angliának sok hadihajója van, és az utolsó leltározásnál észrevették, hogy hiányzik egy. Elkallódott.

Jót nevettek a mulatságos századoson, és megállapították magukban, hogy ügyes tréfával ütötte el a kényes kérdést. A parancsnok azután nem is firtatta a kínos ügyet, szívélyes búcsút vett az angol tisztektől, és elhagyta a hajót.

...A „Radzeer” rövidesen megindult felfelé a folyón, hogy útjának végcélját, Mandalay-t elérje.

A mandalay-i fogadtatás az előzőt is felülmúlta. Elöl a mezítlábas, vörös egyenruhás birmai század, díszuniformisba öltözött légionisták és egy teljes szpáhiezred lovon, várta az érkező magasságok díszszemléjét. Ötszáz rakétát eregettek az égnek, midőn feltűnt a „Radzeer”, az erőd tizenkét ágyúlövése egy-egy durranással megszakította az alacsonyan keringő, kísérő repülőraj motorjainak harsogó bűgását. Kürtszó... Angol himnusz... A „Radzeer” öt ágyúlövést ad le... Marseillaise, és a cirkáló kiköt. Mandalay erődjének bástyáin e pillanatban zöld, vörös és sárga bengáli fény világítja meg a falakat. A hőség hatvan fok. A zsíros levelű pálmák kókadtan lógtatják fejüket, és az Irrawaddy folyó krokodilusai riadtan menekülnek a cécó elől. A hajóhíd gurulva a parthoz csapódik, és a magas vendégek nyájasan üdvözlik az eléjük siető tisztikart. Mindenki kíváncsian nézegeti a világhírű, félig gyermek külsejű katonadiplomatát, akit Anglia és Franciaország megegyezésével az egyik birmai tartomány alkirályává tesznek meg. Igazán olyan, amilyenek leírták. Mint valami csinos suhanc. Szinte agyon nyomja az aranyozott, díszes egyenruha, amelynek közepén ott a térdszalagrend. (Ezt Pizkos Fred kedvéért calcuttai üzletbarátja miután kívánságra nem volt raktáron, azon frissiben lopatta a Stamford Hotelben egy angol herceg díszuniformisáról.)

Díszszemle!

A légió világhírű, hosszú, nyújtott lábú díszlépései alatt dübörög a föld. A díszlépésről nem lehet fogalma annak, aki nem látta. Oktatás közben néhány újonc általában belehal. Utánuk egy rekedt, rikácsoló trombitára, puskájukat fejük fölé tartva, apró, ugráló lépésekkel elügetnek a mezítlábas harcosok, mögöttük három trappoló dobos puffogtat állandóan. Ezután (minden arcél a Kölyökre irányul) rövid vágásban elgaloppozik a szpáhiezred. Utána zöld hajtókás szenegáli vadászok, vállukhoz támasztott és tenyerükön nyugvó puskával, minden lépésnél meglengetik a bal kezüket, minden fekete fej a Kölyökre mered.

A parancsnok jól látja, hogy a fülledt, légtelen estében a fiatal „ezredes” arcán verejtek fénylik sárgásan, és nagyot sóhajt. Ezért csak néhány szót mond, amit a Kölyök, minden erejét összeszedve, az előre betanult két mondattal köszön meg, azután az „Earl” a táborkkal autóba ül, a vörös vezérkari százados a városparancsnokkal egy másikba, és indul a menet a kormányzóságra.

A „Radzeer” légmentesen zárható raktárában őrzött két magas rangú katona sápadtan járkált fel és alá. Hallották a zajt, a lövéseket és a díszszemléket. Istenem! Milyen világbotrány lesz, ha ez a köpenicki história kiderül. És előbb-utóbb ki kell derülnie.

Birma gyilkos klímája másféle etikettet ír elő a szokottnál. Hosszú dinék, pohárköszöntők, sokáig együtt maradó ünnepélyes gyülekezetek itt nincsenek. Az előírászerű ruhák nagyon hamar csúnyán átáznak a verejtéktől, sok fogást nem lehet és nem is szabad enni, uniformisban tárgyalni képtelenség. Itt naponta nyolc-tíz órán át esik az eső sűrű zuhatagokban, azután hatvan-hatvanöt fokos hőség gőzfelhőbe burkol mindent, ahogy a talaj pára formában lehel vissza a nedvességet. És miután a talaj évezredek óta rothadó humusz, ez a visszalehelt pára telve van kénhidrogénes, ammóniákos, bűzös, egészségtelen szaggal. Torzszülött, idióta része ez a világnak, furcsább alakúak a fák, a hold, mint egy gondola, domború részével lefelé látszik, a bennszülöttek csontvázszerűek, lassúak, fáradtak. Az izületek, a koponyavarratok reurhatikus nyilalással reagálnak a nyirkos, súlyos atmoszférára, amelyet még gőzfürdő-szerűbbé tesz a színes lampionok körül összeálló, pókhálószerűen kirajzolódó, párás fényudvar. Derült időben is lassú cseppek hullanak a háztetőkről, nyirkos minden vasalkatrész, és sohasem szárad meg a kiakasztott, mosott fehérnemű. Ha új tiszt érkezik, csodálkozva látja, hogy zsilettje, amelyet két nappal előbb az Indiai-óceánon kifogástalan állapotban rakott el, most rozsdás.

Mindezt el kell mondanom, hogy az olvasó megértse a két elszánt köpenicki katona szerencsését. A vacsora, amely alatt magas gallérú egyenruhában kell ülni villámgyorsan zajlik le. Néhány könnyű ételből állnak a vacsora fogásai, a pohárköszöntő a tábornok részéről egyetlen mondat, hogy ne kelljen hosszan felelni és ahogy az Earlt előre figyelmeztette a tábornok szárnysegéde, Birmában nem követ el udvariatlanságot, ha vacsora után nyomban visszavonul. Ezt nemcsak szívesen veszik, hanem megkövetelik a vendégtől. A vendégnek azután jogában áll smoking-roomjában egy óra múlva „desszertet” adni. A „desszert” gyarmati szokás. Édességet és feketekávéét kínálnak néhány embernek, a lakosztályhoz tartozó úgynevezett smoking-roomban. Ez a klubfotelekkel berendezett dohányzóhelyiség, néhány elektromos punkával, amelyek állandóan forognak, de nem frissítik fel a levegőt, csak felkavarják újra meg újra a mosogatórongy vastagságú forróságot. A smoking-roomban nincs előírás. Vacsora után mindenki letépi magáról a szabályos uniformist, megfürdik, könnyű selyem- vagy vászonruhát vesz fel, és aki meghívást kapott a desszertre így jelenik meg.

A szárnysegéd mindenben megkönnyítette a Kölyök helyzetét, nála volt annak az öt embernek a névsora, akit meg kell hívni, ő maga rendelkezésre állt, hogy mindent elintézzon, mire a vendégek jönnek. Valóságos gardróbot bocsátottak a Kölyök rendelkezésére fehér szmokingokból és pizsamákból. Rozsdás a szomszédos lakosztályban volt, és így a desszert kezdete előtt tanácskozott vörös barátjával, aki füttyörészve nézegette magát a tükörben. Ez volt az egyetlen, nagy gyöngéje Rozsdásnak: a gyerekes hiúság. De ezt is kedvesen és gyerekesen csinálta. Nem tudott betelni a drappszínű, finom vászonszmokinggal, amely pompásan állt rajta. Felső zsebébe egy égszínkék selyemkendőt helyezett el, amely csillagaival a Yankee Doodle melódiáját juttatta az ember eszébe, és a Kölyöknek a leghatározottabb fellépésére volt szükség ahhoz, hogy az öltözékhez csak kevéssé illő fehér kesztyűt és lovaglóbót letegye.

- Kérlek, igazán utálatos vagy ezekkel az örökös kifogásokkal! Mit ér egy angol vezérkari százados lovaglóbót nélkül? A kesztyű pedig igenis benne volt a szolgálati szabályzatban, amit Calcuttában kifejezetten a mi számunkra loptak.

- De ez nem vonatkozik a gyarmatokra. Rozsdás, légy komoly! Borzalmas, amit csináltunk. Magas rangú angol katonai személyeket elfogtunk, elloptunk egy cirkálót, becsaptunk egy nemzetet...

- Segítsek sírni? Megtörtént.

- És hogy akard a bátyámat kiszabadítani?

- Nem tudom. Lehet, hogy lövetni fogjuk Mandalay-t. Ma este úgysem tehetünk semmit. Ma mégiscsak meg kell beszélünk a hadműveleteket. Jegyezd meg, fiam, először jön a kötelesség és csak azután a magánügy.

- Az első szónál látni fogják, hogy fogalmunk nincs a harcásatról.

- Ezt nem mondanám a te helyedben. Eddig Napóleon is megirigyelhette volna a stratégiánkat. Te csak arra vigyázz, fiam, hogy nagyon keveset beszélj és igen fölényesen. Őexcellenciája is ilyen. Mondd mindig azt, hogy: „Én, uraim, hiszek a békés elintézésben.” Vagy, ha valamit nem értesz: „Igen, igen, de az első célunk mégiscsak az, hogy egy kerekasztalt összehozzunk.” Ugyanis ahogy őexcellenciája szavaiból kivettem, ettől a bütödarabtól sok függ.

Az ajtónálló altiszt bejelentette a vendégeket. A tábornok, a parancsnok, egy százados, egy őrnagy és egy civil úr jött, bizonyos Muriel, nyugalmazott kapitány, a titkosszolgálat vezetője. Valamennyien könnyű vászonruhában voltak. Nemsokára megjelent két boy, szivart, cigarettát, feketekávét és édességet hoztak. Közömbös dolgokról csevegtek. A Kölyök érezte, hogy a tulajdonképpeni tanácskozást a vendégeknek kell kezdeni. De hogyan? Látta, hogy a tisztek kissé türelmetlenek.

- Kedves barátaim - mondta végül, utánozva az excellenciástól látott kissé bágyadt testtartást és könnyed, halk hangot. - Mellőzzünk most minden formaságot, önök nem házigazdák, én nem vagyok vendég, angol és francia tisztek ülnek együtt, rajta, uraim, informáljuk egymást.

Érezte, hogy ez sikerült. Rozsdás szeme felragyogott, mint egy transzparens. A tábornok nyomban felemelkedett a helyéről, és karbafont kezekkel, gondolatokba mélyedve sétált. Végül megszólalt:

- Hát beszéljünk Kvang generálisról? - megállt, azután folytatta: - Vagy vegyük először ezt a Thomas Leven-féle históriát?

4

Kis szünet. Másodpercnyi mozdulatlansággal igyekezett a két barát ismét egyensúlyba jutni lelkileg a közlés telitalálata után. Végül Rozsdás szólalt meg.

- Azt hiszem, ezen a Leven-féle histórián hamarabb túl leszünk, és akkor minden energiánkkal a fontosabb kérdést tárgyalhatjuk.

- Hát kérem - mondta a generális. - Lafayette őrnagy úr, aki eljár az ügyben, majd referál. Az eredménytelenség nem a mi alaposságunkon múlt, hiszen álmaink katonai találmányai közősek, tehát nekünk éppolyan fontos volt a dolog, mint Angliának.

- Röviden elmondom az esetet - kezdte az őrnagy. - Thomas Levent Dzsibutiból az első század újoncaival hajóztuk be Rangoonba. Az angol hadügyminisztérium megkeresésekor a Hátsó-Indiában megkezdett hadműveletekhez útnak indított csapattestnél volt. A csapattest egy év előtt tért vissza, és Thomas Leven fejlődéssel feküdt...

- Parancsol egy kis vizet, excellenciád? - kérdezte a százados a Kölyköt.

- Igen... - mondta halkán a leány, azután nyugodtabban, mosolyogva fordult a tisztekhez -, a múltkori ciklon kissé megviselt. - Ivott néhány kortyot, cigarettára gyújtott, és sóhajtott. Ezzel újra visszanyerte nyugalma. - Folytassa, őrnagy úr.

- Az első kihallgatást hat hónap előtt, óvatosan, egy légiós ruhába öltözött, titkosszolgálati ember kezdte meg. Hetekig barátkozott és fizetett mindenfélét Levennek, de nem tudott meg tőle semmit. Azután sorozatosan faggattuk, ígéretekkel, fenyegetésekkel, de hiába, ez az ember konokul tagad. Kijelentette, hogy találmánya nincs és nem is volt. Sajnos, itt inkvizíciós eszközökre lett volna szükség. Viszont nem volt módunk rá, hogy egy kitűnő katona ellen, aki sebesüléséért vitézségi érmet kapott, ebben az ügyben eljárjunk.

- És most hol van ez az ember? - kérdezte Rozsdás.

- Éppen ez az... Legutóbb valamit megpróbáltunk - mondta mosolyogva az őrnagy. - Beosztottuk ide a Mandalay környéki mocsarakhoz, a büntetés alatt álló bennszülöttekre vigyázni. Igen rossz beosztás. Magánúton megígértük neki, hogy ha bármilyen áron hajlandó találmányát eladni Angliának vagy nekünk, nyomban leváltjuk. Ez az ember azonban nagyon keményfejű, és két hónapja állja már a mocsarakat, a millió moszkítót.

- Kérek még egy kis vizet... Köszönöm. - A Kölyök a tábornokhoz fordult: - Talán velünk, honfitársaival szemben közlékenyebb lesz.

- Jó ötlet - mondta Rozsdás -, én holnap meglátogatom személyesen, és talán, ha az őrnagy úr egy nap szabadságot adna neki, úri módon megvendégném. Mondjuk, beszélünk a városba, azután mintegy véletlenül elhívom majd, hogy nézze meg a cirkálót, ott van néhány tiszt, akit személyesen ismer, és talán így könnyebb elérnünk valamit.

- Nagyszerű lenne, ha sikerülne - mondta a százados. - Nem is kell elmenni hozzá. Idevezényelem egyszerűen az erődbe.

- Nem, nem... - tiltakozott mosolyogva Rozsdás -, az mindenesetre nagy hatással lesz rá, ha éppen kemény őrségen áll, és néhány szóval elintézem az őrpáncsnokkal, hogy engedjék velem.

- Ahogy tetszik.

Rozsdás utólag elmagyarázta a Kölyöknek, hogy miért tette ezt. Ha Thomas Levent behívják a városba, és megpillantja valahogy a testvérét, nem tudná visszafojtani a meglepetését, amely esetleg vesztüket okozhatja. Titokban attól is félt, hogy a Kölyök sem lenne elég erős, ha ki tudja, milyen szörnyű állapotban egyszerre csak eléje vezetnék a fivérét.

- Most, ha tetszik - szólt a tábornok -, rátérhetünk Kvang generális ügyére. - Térképet vett elő, és egy pontra mutatva így szólt Rozsdáshoz. - Ebben a szektorban iniciálhatnánk egy közös operációs bázisról az offenzívát.

Rozsdás előrehajolt, és ijedten nézte a tábornok kissé szőrös, vastag mutatójúját.

- Ebben nagyjából egyetértünk - mondta azután összevont szemöldökkel. Közben aggódott, hogy nem csinálnak-e velük megint valami disznóságot, mint a százados a vércseppel és az üvegekkel.

- Mindenesetre gyorsan kell cselekednünk - mondta Muriel, a titkosszolgálat vezetője -, három hete útban van egy igen nagy mennyiségű fegyverszállítmány, és mielőtt a határra jut, le kell csapnunk Kvangra.

- Annál is inkább - szólt közbe a százados -, mert Morrison Snyder, ez az amerikai gazember, akit a japánok pénzelnek, valahol az erőd mélyén bujkál egy nagy csapat martalóccal. Úgy tudom, hogy Kvanggal folytat tárgyalásokat. Japánnak most érdekében áll itt zavart kelteni, tehát ha Morrison Snyder összefog Kvanggal, és áthozzák a fegyvereket, akkor egész Hátsó-India lángba borul.

- És megállapodott már ez a két csirkefogó? - kérdezte Rozsdás.

- Annyi bizonyos, hogy nem bántják egymást, de hordáik még nem egyesültek. És Kvang álláspontja kiismerhetetlen.

- Én a kerekasztal híve vagyok - mondta a Kölyök, miután mindenki ránézett. - Talán békés úton is sikerül eredményre jutni.

- Nem bízom benne - felelte a tábornok. - Az idő nagyon rövid, mert a tárgyalásokat be kell fejezni, mielőtt a fegyverszállítmány megérkezik. Kvangot meghívtuk, természetesen nem jön. Az ön kérésére egy követet küldtünk hozzá, és bejelentettük, hogy excellenciád felkeresi őt. Azt felelte, hogy várja.

- Őexcellenciáját - mondta a Rozsdás -, sajnos, erről a tervéről nem bírtuk lebeszélni.

- Nem - szólt a Kölyök, mert nyomban megértette, hogy most az Earl valódi álláspontját hangoztatja. - Szerintem addig nem szabad fegyverhez nyúlni, amíg lehetőség van a békés megegyezésre. Nekem beszélnem kell Kvanggal.

- Nagyon veszélyes és nehéz vállalkozás. Csapatot nem adhatunk excellenciád mellé, hiszen az nyomban vörös posztó lenne Kvang szemében, és néhány kísérővel arra az ismeretlen őserdei részre menni...

Az altiszt lépett be:

- A „Radzeer” cirkálóról egy matróz keresi Earl of Sudessex őexcellenciáját.

- Eh, mit akar... - mondta kissé bizonytalanul Rozsdás, mert tudta, hogy ha valamelyik cinkosa idejön, akkor baj van. - Bocsásd be.

A matróz belépett és tisztelgett:

- Alázatosan jelentkezem.

A szobában minden szem a hófehér egyenruhában feszesen álló tengerészre nézett.

Earl of Sudessex őexcellenciája volt.

5

Igen leleményes módon szökött meg. Miután a bevonulási ünnepség elmúlt, Pizkos Fred rideg kommandója hangzott a kapitányi hídról:

- Sört!

A kommandót általános lelkesedéssel fogadták. Sör ugyanis igen kevés volt a cirkálón, ezért csak ritka, ünnepélyes alkalommal vertek csapra egy kis hordót. Az alkalmat Fred ünnepélyesenek találta. És hogy kissé felderítse a hajófenékben búslakodó foglyokat, személyesen kísért le egy matrózt, aki két korsó sört vitt magával tálcán. A százados mereven visszautasított minden kedélyeskedést, de a herceg belátta, hogy a legokosabb, amit helyzetében tehet, ha felhajt egy korsó hideg sört. Szórakozottságában még meg is emelte a kapitány felé a korsót.

- Van valami kívánsága őexcellenciádnak? - kérdezte gálánsan Pizkos Fred, mivel uniformisa nagylelkűvé tette.

- Igen. Szeretném, ha a saját matrózomat rendelné ide szolgálatomra, és tiszti becsületszavammal kezeskedem érte, hogy nem fog megszökni, mialatt a konyhára megy. - A herceggel együtt fogságba került két matróz ugyanis a fenékbe volt zárva. Fred nagyon jól tudta, hogy az

ezredes becsületszavában megbízhat, tehát intézkedett, hogy az egyik foglyot a tisztek rendelkezésére bocsássák. Ez a matróz vitte fel a feketét a konyhából, és hozott számukra jeges vizet. Hagyták járkálni. Felettese becsületszavát meg kell tartania.

A matróz nem is szökött meg, de arra nem adta szavát az ezredes, hogy ő maga nem szökik el. A fülkében felvette a matróz ruháját, a sötét folyosón átsietett az edényekkel telt tálcával, és egy alkalmas pillanatban, a szellőztetőablakon át, amely a közeli konyha mögötti lizstraktárból nyílt, lemászott egy dzsunkára.

Így került az Earl mint matróz, a haditanács végén az erőd vendégszobájába.

6

Kifogástalan, hófehér tengerészruhában, feszes vigyázzban állt ott az Earl, csak a szemében csillogott valami különös, diadalmas vidámság. A két barát mozdulatlan volt az esemény döbbenetében. A tisztek valami könnyed kíváncsisággal néztek az ajtóra, fogalmuk sem volt e pillanat döntő jelentőségéről.

- Alázatosan jelentem - mondta újra a matróz -, rádióértesítés érkezett excellenciád kérdésére, hogy mi lett a „Balmoral” sorsa.

Rozsdás egy hanyag mozdulattal a hátsó zsebébe nyúlt. Ez nem kerülte el az Earl figyelmét. Jól tudta, hogy ott valószínűleg egy hatalmas Colt revolver van. Azután a vörös hajú százados, valami halk, bágyad, dallamos hangon így szólt az ajtóban álló matrózhoz:

- Eredj ki, fiam, a tanácskozásnak úgyis rövidesen vége, azt várd meg. Remélem a „Balmoral” sorsa nem fordult rosszra.

- Alázatosan jelentem, nem tudom - mondta a matróz és kiment.

- Kérem... - szólt bágyadtan a Kölyök - a klíma még kissé szokatlan, azt hiszem, nem késünk már, ha elhalasztjuk a tanácskozást holnap reggelre, és a végső döntést is.

- Teljesen igaza van excellenciádnak - mondta a tábornok -, a hosszú út és az ünneplés fáradalmi után elég, amit mára végeztünk. Holnap délelőtt úgyis lesz szerencsénk nálam, és megállapodhatunk a közvetlen teendőinkben.

- Thomas Leven ügyében majd utasítom az őrparancsnokot - mondta az őrnagy. Kölcsönös tisztelgések, kézfogások... a vendégek elmentek, és Rozsdás odaszólt a boynak, aki lerakott:

- Küldd be, öcsém, a matrózunkat, azután hagyjál így mindent, és eredj aludni.

A herceg betette maga után az ajtót, szótlánul végignézett a két barátot, cigarettát vett elő, hosszan veregette a dobozhoz, rágyújtott és leült.

- Na, jómadarak? Most mi lesz?

- Botrány - felelte hidegen Rozsdás. - Néhány francia és angol admirálist nyugdíjaznak, a világ évszázadokig Anglián röhög, minket felkötnek, azután filmet csinálnak rólunk.

Csend volt. Rozsdás közben gondolkozott az eseten, és igyekezett hasznukra fordítani az Earl óvatosságát, amellyel eddig az ügyet kezelte. Hohó! Úgy látszik, most már nem is olyan egyszerű dolog őket leleplezni. Úgy látszik, tárgyalások jönnek. Valami oka mindenesetre volt az Earlnak arra, hogy nem leplezte le őket azonnal.

- Vége a szép harci játéknak, uraim - mondta az Earl.

- Nem hiszem - felelte Rozsdás -, sajnos, nem hagyhatjuk abba a játékot. Komoly gondot okoz nekem, hogy mi módon ránthatnám ki excellenciádat és Angliát ebből a bajból.

- Barátom - jegyezte meg őexcellenciája -, volt időm rá megtanulni, hogy tiszteljem az ön szemtelenségét, de most azt hiszem, nem segít semmiféle blöff.

- Nézze, excellenciás uram, beszéljünk egymással őszintén. Az ön kitűnő katonai pályafutása sokkal több veszéllyel és munkával jár, semhogy ebbe a nevetséges históriába fulladjon, és Angliának sem lesz ez kellemes. Végre is egy egész nemzetet tettünk nevetségessé angol lobogó alatt. Függetlenül ettől, azt is tudja excellenciád, hogy ezt a társaságot a „Radzeer”-en nem lehet csak úgy elfogni, és igen okos volt, hogy erre a tetre szánta magát, különben sok vér folyt volna, elsősorban Bradford százados úré. Most tehát ne próbáljuk egymást megijeszteni. Targyaljunk politikusokhoz méltóan.

- Rendben van - mondta a herceg nevetve -, de előre figyelmeztetem: én büntetést nem engedhetek el, az én hatalmam nem ér el odáig, hogy maguknak kegyelmet biztosítsak.

A káplár lépett be. Mikor az ajtót nyitotta, Sudessex már talpon volt, mintha feljebbvalói előtt állna.

- A „Radzeer” első tisztje kíván beszélni excellenciáddal - jelentette a káplár.

- Jöhet. - A káplár kiment. A Főorvos lépett be. Ijedten toppant a szobába, és hang nélkül megállt a tabló előtt.

- No mi az, öcsém? - kérdezte Rozsdás. - Betegesnek látszol. Árt a klíma?

- Értettek jöttem. A hajó indulásra készen áll. Az volt a tervünk hogy ha elfogtak benneteket, ultimátumot intézünk őexcellenciájához, hogy tíz percen belül porrá lőjük Mandalay-t, amennyiben nem bocsátanak szabadon benneteket.

- Szép kis társaság - mondta nyugodtan a herceg. - Hús ember fellármáz egy egész világrészt, elfog egy vezérkart, szét akar lőni egy várost... Hát ide figyeljen, barátom. Menjen vissza a cirkálóra, jelentse, hogy barátainak semmi baja sem történt, legyenek türelemmel, és ne csináljanak ostobaságot.

- Eredj vissza, és mondd meg az embereknek, hogy bántatlanul eljutunk mindannyian a nyílt tengerre. Ezért kezeskedem.

- Én nem - mondta a herceg.

- Engedelmeivel: én igen. És mondd meg nekik, Főorvos, hogy aki meg el mer sütni egy ágyút, azt felpofozom. Leléphetsz.

- Azért - mondta jelentősen a Főorvos - itt várunk rátok a cirkálóval, és jó lesz, ha minden órában életjelt adtok, különben lehet, hogy mégis szétrúgjuk ezt a kalyibát. - Tisztelgett és elment.

- Elsősorban azt mondja meg - mondta a herceg, miután visszaült a fotelba -, hogy miféle ostobaságot követtek itt el eddig az én nevemben.

- Azt hiszem, semmit. - Rozsdás elmondta mindazt, amit beszéltek. - Ez történt. Azonkívül szó esett bizonyos külföldi kifejezésekről, hogy szektor, operálás meg miegymás, ebben egyet-értettem velük, de ha kell, holnap visszavonom.

- Eddig súlyos hibát nem követtek el. - Azután elgondolkozva járt föl és alá. - Ha ez a Morrison Snyder átjött ide, akkor a japánok keze van a dologban. Gyorsan cselekedni kell.

- Excellenciás uram - mondta a Kölyök -, nekem holnap délelőtt meg kell szabadítani a bátyámat. Londonból jöttem ide, hogy mennyi szenvedés és veszély között, azt jól tudja. Én innen nem megyek el a fivérem nélkül.

Az Earl részvétellel nézte a szomorú, fáradt tekintetű Kölyköt.

- Itt egy családi ügynél nagyobb érdekek forognak kockán. A legtöbb, amit megtehetek, ha felajánlom, hogy menjenek vissza a hajóra, és vigyék gyorsan a bőrüket, ahogy tudják.

- Nem áll módunkban. Maradunk.

- Akkor nyomban szólok a tábornoknak.

- Ebben ugyan meg tudnám akadályozni, de nem teszem. - Azután színészkedve, patetikusan hozzátette: - Excellenciás uram, mi maradunk, mi bűnhődni akarunk, jöjjön, aminek jönnie kell.

- Hát mondja meg, hogy mit akar - mondta türelmetlenül a herceg. - Ön végre is angol ember, és szereti a hazáját. Ha én holnap nem indulok útnak, igen sok ember fog elpusztulni. Nem adhatok maguknak kegyelmet, sem felmentést, ehhez nincs hatalmam.

- Ezt nem is kérjük. Parancsol egy kis konyakot? - Konyakot töltött, azután rágyújtott. - Ajánlatom a következő: Excellenciád huszonnégy óra egérutat ad nekünk. Erre becsületszavát adja a századosdal együtt. Holnap reggel a Kölyök útnak indul három matrózzal. Az egyik lesz excellenciád, a másik a százados és a harmadik a Főorvos. Amint látta, elég tréfás ember, és nem származik ijedős családból. Én délelőtt a cirkálóra viszem Tom Levent. Pontosán délben a Főorvos és a Kölyök visszafordulnak, a százados és ön mennek tovább. Mi elindulunk Rangoon felé. Estig az óceánon vagyunk, és excellenciád mindent bejelenthet az angol admirálisra. Így sem az ország, sem ön nem lehet nevetséges a világ előtt, mi megkaptuk Tom Levent, és excellenciád a legrövidebb időn belül ott lehet Kvangnál, és kiűtheti a nyeregből ezt a Morrison Snydert. Reggel az indulásnál a Kölyök még eljártssa a szerepét, akkor a franciák sem tudják meg a csalást.

Hosszú szünet következett.

- Jó, amit mond - szólta végre a herceg. - De becsülettel megmondom, hogy könnyörtelenül jelentést teszek, és magukat már az esti órákban az egész flotta üldözi.

- Ezt idővel meg lehet szokni - mondta Rozsdás.

- Őszintén megmondom - nevetett az Earl -, hogy eredeti fickók, és egyszer sem tudtam komolyan haragudni magukra. Magáért, barátom, pedig igazán kár. Értelmes ember.

- Egy utolsó kérésem van: hajlandó excellenciád megerősíteni valamit, ami igaz, de nincs értelme? - kérdezte Rozsdás.

- Nem értem...

- Mondjuk felírná egy papírra a következőket: „Igazolom, hogy e levél birtokosa egy cirkálón kivágta annak a szobának az ablakát, amelyben én és Bradford százados hosszú ideig tartózkodtunk.”

- Furcsa... - tűnődött a herceg, és elővette ceruzáját -, valóban nem értem, de miután szóról szóra így volt, szívesen adok írást róla.

- Köszönöm. Ezzel fel is vettük a jegyzőkönyvet. És szívből kívánom, hogy a legközelebbi gömbölyű asztalnál is hasonló eredménnyel tárgyaljon excellenciád.

HETEDIK FEJEZET

*Tom Leven gyászosan szerepel. A részvénytársaság csődje. A rossz időjárás jó jel.
Rozsdás szerint nagyban megy a játék, és ebben igaza van, de fejbe ütik.
A cirkáló végre megkerül, de nincs sehol. Ilyen még nem volt a világon!*

1

A Kölyök másnap, a reggeli tanácskozás után útra kelt az első tiszttel és a két matrózzal. A két matróz az Earl és Bradford volt. Mindössze öt bennszülött katona ment velük. A herceg pontosan kitanította a Kölyköt, hogy mit közöljön egész röviden a tanácskozáson. Az utolsó pillanatban kiderült, hogy a „vörös százados” nem mehet, mert fontos utasításokat vár Londonból. Ez volt a kifogás arra, hogy Rozsdás maradjon.

A kis karaván, öszvérekkel, poggyászhordókkal, menetkészen állt az erőd udvarán. Az első tiszt egy pillanatra sem mozdult el a két matróz mellől. Közben a magas rangú angol tisztek, a Kölyök és Rozsdás kissé távolabb, halkán beszélgettek.

- Most nyolc óra van - mondta Rozsdás -, te délután kettőkor elindulsz visszafelé a Főorvossal, addig messze elhagyjátok a várost. Ez nagyon fárasztó dolog lesz.

- Elfelejtetd, hogy katonacsaládból származom?

Azután, remélem, minden simán megy majd. Vigyázzatok, hogy észrevétlenül térjete vissza a hajóra. Estig én egész bizonyosan a „Radzeer”-re viszem Tom Levent. Teljes gőz alatt vártok, felszedett horgonnyal, és nyomban megyünk. Mire ők visszaérnek Mandalay-ba, addig mi már kint leszünk az óceánon, sőt már ki is szálltunk az Andaman-szigeten, és azután bottal üthetik a nyomunkat.

A karaván menetkészen állt. A Kölyök két kézzel rázta meg Rozsdás kezét, és nagy, nedves szemekkel bámult rá egy pillanatig. Azután elsietett. Igazán pompásan ülte meg a lovat. A csoportot nemsokára elnyelte az erdőbe érő, keskeny ösvény felett összehajló lombok alagútja.

2

A százados úr zsebre dugott kézzel, végre ismét a tiltott fehér kesztyű teljes díszében, csontfejű lovaglóbójával a lábszárát csapkodva és füttyörészve elindult a városba. Az első arra haladó kuli-pusht megállította, kényelmesen elhelyezkedett, és a kínai már rohant a fogattal és a vörös hajú századossal a rizsföldek felé. Egy óra múlva elérték a mocsarat ahol a lecsapolási munkákat végezték. Bizony elég rossz hely. A tőzeges láp szörnyen büzlött a rekkenő melegben, és hiába csapkodott a pálcájával, a moszkítóok tömege ellen nem volt védekezés.

Felharsant a kürt, a kis számú őrség sorakozott, és mire a százados könnyedén mosolyogva és nagy kegyesen jobbra-balra tisztelegve leugrott a kocsijáról, mozdulatlanul vigyázzban állt a szakasz. Utasításaikat a látogatásról már megkapták.

Öt perc múlva ott állt előtte Tom Leven.

Rozsdás edzett ember létére megborzadt kissé. Az angol igen rossz bőrben volt. Okos, ijedt arcára szárazon tapadt a bőr, szemgödrei besüppedtek, pofacsontja elállt, csapott vállairól ernyedten lógott le két pálca vékonyságú karja, gyér haja ősz volt, fülei tuberkulotikusan elálltak. Szinte hihetetlen, hogy ez az ember két év előtt még angol katonatiszt volt.

Nemsokára ott ültek egymás mellett a kuli-pushban, és a kínai loholt velük a kikötő felé. Rozsdás nem szólt semmit. Várjuk meg, hátha mond valamit az ipse, gondolta.

- Istenem... - sóhajtott a légionista.

Nem mondja meg neki rögtön, hogy itt a húga is. Majd apránként, szépen. Azt hiszem, gondolta, beteg ez a bácsi. Talán frászt kapna az izgalomtól.

- Ugye, azt tudja, hogy én vezérkari százados vagyok? No jó, ne ijedjen meg, sejtem, hogy sokat szekírozták azért a találmányért...

- Kérem, én kiszállok... - mondta siralmasan. - Nekem nincs semmiféle találmányom.

- De húga az van?

- Kérem százados úr... Hadd szálljak én le.

- Te bolond! Nem érted, hogy meg akarunk szabadítani! Mit félsz? Mit nyafogsz? Mit szólnál, ha itt lenne a húgod? '

- Kérem, hagyjanak engem békében meghalni!

- Hát nem szeretnéd a húgodat látni?

- Nem, nem, nem! Én senkit sem akarok látni! Istenem! Hát meddig fognak még kínozni?!

Pukkadj meg, gondolta Rozsdás. Hogy lehet egy katonából idővel egy ilyen idegbeteg öregasszony? Na! Ugyan érdemes volt szegény lánynak ezért az alakért annyit szenvedni.

A hajóhoz értek. Vastag füstoszlop szállt fel a kéményből. Rozsdás elhatározta, hogy nem bajlódik tovább Levannel. Ők elintézték a dolgukat, és kész. Majd a Kölyök megpuhítja, ha visszatér.

- Eddig minden rendben - kiáltotta le Fred a parancsnoki hídról. - Egy rádió sem keresi a „Balmoralt”.

- Nyugodt lehetsz - felelte Rozsdás -, ma este tízkor felújítják a rádióban ezt a régi műsorszámot. Halló, Púpos! Ennek az embernek adjatok enni, lássátok el pálinkával, cigarettával, fürdessétek meg, és adjatok rá rendes ruhát. Hogy az a...

Elnyomott egy káromkodást, azután visszament a kuli-pushhoz, beült, és gyorsan elvitt a postára egy kis csomagot meg egy levelet.

Mire visszatért, az elgyötört légionista jóllakottan és megfürödve, hófehér matróruhában mélyen aludt az első tiszt fülkéjében.

- Figyelmeztetem - mondta az Earl a Kölyöknek, mikor elváltak -, hogy este értesítem az angol admiralitást, és mindent el fognak követni, hogy kézre kerítsék magukat.

- Résen leszünk, excellenciás uram - mondta a Főorvos, és már elindult az ösvényen visszafelé. A herceg egy pillanatig gondolkozott, aztán kezet nyújtott a Kölyöknek:

- Sajnálám, ha bajba jutna, mert magát igazán a legnemesebb szándék vezette. Ha elfogják mindannyiukat, számíthat rám a bírái előtt, Miss Leven.

- Miss?... Excellenciád tudja... hogy nő vagyok.

- Hogyne. Az a vidám vörös fiú mondta meg.

És a herceg elrúgtatott a karaván nyomában.

Szóval Rozsdás tudta, hogy ő nő!

A felfedezés egészen megzavarta. Most értette, hogy miért néz rá olykor annyi szelíd sajnálkozással a barátja. Vajon a többiek is tudják?

Sokáig szótlánul ügetett a Főorvos mellett. Arcába szökött a vér, és csak nem akart elmúlni, mert mindig újra elpirult, ha eszébe jutott, hogy Rozsdás tudja a titkát. Igen, Rozsdás okosabb, mint a többi. Valószínűleg észrevette a mozdulataiból, a járásából. Mennyi tapintatra, mennyi finomságra vall, hogy eltitkolta ezt a felfedezését.

- Gyorsabban nem tudsz? - kérdezte a Főorvos.

- De. Csak elgondolkoztam. Elérjük majd az Irrawaddy torkolatát, mielőtt visszajön az Earl meg a százados?

- Ugyan! Gyerekjáték! Legkésőbb tízre már elhagytuk Rangoont. Az Indiai-óceánon meg üthetik a nyomunkat. Előre!

A nap utolsó parázsszínű visszfényei még nem tűntek le az égről, mikor a Főorvos és a Kölyök egy dzsunka mélyén a cirkáló oldalához értek. Lovaikat a városon kívül hagyták, elkötötték egy gazdátlan kis kínai csónakot, és észrevétlenül elérték a cirkálót, ahol már várták őket, és két percen belül a fedélzeten voltak.

Időközben a „százados” már jelentette a tábornoknak, hogy az admirális utasítására, őexcellenciája visszatértéig a hajó kifut az óceánra, mert állítólag valahol a közelben tűnt fel az a bizonyos „Balmoral” nevű cirkáló, és bár őreá nem tartozik a dolog, szintén részt fog venni a néhány napos felderítő úton.

Hat órákor érkezett meg a Kölyök és a Főorvos. A hajó már teljes gőz alatt várta őket. Hat óra tizenötkor a „Radzeer” megindult lefelé az Irrawaddy folyón.

A Kölyök lihegve futott Rozsdáshoz:

- Itt van?! Megmentetted?!

A hajó félelmetes sebességgel siklott a folyó árján. Távolról már feltűntek Rangoon halvány lámpái.

- Gyere! - mondta diadalmasan Rozsdás, azután megfogta a karjánál izgatottságtól remegő barátját, és vitte magával az első tiszt fülkéje felé, ahol a Főorvos borotválkozott, és így felkeltette az ágyán heverő megszabadított légionistát is. Ez éppen álmosan és bambán ült az ágy szélén, mikor kicsapódott az ajtó. Rozsdás diadalmasan szólt a küszöbön:

- Na, itt a bátyád! Berámázhatod.

A Kölyök megállt az ajtóban, és néhány másodpercig szótlánul bámult a légionistára, azután csodálkozva mondta:

- Soha életemben nem láttam ezt az embert. Ki ez?

Mintha egy ház szakadt volna rájuk. A Főorvos kezében megállt a borotva. Rozsdásnak leesett az álla, és úgy állt ott, mintha egy úridivat-üzlet kirakata számára készült volna. A légionista rémülten pislogott, mert tudta, hogy ismét megverik. A leány pedig kétségbeesett arccal várt választ a kérdésére, és szörnyű előérzet szorította össze a szívét.

...A vágató cirkáló körül harsogva omoltak szét a habok. A „Radzeer” minden ízében remegett a túlzott tempótól, és a kéményéből ömlő, sűrű füst, mint valami hosszú gyászfátyol lengett utána a folyó felett.

- Azt mondd... hogy nem a bátyád?

- Ugyan! A bátyám sokkal magasabb. Minden vonása más. Még csak nem is hasonlít hozzá.

- A fene látott ilyen históriát - sziszegte a Főorvos. Azután hirtelen a légionista nyakára tette a borotvát és ráordított: - Ki vagy mi?!

A légionista úgy nézett a félig behabozott Főorvosra, mint ebédre szánt csirke a szakácsnőre.

- Isten! Isten! Mit akarnak mindig tőlem?! Uraim, hagyjanak kiszállni... - siránkozott, nyakán a borotva élével.

- Ide hallgass - mondta Rozsdás, miközben félretolta a Főorvost -, tiszti becsületszavamra kijelentem, ha őszintén elmondasz mindent partra teszünk, ahol akarod...

- Esküszöm, hogy nincs találmányom! Ó, bárcsak egyetlen találmányom lenne, mennyit szenvedek, mennyit szenvedek...

- Jól tudjuk, te rühes - nyugtatta meg Rozsdás -, hogy nincs találmányod miután nem vagy Tom Leven. De ha azonnal nem mondd meg, hogy ki vagy és mit tudsz Tom Levenről, akkor hozzáköttelek a horgonyhoz, hogy lelógasz a vízig, és minden krokodil megkóstolhatja a lábadat, ha eléri. Ezt egyszer kínaiak használták egy hasonló kérdezősködésnél, és már az első boka után fényesen bevált.

- Generális urak - kezdte megtörten a katona -, én most őszintén elmondok mindent, nem bírom tovább! Azután csináljanak velem, amit akarnak, akasszanak fel vagy vágjanak négyfelé...

- Mindegy - legyintett Rozsdás -, ezen nem fogunk összeveszni. Nesze, fiam, itt egy cigaretta, és serényen mesélj, akkor bizonyára jobban jársz, mintha mi ösztökélünk.

- Az én nevem Amiens. Gabriel Amiens. Meggondolatlan fejjel tönkretettem pályafutásomat a vásárcsarnokban, ahol csomaghordó voltam. Az idegeim, uram... Az idegeim már akkor is rosszak voltak... Este történt. Veszekedtem a szeretőmmel, megsértettem, és idegességemben megleckéztettem. Hozzávágtam a petróleumlámpát. Meghalt. Ezért talán még nem ítétek volna el, de mikor láttam, hogy az én drágám ég, és úgysem lehet segíteni rajta, gyorsan kirántottam a szekrényből, ami ékszer és pénz volt. Ha egy bírói tévedés ezt rablógyilkosság-nak veszi, akkor guillotine-ra kerülök. Az összecsendülő emberek előtt a padláson át, háztetőkön menekültem. Állandó rettegésben éltem a guillotine-tól. Mindegy, hogy kerültem Pireuszba. Elég az hozzá, hogy a nyomor és a szenvedés a légióba vitt. Együtt utaztunk a hajón Dzsibutiba Tom Levennel. Nagyon jó fiúnak látszott. Őszintén elmondtam neki mindent. Megmondtam, hogy engem esetleg a légió is kiad, mert francia állampolgár vagyok. Kértem, hogy cserélje el velem a személyazonossági írásait, mielőtt Dzsibutiba érünk. Ő nyugodtan viselheti a nevemet, nem adhatják ki, nem foghatják el, hiszen a személyleírás nem illik rá. Sokáig könyörögtem neki. Először nem akart belemenni, pedig tudta a fickó, hogy ő csinálja a

jobb üzletet. Végül ráállt Istenem! Mi ehhez képest a guillotine! Egyik nap az őrnagy meghív a lakására; pálinkával kínál, szivarokat ad, másnap a káplár majd kiráz a ruhából, és elküld csatornát tisztítani, hogy vagy ott döglök meg, vagy adjam elő a találmányt. Ma is nyomban tudtam, mikor enni adtak, hogy ennek verés lesz a vége...

- Hát, kedves Gabriel, most légy oly arkangyal, hagyj abba ezt a sápítózást. Meséld el, de lehetőleg röviden és gyorsan, mit tudsz Tom Levenről? - mondta Rozsdás.

- Nem tudom... nem tudok biztosat. Már másfél éve is van annak, hogy északra mentünk, az egyik törzs lázadását leverni. A mocsarak között rettenetes tifuszbajrány tört ki. Már akkor visszafelé jöttünk. Az Irrawaddynak itt nagyon magas a partja, és a halottakat innen hajigáljuk le a folyóba. Vérhas és kolera is volt. Tom Leven megbetegedett. Nem állhattunk meg, a kórházszekerünk régen elmaradt valahol a mocsárban. Egy másik légionistával együtt a káplár otthagya Liszum faluban. Ez vagy százyardnyira az őserdőben van. Tom Leven nem tért többé vissza. Úgy tudom, őrzőjáratot is küldtek érte, mármint Gabriel Amiensért, mert az én nevem alatt szolgált. Az őrzőjárat nem találta meg a falut sem, ahol hagyták, mert a mocsarak őszi áradása még északabbra kergette a törzset, ahol a két beteg katona maradt. Ennyit tudok. Visszafelé egy gerillabanda lövöldözött ránk lesből, és én súlyosan megsebesültem. És most adjanak enni, vagy verjenek meg, vagy ami éppen soron következik.

Hallgattak. Végül a Kölyök szólalt meg:

- Most minden hiába volt... Hiába kockáztattátok az életeteket, hiába küzdöttünk...

- Ha nem szabadult volna ki az excellenciás - töprengett. Rozsdás -, most visszafordulnánk.

A fedélzetre siettek, és közölték az összegyűlt emberekkel a rossz hírt. Nem volt zúgolódás. Megszokták azt, hogy sokat kockáztassanak, és esetleg mindent elveszítsenek.

- Éppen elhagytuk Rangoont - mondta Pizkos Fred -, negyed tíz. Tíz óra után megfosztjuk a hajót felesleges terhétől, és kiszállunk az Indiai-óceán egy kedves szigetén.

- Fiúk - mondta a Kölyök -, sajnálom, hogy hiába volt minden.

- Szót sem érdemel - sípolta rekedten Patterson -, ennyit megért a hecc is.

- És most eresszetek le egy csónakot. Tegyetek engem partra - mondta a Kölyök, és mikor látta, hogy milyen bután nézik, még hozzátette: - Én természetesen megpróbálom kutatni, hogy hol a bátyám. Hátha tehetetlenül és betegen fekszik valahol.

- Ostobaság! - lihegte fityűlve a kövér amerikai. - A bátyád már rég meghalt. És különben is, hogy akarsz egyedül nekivágni Birma belsejének?

- Fél óra múlva az Indiai-óceán minden angol cirkálója és repülőraja a nyomunkban lesz. Az is lehet, hogy az angol admirális bizalmas úton a franciákat is értesítette, örülj, ha ép bőrrel elérjük az Andamanokat - mondta Fred.

- Senki sem akadályozhat meg abban, hogy megpróbáljam felkutatni a fivéremet. Még mindig jobb, ha leeresztenek egy csónakot, mint ha arra kényszerítenek, hogy a folyóba vessem magam.

- Mi csak tanácsot adunk - szólt a Púpos. - De ha menni akarsz, akkor mehetsz.

- Megyek - felelte elszántan a Kölyök.

- Én is - jegyezte meg csendesen Rozsdás -, és ha ketten vagyunk, akkor az unalom veszélye nem fenyeget.

- Hárman leszünk - mondta a Főorvos -, az ördögbe is oly mindegy, hol száll az ember partra kötéllel a nyaka körül. Gyerünk, fiúk! Eresszétek le a csónakot.

...Tíz perc múlva három ember némi élelmiszerral ellátva ott himbálódzott az Irrawaddy folyó sárgás, mocskos, krokodiloktól hemzsegő felületén. A „Radzeer” pedig robbanásig túlhevített kazánjától rezegve, dohogva, oszlopnyi kéményfüstöt ontva rohant a közeli és mégis elérhetetlennek tűnő cél felé, ahol az Irrawaddy kavargó tölcsérbe gyűjtve messziről hozott szennyét, a tengerbe torkollik. Háromnegyed tíz volt, Bunkó dugta ki a fejét a rádiókajútból:

- Nem jó lesz, ha így mászunk, mint az erdei csigák.

- Hülye vagy?! - üvöltött Fred. - Így még hadihajó nem ment az óceán megalapítása óta. Minden pillanatban a levegőbe röpködhetünk.

- Nekem mindegy - mondta Bunkó, és rágógumiját a kajútól egyenesen Pizskos Fred Viktória kitüntetésére köpte -, csak azért alkalmatlankodom, mert negyvenkét különböző állomásról fogtam a parancsot, hogy a „Radzeert” fenékre fűzni, szilánkokra lőni, vagy repülőbombával nyomban megsemmisíteni, ha az első felszólításra nem adja meg magát.

- El fogjuk érni az óceánt!

- Gondolod? - örvendezett Bunkó. - Én ugyanis már aggódtam, mert éppen a torkolatnál két erre járó ágyúnaszád helyezkedett el. Ezeket nehéz lesz felkérni, hogy álljanak kissé félre az utunkból.

Pizskos Fred elővett egy szivart, leharapta a végét, és belekiabált a szócsőbe:

- Stop! - Azután a kíváncsian elősiető cimboráihoz fordult: - Uraim! A hadgyakorlat véget ért. Elvesztünk.

A halálra hajszolt cirkáló nagyokat fújtatva lassított. Fred bekiáltott a szócsőbe:

- Ellengőz! Lehet rágyújtani.

5

Zuhogott az eső. A rossz időjárás már másodszor fogta pártul a különös sorsú „Balmoral” utasait. A Főorvos, Rozsdás és a Kölyök a nehéz trópusi zápornak köszönhették, hogy sikerült észrevétlenül megkerülni Rangoont. Két díszegyenruhás katona és egy tengerésztsiszt, mindössze vékony gumiköpenyük védelmében, osontak a harsogó zivatartól verdesett tamariszkusz-fák között. Rozsdás melléről egy jó erős acetilénlámpa lógott le, de ez éppen hogy megvilágította a víz sűrű függönyét és az orkántól tépdesett léggökök, liánok elszabadult gépszíj módjára csapkodó indáit. Nem volt ez valami vad vihar, csak az esős évszak kezdetét jelentő északkeleti monszun névjegye, amely néhány felhőszakadással tarkítja a négy hónapig tartó, egyhangú zivatar ciklusát.

Már-már elérték Mandalay-t, és úgy látszott, hogy az alsó rakpart mentén kijutnak a városból az őserdőbe a vihar védelme alatt, mikor Rozsdás megállt.

- Ide hallgassatok. A játékot továbbra is nagyban folytatjuk. Sok vesztenivalónk úgy sincs. Az alsó rakparton menjetek végig, és a városon túl, az erdei ösvény kezdeténél várjatok meg.

- Mit akarsz? - kérdezte a Főorvos.

- Megkérem a tábornokot, hogy adjon lovakat és vezetőket.

- De hiszen bizonyára ők is fogták a jeladást.

- Erre építetek mindent. A rádió nem mesélhet hosszú történeteket. Én igen. Menjetek.
- Rozsdás! - A Kölyök belekapaszkodott a karjába. - Nem akarom!
- Hallgass! Te taknyos!
- Hiába gorombáskodsz. A herceg megmondta, hogy tudod a titkomat. Ezért kockáztatasz annyit. Lovagiasságból. Ostobaság! Hogy megvédelmezz egy nőt...

Rozsdás egész közel hajolt hozzá, és ezt súgta a fülébe:

- Nemcsak azért, Kölyök, ezt tudd meg, ha esetleg huzamosabb ideig tartanának az erődben. Nemcsak azért tettem mindezt, hanem mert...

Nem fejezte be. Villámgyorsan eltűnt az erőd felé vezető fák között, és ezzel lezárta a vitát. A Kölyök utána akart rohanni, de a Főorvos megragadta a karjánál, és vitte... A hullámtörő gát mentén osontak gyorsan, messze elkerülve a lámpákat, és nemsokára a megjelölt ösvénynél voltak.

Az erőd irányából csak a zápor zuhogása hallatszott. Rozsdás nem jött. Súlyos negyedórák múltak, a Kölyök véresre harapdálta a száját, a Főorvos idegesen sétált, de semmi, semmi, csak vaksötét, robajló felhőszakadás, fröcskölő vízsugarak, és valahol egy felriadt kakadu sikoltozik szinte emberi hangon.

- Elfogták... - suttogta töredező hangon a Kölyök.
- Mondd - kérdezte színlelt közömbösséggel a Főorvos -, te csakugyan nő vagy?
- Igen... Én a húga vagyok Tom Levennek...

Egy hang szólalt meg mellettük:

- Gyerünk, az istenfáját! Most aztán igazán gyerünk!
- Rozsdás! - A Kölyök a nyakába borult, és a hosszú kaland óta most először tört ki belőle egy igazi női sírás.
- Köszönöm... - motyogta a Főorvos - nedvesség az van itt úgyis elég. Mit üzentek az erődből?
- Ezt - mondta a Rozsdás, és az ösvényre mutatott.

Öt bennszülött katona jött, néhány teherhordó öszvérrel és három felnyergelt lóval.

6

Rozsdás elszántan lépett a tábormok elé.

- Hallotta, tábormok úr, a szégyenletes eseményt?
- Rádión sok jelentést fogtunk a „Radzeer”-ről... Üljön le, százados úr... Meglepetve értesültünk, hogy üldözik a cirkálót.

Rozsdás megkönnyebbült. Az álvezérkari tiszték szerepét tehát, ahogy remélte is, nem továbbították az egész világnak. Elég szégyent jelentett az is, hogy a „Radzeer” rövid idő alatt a második cirkáló volt, amely eltűnt az angol hadihajók állományából.

- Szégyenletes és gyalázatos dolog történt. A „Radzeer” legénysége fellázadt. Két hűséges matrózommal együtt partra tettek. Nagyon szeretnék nyomban az Earl után menni, ha két legényemnek és nekem hamarjában kis karavánt bocsátanának rendelkezésemre Mandalay-ban.
- Kérem, nagyon szívesen, de talán pihenje ki magát, százados úr.

- Nem, nem... ha ez megtörténhetett, akkor minden okom megvan rá, hogy aggódjam. Úgy látszik, tervszerű lázítással és törvetéssel akarják megzavarni az angol-francia együttműködést. Több óvatosságra kell intennem az Earlt, és mellette akarok lenni.

...A bennszülött kísérőknek azután fogalmuk sem volt arról, hogy mi történik felsőbb katonai körökben, hogy került elő váratlanul az ösvényről a délelőtt eltávozott „magas vendég” egy tengerésztiszttel? Mit tudnak ők a tiszt urak titokzatos dolgairól? Engedelmeskedtek és meneteltek.

- Te lovagolj állandóan a menet előtt fél mérfölddel - mondta a Főorvosnak, mikor már az észak felé vezető elefántcsapáson járt a karaván. - Nem szabad találkozunk a herceggel.

A Főorvos előrevágtatott.

Sebesen ügettek, és hajnalig nagy utat tettek meg, mert állandóan hátszéllel haladtak. Az első derengés véget vetett a viharoknak. Fojtó párákkal gőzölgött a nedves erdő pinceszagú televénye. Még az éjszaka levágtak az Irrawaddy folyó mellől keleti irányba, hogy elérjék a mocsarak vidékét.

A Kölyköt nem viselte meg túlságosan az utazás. Erős lány volt, hozzáedződött a fáradalmakhoz. Félórás pihenéssel öt órát lovagoltak.

Dél felé járt az idő, és bár az őserdő toronymagas fái mélyen örökös volt az árnyék, forró köd borult mindenre. A lovak egyre kimerültebbé váltak, lábszárakon nyüzsögtek a piócák, csülökig dagasztottak a dzsungel süppedő aljában.

A Főorvos érkezett vissza vágatva állandó előőrséből:

- Megállni!

Lovak, öszvérek, terhüktől szabadultan, földig lógatták fejüket az ernyedtségtől. A Főorvos előrement, a Kölyök és Rozsdás követték. Tudták, hogy valami rendkívüli dolog történt. A Főorvos megállt az ösvény fordulójánál, és a földre mutatott. Egy összetört parafa kalap feküdt ott. Távolabb néhány gomb és egy angol haditengerész hajtókéja hevert egy látszólag járhatatlan bozótnyílás előtt. A föld fel volt túrva.

- Mi?

- Hm... - felelte Rozsdás. - Esküdni mernék, hogy a haditengerész hajtókéja vagy a százados, vagy az Earl ruháján volt. Így keltek útra.

- Küzdelem volt. Itt megtámadták őket. Hogy vér folyt-e, azt nem lehet látni, mert hamar beissza ez a föld.

- Azt hiszem, becsúszunk ide a bokrok közé - határozta el Rozsdás -, a Kölyök visszamegy a katonákhoz, verjük le a sátorlapokat, és ha egy óráig nem jönnek, az egyik katona lovagoljon vissza segítségért veled, a többi jöjjön utánunk... Ne feleselj, itt én parancsolok! Hátra arc! Indulj!

A Kölyök mondani akart valamit, aztán ment.

Rozsdás és a Főorvos hasra feküdtek, és kúszni kezdtek a földtől félméternyire alagutat képező sűrűség közé. Rövidesen rájöttek, hogy ügyesen leplezett rejtekhely nyílása volt ott. Egypercnyi kúszás után talpra állhattak, és rendes ösvényen folytathatták útjukat. Ők azonban letértek az ösvényről. A talaj egy dombhajlata után gyorsan lebújtak. Néhány száz méterrel arrébb harcosok táboroztak igen nagy tömegben. Vajon megölték az angol katonákat? Hm... alapján véve folytatni kellene az útjukat, mielőtt ők is itt végzik.

- Azért - suttogta Rozsdás - mégsem hagyhatunk veszni két fehér embert, mint a kutyát. Kissé körülnézünk.

A tábortól távolabb, jobbra vályogépület állt. A küszöbön egy harcos guggolt.

- Nézd a puskáját... - suttogta Rozsdás. - Winchester. Elég jól felszerelt bennszülöttek. Ide hallgass: te itt maradsz hátvédnek. Én megyek, és megnézem közről ezt a kunyhót. Hátról nem őrzik. És különben is, biztonságban tudják magukat.

A dombhajlat mögött hason csúszott, míg elért egy bokrot. Még vagy száz métert kúszott balra. Nem látott senkit. Kissé felegyenesedett, hogy egy fa mögé osonjon.

Irtózatos ütés érte a fején, és elájult.

7

Mikor Rozsdás magához tért, összekötözve feküdt a kunyhó földjén. Két embert látott szemben egy asztalnál ülve. Az asztalon karbidlámpa égett. Nagyon távolról két tompa dőrejt hallott, egymásra következő robbanásokat. A feje irtózatosan sajgott. Csak lassan bontakozott ki káprázó szeme előtt az asztalnál ülő két alak. Az egyiket nyomban megismerte: Bradford százados volt. A másik ötven év körüli, magas, vállas, széles állú értelmes arcú egyén. Kissé furcsán festett. Fekete bricseszben és csizmában volt, ehhez hosszú, sötét szalonkabátot hordott, amelyről egy bő revolveröv lógott le, két jókora Colt pisztollyal. Széles, gömbölyű, fekete, nagy karimájú, puha kalapját az álla alatt szíjazta össze.

Kvang táborában lenne? Úgy látszik, különben a századost is elfogták volna. Bradford most észrevette, hogy a fogoly kinyitotta szemét. Gúnyos arccal közeledett:

- Halló, ifjú! Egy kínai közmondás szerint a legtávolabbi folyók is előbb-utóbb találkoznak a tengerben. Örülök, hogy viszontlátom.

- Részemről a szerencse. Hogy van? - kérdezte Rozsdás.

- Helyes, hogy nem vesztette el a jó kedélyét. Rövidesen szüksége lesz némi optimizmusra. Holnap felkötik.

- Hát akkor mégis igaza lesz a tanítómnak. Annak idején egész határozottan állította, hogy sok lehetőségem van erre a végkimenetelre. De azt nem értem, hogy miért várnak ezzel holnapig? Csak minden pénteken van akasztás?

- Még az is lehet, barátom, hogy Londonban kötik fel - mondta a feketeruhás -, ha fontos az angoloknak, hogy a cirkáló tolvaját fölakasszák, akkor esetleg üzletet csinálhatnak velünk.

- Nézze, Morrison - szólt közbe Bradford -, ezzel a csirkefogóval ne csereberéljünk, ezt kössük föl.

Morrison! Snyder Morrison! Most kezdett világosodni Rozsdás előtt. Ez az a japán szolgálatban álló, nemzetközi hírszerző!

- Ezt csak bízva rám, Bradford. Könnyen lehetséges, hogy ennek az alaknak a feje, aki egész Angliát megszégyenítette, legalább olyan értékes, mint az Earlé.

Most mind a ketten jobbra néztek. Rozsdás, aki eddig az ütéstől nem mozdította fejét, most önkéntelenül, szintén megfordult. Néhány lépésnyire tőle őexcellenciája, Earl of Sudessex, háttal a fálnak dőlve, összekötözve feküdt a földön, tépett ruhában, homlokán egy piszkos véres kötés.

- Miért ilyen kényelmetlenül, excellenciás uram? - kérdezte Rozsdás.
 - Azt hiszem, némi hazaárulás történt - felelte bágyadt mosollyal a herceg. - De hogy kerül maga ide? Hiszen az Indiai-óceán felé indultak.
 - Csend - szólt Snyder -, a foglyok nem beszélhetnek.
 - Csirkefogók legföljebb megölhetnek, de nem parancsolhatnak nekem - felelte hidegen a herceg.
 - Fogja be a száját, mert megjárhatja! - kiáltott rá Snyder.
 - Maga túlságosan is összebarátkozott és a védelmébe vett olyanfajta söpredéket, mint ez az alak és barátai! - mondta Bradford.
 - Igaza van - felelte a herceg. - Nem tagadom, sokszor imponált az ügyességük, és természetesen sokkal többre becsülöm a kikötői szegénylegényeket, ha törvénytelen úton is járnak el, mint egy angol vezérkari századost, ha hazaáruló.
 - Szavamra - mondta Rozsdás, és végignézett önmagán -, szégyellnem kell az uniformisomat.
- Bradford nem haragudott, különös mosollyal széket állított a két fogoly elé, és lovaglólülésben helyezkedett el rajta.
- Hát nézze, herceg, hogy tisztában legyen az üggyel, és megtanuljon engem tisztelni, felvilágosítom személyemet illetően. Én nem vagyok vezérkari tiszt. Dacára annak, hogy tizennyolc éve szolgálok az angol hadseregben. Annak idején Bradford néven egy tiszt jött ki a katonai iskolából. Árva fiú volt. Apja, anyja nem élt, rokonait nem ismerték. Hat évre az indiai hadsereghez osztották be. Útközben ez a fiatalember eltűnt, és Bokharában már én jelentkeztem helyette. Érti? Megvoltak az írásai, a parancsa, a képesítése, és én ezeket egyszerűen magamhoz vettem. Valamikor szolgáltam, tartalékos tiszt voltam. Mint mérnök és hírszerző vezérkari ügyekhez is értettem. Szerencsére a világháború Bradford egykori iskola társai közül sokat elvitt. Azután Bradford elég közönséges név, úgyhogy megkockáztattam az indiai szolgálat után, bár elszökhettem volna, ismét jelentkezni Londonban. Akkor már sok Indiában járt angol tiszt ismert, és csak egy veszély fenyegetett, hogy a régen eltűnt Bradfordnak valamelyik iskolai ismerőse rájön, hogy én pontosan ama Bradford helyett szerepelek, akit ő ismert. Szerencsémre, ez nem történt meg, és így én beállíthattam a kémek világrekordját: egyenesen, mint kebelbeli tiszt a vezérkarnál, érintkezhettem közvetve Snyder Morrisonnal, akivel egy cégnél dolgozunk a japánok számára.
 - Köszönöm - mondta az Earl -, nagy megkönnyebbülés nekem az a tudat, hogy nem egy angol tiszt árulta el a hazáját. És végeredményben, ha már őszinte hozzám, közölje, hogy orvtámadásának mi a célja? Személyes gyűlölet?
 - Erre igazán nincs okom. Pillanatnyilag a mi megbízottunk is tárgyalt Kvanggal a japánok érdekében, és nem szeretnénk, ha a számításainkat keresztezné.
 - Azután - szólt közbe Snyder - reméljük, hogy taksálja annyira az angol birodalom egy Earl életét, mint egy kémét. Az én egyik emberem, Evans, két éve ül a katonai fogházban. Tizenöt évet kapott. Majd ha Kvanggal egyesülve a fegyvereket behozzuk Birmába, felajánljuk magát és ezt a világszerte körözött cirkálótolvajt cserébe Evansért. Addig itt maradnak.
 - A fegyverek két hét múlva érnek ide - felelte az Earl -, addig fel fog tűnni a távollétem, és egy katonai expedíciót indítanak útnak.

- E tekintetben bátor voltam megtéveszteni - vigyorgott Bradford -, ugyanis a fegyverszállítvány, mint jelezték már a határon van, és két napon belül elindulunk elfoglalni a maguk tartományát. - Az Earl nagy lélegzetet vett, és a köteleit feszítette tehetetlen dühében. Minden hiábavaló tehát.

- Fészkelődhet már! - kacagott a hercegre Bradford. - Nincs egy hajszál reményük sem. Ennek a vörös gazembernek a kísérete az út közepén letanyázott. Ugye, arra gondoltak, hogy ezek segítségért mennek el? Hallották az előbb azt a két robbanást? Kézigránátokat vágtunk közéjük. Ahol az előbb tábor volt, ott most csak egy lyuk van a földben. És senki... - Mikor ideért a beszédben, hirtelen elrepült. Nagy ívben nekizuhant az ajtónak, amely kiszakadt. Keresztülbukfencezett az őr fején, és ájultan terült el.

Rozsdás, ahogy a fal mellett ült; hasa alá húzta a lábait, és teljes erőből belerúgott a székbe, amelyen áthajolva Bradford beszélt. A századost kint ápolás alá vették. Snyder egész a fogoly elé állt:

- Én nem korbácsolatok meg fehér embert, de be fogja látni, hogy szigorúan meg kell büntetnem. Három napig nem kap sem ételt, sem vizet. Goodbye - ezzel otthagyta a foglyokat.

Különösen a víz elvonása nagyon kemény büntetés a trópusokon. Rozsdás evvel nem törődött. Mit érdekelte őt saját sorsa? Bradford szavai azt jelentették, hogy a Kölyök meghalt. Ott volt a táborhelyen, ahová a kézigránátokat dobták. Rugdalódzott a kötelékeiben, elveszítette teljesen az önuralmát, flegmáját, úgy érezte, szét kell törnie a koponyáját a falon.

- Nyugalom, barátom - mondta az Earl -, így csak ronthat a helyzetén.

- Mit törődöm én a saját életemmel.

- Mégis meg kell őriznie a nyugalomát. Ha egyébert nem, Angliáért. Nagyon komisz kelepcét állítottak itt fel, és igen sok jó angol fog meghalni, ha sikerül, amit akarnak. Istenem, csak eljuthatnék Kvanghoz.

- Van remény, excellenciás uram - igyekezett Rozsdás összeszedni magát -, ketten voltunk itt a tábor közelében, és csak engem fogtak el. A barátom ügyes ember, nem csinál semmit elhamarkodva, neki talán sikerül valami. Bizonyára az éjszakát várja, és megkísérli majd, hogy kiszabadítson.

- Akkor nagy szolgálatot tesz Angliának. Ebben bizzunk hát. Más reményünk úgy sincs.

Ebben a pillanatban nyílt az ajtó, és véres fejjel, összekötözve, a Főorvost hozták be a szobába.

8

Az admirálisra felragyogott minden szem, midőn végre értesítést kaptak, hogy a „Radzeer” elsüllyedt, és a „Balmoral” ezen a néven Mandalay-ból útban van a nyílt tenger felé. Két cirkáló helyezkedett el az Irrawaddy torkolatánál. Egy repülőraj felszállt, zuhogni kezdett az eső.

De ez a hajó vagy repülni tudott, vagy átalakult vízalattjáróvá, vagy varázslók vezették: eltűnt.

Este tizenegyig a két cirkáló szorgalmasan várt a torkolatnál. Végül a kisebbik elindult Rangoon felé. Sehol semmi. A „Radzeer” elhagyta Mandalay-t, és Rangoonból is azt jelentették, hogy áthaladt. Viszont Rangoon és a torkolat között nem volt. Az alacsony folyón még csak el sem merülhetett. Egy öreg calcuttai rádióparancsnok dühében a szakállát tépte. Éjjel tizenkettőkor mindenki úgy érezte, hogy belebolondul az ügybe. Ugyanis a Bengál-öböl északi részéből jelentkezett a „Radzeer”, és vészjeleket adott le, pontosan megjelölve a hajó helyzetét,

jelezve, hogy a vihar következtében egy partrész beomlott, a hajó a part mentén megsérült és süllyed. S.O.S., S.O.S. Hogyan került a „Radzeer” a folyóról a tengerre? Nyolc cirkáló rohant a megjelölt helyre, és a „Radzeer”, mintha látná közeledni őket a távolból, állandóan közölte velük a partcsuszamlás helyét.

A cirkálók odaértek, a friss partcsuszamlás látszott, de a „Radzeer” nem volt sehol. A világítótorony őre jelentette, hogy hadihajó erre nem is járt. Egy óra múlva két kilométerrel északabbra, Ruyel halászfalu magasságában jelentkezett a „Radzeer”, közölte, hogy idáig sodorta az áramlás, süllyed, és mellékesen megjegyzi, hogy egy raktárház ég, mert beleszapott a villám. Mikor a cirkálók odaértek a raktárhoz még égett. A „Radzeer”-nek nyoma se volt. A halászfalu népe az oltásnál dolgozott, és valamennyien esküdöztek, hogy hetek óta nem járt erre hadihajó. Az üldöző raj parancsnoka elhatározta, hogy még a hajnali órákban kérni fogja a nyugdíjaztatását. Kétségtelen, hogy a jeleket adó hajó erre járt, mert hiszen látta a földcsuszamlást és az égést. Sőt, látta a közeledő cirkálókat is. Csak őt nem látta senki. Egy hadihajót!

Reggel repülőraj kutatta végig, alacsonyan szállva, az Irrawaddy folyót. A cirkáló sehol. Rangoont elhagyta, a hajókkal elzárt folyó torkolatánál nem jelentkezett, és mégis az Indiai-óceánról adott jeleket, de sehol sem látható.

Viszont délután négykor jelentette a „Radzeer” a calcuttai kikötő parancsnokságának, hogy a „Kingsbay” vezérhajó most haladt el mellette, készüljenek fel a fogadtatására. Negyedóra múlva a „Kingsbay” befutott Calcuttába.

Még aznap este minden angol leadó világgá távirázta a következőket:

Húszezer font jutalmat adunk annak, aki a „Radzeer” pontos tartózkodási helyét megjelöli!

Az Admirális!

Mi is!

A „Radzeer!”

Az ellopott cirkálót azonban nem sikerült megtalálni. Pedig megvolt.

NYOLCADIK FEJEZET

Újra összejön a társaság. A játék még nagyobbra megy. Rozsdás meglepő fogadtatásban részesül. Tanítójának igaza volt. Végleg elveszítik a játékot.

1

Éjfélre járt. A három fogoly csüggedten ült a sötét konyhóban. Éjszakára két őrt hagytak az ajtajuk előtt. A Főorvos és Rozsdás már kiheverték könnyű fejsérülésüket. A hercegnek hőemelkedése volt. Alig beszéltek.

- Maguk miért jöttek vissza? - kérdezte az Earl.

- Tom Levenért, aki itt maradt valami Khmer faluban. Egy hamisítványt sóztak ránk Mandalayban - felelte a Főorvos, Rozsdás képtelen volt beszélni.

- De hogy kerültek ide Snyderhez? - kérdezte a herceg, láztól összekoccanó fogakkal.

- Az ösvényen láttuk a küzdelem nyomát. Azután felfedeztük a dombról ezt a táborot. És gondoltuk, utána nézünk excellenciádnak.

- Ez igazán derék dolog volt. Nem is tudom, hogy némelyik maguk közül hogyan kerülhetett ilyen mélyre.

- Nagyrészt közgazdasági okai vannak. Ez a vámdolog. Illetve a vám még nem is volna baj, csak lehetne nyugodtan csempészni. Például Rozsdás meg én sohasem tettünk mást. Csempésztünk. Néha odaütöttünk, az is igaz. De hát szórakozni is kell. Viszont sohasem öltünk, nem raboltunk, nem gyilkoltunk, csak szerettük a szabad pályát.

Hallgattak. Kint az éjszakában több ezer tagú békakórus kvartyogott. A konyhó hátsó fala mentén valami halk guruló nesz hallatszott, mintha göröngyök hullanának le nem túl magasról.

- Na, mindjárt itt lesz egy háziállat - szólalt meg a Főorvos. - Hangyász fúrta ki magát éppen a belső fal mentén. Sajnos, ez bűdös bestia.

A félhomályban világosan lehetett látni, amint az alulról túrt föld szélesedik, azután két kis kéz jelent meg, majd a könnyen lazuló őserdei talaj nyílásánál óvatosan bemászott valaki a konyhába. Nyilván a konyhó külső fala alatt gödröt kapart, mint a kutyák, amíg a gödör a konyhó belsejébe ért. Óvatosan bemászott, és hason csúszott a foglyok felé.

- Ki vagy? - suttogta Rozsdás.

Egy sovány test bújt elő:

- A Kölyök! Ne haragudj, hogy nem fogadtam szót. Utánatok lopóztam. Messziről láttam, hogy leütnek. Nem mertem mozdulni. Láttam a Főorvost is elfogni. Itt a nagy fán ült egy őrszem. Az mindenkit észrevett, aki a dombhajlaton átjött, de őt nem lehetett látni. Csak amikor a Főorvost leütötte fentről, akkor pillantottam meg, mert kissé előbbre jöttem. Megvártam, amíg éjszaka lesz. Beosontam az erdőbe, és a sűrű felől csúsztam ide. Kikapartam késsel a fal mögötti földet.

Rozsdás nem tudott szólani. Ha nincs összekötve a keze, talán úgy megöleli a Kölyköt, hogy összeroppantja.

Gyorsan egyik foglytól a másikig csúszott és elvágta a köteleket.

- Most csak egyet tehetünk - mondta az Earl -, azon az úton, amelyen Miss Leven jött, óvatosan megpróbálunk a sűrűbe jutni, onnan az ösvényre. Legfeljebb tíz kilométernyire lehet innen Kvang tábora. Ha nem fedezik fel a szökésünket, reggelre ott vagyunk.

- Nekünk Thomas Leven után kell kutatni...

- Eh! - mondta ingerülten a herceg. - Anglia előbbre való. De végre is mehetnek, amerre akarnak. Én Kvanghoz indulok. A fegyverek holnap a hágónál vannak. És nem szabad bejönniük Birmába.

- Magam is azt hiszem... - mondta szomorúan a Kölyök -, hogy Anglia előbbre való, mint én és a fivérem és mindnyájan.

- Ez helyes beszéd, kisasszony - mondta a herceg, és ő csúszott ki elsőnek a gödrön keresztül.

Sikerült centiméterenként csúszva elérniük a sűrűt. Nagy félkörrel észak felé kijutottak az ösvényre és siettek. A hercegnek magas láza volt. Lihegett és alig vonszolta magát. Nem is a fejsebe kínozták ennyire: régi maláriarohama újult ki. Hajnalodott. Nagyon magasról, az ősi fakoronák élősdi virágokkal befönt tetejéről, elszórt napsugarak lopakodtak a dzsungel mélyébe. A herceg arcra bukott. A hóna alatt fogva vitték futólépésben. Most még nyomukba érhetnek, ha idejében felfedezték a szökést.

- Ide hallgassanak - mondta lihegve a herceg -, hagyjanak itt. Maguk már játszották ezt a szerepet. Játsszák újra. A következőket kell mondani... Ha Kvang hajlandó arra... hogy holnap... elzárja a hágót... és löveti a Kína felől érkező fegyverszállítmányt... ötvenezer fontot kap... ígérhetnek többet... ő lehet a tartomány királya... Menjenek... nem bírok tovább... hagyjanak itt...

- Ne marhaskodjon, excellenciád... - mondta Rozsdás -, játsszunk gólyavisziafiát.

- Hallgassanak!... Nem tudok már beszélni soká... - leroskadt egy fatönkre -, sok ezer angol életéről van szó... engedelmeskedjenek vagy menjenek a fenébe... Angliáért... mindent...

- De Sir - szólt közbe a Főorvos -, mi bármit ígérhetünk Kvangnak, azt Anglia nem ismeri el. Mi nem állapodhatunk meg, csak szélhámosság...

- Igen... várjanak... - a belső zsebéből egy ív papírt vett elő és aljára a következőket írta:

„Utasításom értelmében, az én intézkedésekre tették mindazt, amit erre az okmányra e sorok fölé jegyeztek. Az angol haza érdekében és magasabb katonai szempontok miatt így láttam jónak.

Earl of Sudessex.”

A herceg körül összeborultak a fák, és egy nagy harang dörömbölt a két halántéka mögött.

- Nincs rajta dátum... - lihegte gyorsan. - A Kvanggal történt megállapodás napján datálják... menjenek, fiúk... Isten segítse... önöket és Ang...

Eldőlt.

Az ájult herceget lefektették. Rozsdás eltette az írást.

- Eredj, Főorvos, vidd le az Irrawaddy partjához, talán el tudod cipelni egy halászfaluig. Az árral, holnapután csónakon Mandalay-ba érsz. Nem lehet itt hagyni az erdőben egyedül.

- Igaz - felelte a Főorvos -, és ha nem találkoznánk többé, hát szervusztok.

A Főorvos karjába vette a herceget, és Rozsdás a Kölyökkel futólépésben sietett észak felé.

- Talán sikerül a Főorvosnak átjutni az Irrawaddy túlsó oldalára valamilyen csónakon, és akkor Snyderék nem fogják el őket. Szóval te most újra Sudessex vagy. Én meg százados.

- Az uniformisunk kissé megviselt.

- Azért még mindig katonaruha. Senki sem érkezik ide úgy, mintha skatulyából vették volna ki. Hanem az éjjel, mikor azt hallottam, hogy felrobbantották a táborhelyünket, nagyon megijedtem miattad.

A Kölyök megállt egy pillanatra, és szembefordult a férfival...

- Nagyon?

Rozsdás nézte, azután halkán ezt mondta:

- Nagyon, nagyon...

És ott, az őserdő mélyén végre először megcsókolták egymást.

Azután siettek tovább észak felé. A második útkanyarulatnál, mint valami varázslatra, nyolc ember bukkant elő, lövésre kész puskákkal.

- Állj!

Egy köpcös, szalmakalapos kínai tört magának utat közöttük, széles handzsárral a kezében:

- Kik vagytok, és hová igyekeztek?

- Earl of Sudessex vagyok, ez itt Bradford százados, és Kvang generálist keressük.

- Gyertek! - mondta röviden a kínai, azután a barna katonák szabályszerűen közrefogták őket, és megindultak.

2

Kvang tábornok előőrséhez értek. Rozsdás, aki, mint már említettük, katonaviselt ember volt, csodálkozva nézte a mocsaras őserdőnek ezt a részét, amely térképen ugyan már angol, de valójában a legvadabb, legismeretlenebb része Birmának. Csodálkozott, mert a szabályosan felépített, téglalap alakú barakkok, gondozott utak, egy valóságos európai módon megépített gyarmati garnizonra emlékeztették. A harcosok előírászerűen, egyenletesen fegyelmezetten mozogtak, mint jól kiképzett katonák. Az altiszt előtt összecsapták meztelen bokájukat, az őrszemek a legelőnyösebben kiválasztott helyeken posztoltak, és egy letisztított pálmatorzsból drótok vezettek az őserdőbe. Csak telefon lehetett vagy táviró. Mindkettőjüket az első barakkba vezették. Egy primitív asztal, néhány pad állt itt, az asztalon telefonkészülék. A kínai határon át könnyen hozzájuthattak egypár megfelelő felszerelési tárgyhoz. Az asztal mögött alacsony kínai ült, harcsabajuszú, élénk szemű ember.

- Üljenek le. Mit óhajtanak? - Kifogástalanul beszélt angolul.

- Nemrégén bejelentettük magunkat a generálisnál, Earl of Sudessex és Bradford százados.

- A generális - mondta a kínai tisztelettel hangsúlyozva ezt a nevet - főhadiszállásán van, innen körülbelül félóránnyira. Azonnal felhívom. - Telefonált. Rozsdás kinézett az ablakon. Az őserdő itt ritkás volt, úgy látszott, véget ér. Egy közeli tisztáson át jól láthatta az égnek meredő hófödte Luang hegláncot, amelynek keskeny hágója a tábor közelébe torkolt. Úgy látszik ez egyben a határország is, gondolta Rozsdás. Az ellenkező irányban szélesen, őserdőtől szegélyezetten hömpölygött a sebes sodrú Irrawaddy.

Mialatt mindezt megfigyelte, a kínai valami madárszerű csipogással furcsa nyelven beszélt a telefonba, majd letette a kagylót, és udvarias mosollyal fordult feléjük.

- A generalisszimó elindul, hogy tárgyaljon önnel, herceg úr. Szíveskedjék elfoglalni a parancsnok szobáját.

- És én? - kérdezte Rozsdás.

- Önt a generális parancsára még ma felkötik.

3

- Hogy volt ez kérem? - kérdezte Rozsdás. - Bocsásson meg, de úgy hallottam, mintha azt mondta volna, hogy felkötnek.

A kínai mosolyogva, előzékenyen bólogatott:

- Jól méltóztatott hallani. Pardon... - és a katonákhoz fordult -, kötézzétek meg, gazemberek, a tiszteletre méltó százados urat.

Rozsdás nem küzdött. Nyolc puskacsó meredt rá. A Kölyök rémülten, kerekre nyílt szájjal állt.

- Nem mondaná meg, kinézer úr - kérdezte Rozsdás -, hogy a generális miért ragaszkodik ehhez a nem túlságosan eredeti ötlethez?

- Ki tudja, hogy nagyurak mit, miért cselekszenek?

- A százados úr tisztársam - kiáltotta a Kölyök -, és tiltakozom...

- Tiszteletre méltó excellence. Felesleges minden szó. Én úgysem változtathatok a hatalmas úr parancsán. Kedves tisztársát fél óra múlva felkötik. A generalisszimó csak azt akarja, hogy abban a pillanatban húzzák fel az igen tisztelt urat, midőn ő ideér, mert kíváncsi erre a látványra.

- Sir! - kiáltotta gyorsan Rozsdás a Kölyöknek. - Gondoljon a kötelességére, és legyen erős. Ha engem felkötnek, magának akkor is beszélnie kell a generálissal... - Nem folytathatta, mert megragadták a karjánál és elhurcolták.

- Kérem, kössön össze azonnal a generálissal - kiáltotta a lány. - Ez valami tévedés...

- Felesleges lenne, és nincs is utasításom rá. A generális fél órán belül itt lesz. Szíveskedjék a parancsnok szobájába menni, itt van jobbra.

Beszédelt a szobába, és kimerülten roskadt egy nádszékre. Az idegei végképp felmondták a szolgálatot. Remegett, és úgy érezte, hogy nyomban összeesik.

- De csúfak vagytok - mondta Rozsdás a kísérőinek. A bennszülöttek csodálkozva hallgatták az idegen érthetetlen szavait. Bizonyára imádkozik. Egy fa alatt megálltak vele, és a következő másodpercben nyakán volt a hurok.

- Hé! - kiáltotta. - Micsoda disznóság ez?! Mi lesz a félórámval?! Becsapjátok a szegény külföldit?!... Mégis igaza volt a tanítómnak.

De nem húzták meg a kötelet, amelynek szárát egy vastag ágon dobták át. Súlyba tett fegyverrel vigyáztak rá, és hagyták állni kötéllel a nyakán.

- Megeheti a fene a főnökötöket - korholta őket továbbra is Rozsdás. - Kuttyazabáló, ronda banda.

Így telt az idő. Közben Rozsdás tudta, hogy Bradford árulásának jól megérdemelt büntetésével sújtja őt Kvang.

Egyszerre kürt szólalt meg. Pillanatok alatt felsorakozott a legénység, lovasok érkeztek, és a tábor előtt leugráltak a nyeregből. Legelől egy zöld kimonós, szalmakalapos, vállas alak érkezett, akire feszesen tisztelegve bámultak.

Ez volt Kvang.

Egyenesen az akasztófához tartott, és magasra emelte a kezét. „Na szervusz világ.” Ez volt Rozsdás búcsúgondolata. Az állat egy roppant rántás csapta fel, megfeszült a nyakán a kötél...

Kvang karja hirtelen félkört írt le, mint mikor a karmester próba közben leinti a zenekart, és a kötél máris megereszkedett. Rozsdás térdre zuhant. Sikoltás hallatszott. A Kölyök rohant ki a barakkból egyenesen Kvang felé. Kvang csodálkozva megfordult, és szemben állt a lánnyal. Egy másodpercig dermedten néztek egymásra, azután a Kölyök zokogva a nyakába borult:

- Tom! Drága Tom!

Kvang ugyanis fehér ember volt. Thomas Levennek hívták, és másfél évvel ezelőtt szökött meg a légióból.

A katonák nem tudták mire vélni, hogy a generális öleli és csókolja az angol ezredest. Ki tudja, meddig tartott volna a viszontlátás öröme, ha egy szemrehányó hang nem szólal meg alattuk:

- Valaminek velem is történnie kell.

Rozsdás volt, még mindig a földön, ahogy visszahullott a térdére, kötéllal a nyakán.

4

Együtt ültek a parancsnok szobájában.

- Ha nem ismerem fel az utolsó pillanatban, hogy maga nem Bradford - mondta Kvang, illetve Tom Leven - akkor nagyon sajnálatos dolog történt volna. Ne haragudjon, kérem...

- Szót sem érdemel. Futó kellemetlenségnek tekintem. De micsoda rejtélyes úton lett maga Kvang?

- Kedves barátom - mondta Leven mosolyogva -, nem egy európai katonatiszt vagy kalandor járkál ebben a titokzatos országban álnév alatt. A másik katona meghalt, én felgyógyultam a betegségemből. Láttam, hogy mennyire megszeretett közben a törzs. Én is északra vonultam velük együtt. És mert jók voltak hozzám, hálából kiképeztem őket. Harcos nép és így nagy szolgálatot tettem nekik a katonai oktatással. Azután még néhány törzs csatlakozott hozzájuk, így alakítottam meg szabadcsapatomat, amely védi a békés törzseket rablóktól és martalócoktól. Ezért adót fizetnek nekünk: gumit és elefántcsontot. Az adóból arra is tellett, amint látjátok, hogy Kínából néhány modernebb berendezési tárgyat, fegyvert, huzalt, telefont hozzak. - Szeretettel simogatta a hűgát, azután végighallgatta Rozsdás rövidre fogott magyarázatát fogságukról, a hercegről, Bradfordról és a fegyverszállítmányról, amely ma éjszaka fog a határra érkezni.

- Tudom - mondta komoran Kvang -, Snyder követét hitegettem. Azért hitegettem Snydert, hogy fegyverszállítmányát a határra csalogassam. Először el fogom vágni az amerikai gerilláinak az útját, azután kézre kerítem a fegyverszállító csapatot, és végül a muníciót megsemmisítem. Ezért nem akarok király lenni, de más se jöjjön ide uralkodni. Mondják meg az Earlnak, hogy nélkülük is fenntarthatom itt a rendet. Köszönöm, barátom, amit a hűgómért

és értem tett. A két hiányzó rajz nálam van, elhoztam Helena Aldington lakásáról. Akkor már tudtam, hogy Bradford gazember, de nem volt bizonyítékom. A találmányt a húgom majd értékesíti, és csodálatos szolgálatukért valamennyien megkapják jutalmukat.

- Ha ugyan él még valaki a társaságból - dörögte Rozsdás - A cirkálót azóta bizonyára rég elfogták.

Ebben a pillanatban egy sáros, lihegő kínai ugrott be a szobába, szinte egyenesen a lováról, amelyen az ajtóig vágtatott. Jelentett valamit, és Leven ijedten ragadta meg a vállánál.

- Mi történt? - kérdezte a Kölyök.

- Nagy baj - mondta Leven. - Húsz kilométernyire innen levegőbe röptették az Irrawaddy gátját. A víz észak felé zúdul.

- Mit jelent ez? - kérdezte Rozsdás.

- Nagyon rosszat. Az áradás a völgyet öntötte el, katonáim tehát még északabbra húzódtak a magaslatokról, úgyhogy a hadseregem és köztünk egy több kilométer kiterjedésű tenger áll. Itt vagyunk ezzel a kis őrséggel, mindössze százötven ember, és katonáim nem jöhetnek ide. Ez Snyder műve volt. Elvágta hadseregemet a szorostól, azután nagy túlerővel meg akar rohanni. Hé! G'Lisu! Riadót!

Megszólalt a kürt.

- Most mi lesz? - kérdezte a lány.

- Elsősorban felkészülünk, hogy ne érjen váratlanul Snyder hordájának támadása. Úgy látszik, sejtette, hogy csak színleg tárgyalok vele. Azután pedig védeni fogjuk a hágót utolsó csepp vérünkig. Sajnos, kevés reményünk van.

Este volt. Békés csend borult az erdőre, és távol, az Irrawaddy partján lomhán nyüzsgő krokodilusok látszóttak a holdfényben. A katonák egy része a hágó mellett helyezkedett el, a többiek hevenyészett barikádot hordtak össze a tábor körül homokzsákokból deszkákból kövekből. Két- három óra múlt így el feszült várakozásban. Azután bennszülött futár érkezett a déli ösvényről.

- Generális! - jelentette mély tisztelettel. - Az én uram, a fekete ruhás tábornok, kéri a válaszodat, mert mint kémünk jelentette, a hágó feljárójánál most fordultak be Birma felé az első fegyverszállító öszvérek.

- Mondd meg Snydernek - felelte Leven -, hogy embereim itt várják a szorosban a fegyverszállítmányt, és meg fogják semmisíteni.

- Uram, akkor harc lesz.

- Harc lesz, Hu-vej. Menj vissza uradhoz.

A követ eltávozott. Kvang őrszeme, aki egy magasabb sziklatalpon hasalt, szintén jelentette, hogy a hágó szeptentinjén karaván jön a határ felé.

- Ha lőtávolba érnek: tűz! - kiáltotta Leven.

- Cho! Küldj őrzőjáratot dél felé. Vigyázzanak az ellenség jön.

- Adjon nekem egy puskát, Leven - mondta Rozsdás -, nem vagyok híres céllövő, de negyven, ötven ilyen bagaria pofával fölérek.

- Azonnal kap puskát, kedves... ejnye, hogy is hívják?

- Rozsdás.
 - Micsoda?
 - Rozsdás. Ez a nevem.
 - De hiszen ez csúfnév.
 - Komolyan csúf? Néha úgy vettem észre, hogy tisztelik. Olyan dolog ez, mint amikor egy volt századost Kvangnak neveznek. Különb polgári nevem John Hallyburton.
 - Hallyburton?... John Hallyburton... Ejnye... Várjon. Hopp! Évekkel ezelőtt hallottam ezt a nevet. Egy John Hallyburton gyorsasági világrekorddal repült Londonból Ausztráliába, és a legmagasabb kitüntetésben részesült. Azután katonai ranggal átvette a hadi-repülőgépgyár.
 - Úgy van. Később a gyár igazgatóját egy redőnyhúzóval bénára verte az illető, és menekülnie kellett. Én voltam.
 - Emlékszem. Maga előtt szép jövő állt... Hát várjon csak... Azonnal adok fegyvert, de nem mozdul el a hűgom mellől. Nekem az embereim közt kell lennem.
- Lihegő katona jött be:
- Uram! Apad az Irrawaddy!
 - Tudom - mondta sóhajtva Leven, azután Rozsdáshoz fordult -, ez azt jelenti, hogy a hátsó-indiai határig víz alá kerül az ország. Még szerencse, hogy nem erre jön a víz, hanem északra.
- Újabb katona érkezett:
- Jönnék! Vagy négyszázan vannak!
 - Cho! - Leven kiáltására megjelent a kínai tiszt. - Ötven emberrel a szent Bo-fa mögötti dombot lövitek állandóan, hogy a folyó felől ne keríthessenek be. A szorosban levő emberek semmi esetre se hagyják el a helyüket, és a torlaszok mögött húsz ember kezdjen drótsövényt készíteni. Maga, amint mondtam, itt marad a hűgommal...
 - De én...
 - John Hallyburton! Az én birodalmamban minden férfi katona. És katona csak egyet felelhet a parancsra, azt hogy „igenis”. Megértette?
 - Igenis, de bátorkodom...
 - Hátra arc!
- Odakint elhangzottak az első puska lövések.

Nagy túlerő csapott le rájuk. Snyderék nem is kísérleteztek azzal, hogy bekerítsék őket. A szorosban álló ötven emberre vetették magukat. Ez volt a cél! A legfőbb erejük abban állott, hogy néhány kézigránát sikerült szerezniük. Négy gránát közül három találatot ért a barikádok mögött, az egyik gyújtóbomba volt.

Leven jól kiépített primitív állása összeomlott. A gyújtóbomba szétcsapó éterlángja két barakkot gyújtott fel. Égett a torlasz.

- Altiszt! Húsz emberrel állandóan építeni a torlaszt! - kiáltotta Leven, aki hol itt, hol ott tűnt fel a harcolók között. - Öt ember hordja ki a töltényeket az égő barakkból, mindent a Bo-fa mögötti dombra. Oda fogunk visszavonulni.

Egy sötét tárgy zuhant melléje. Az altiszt megdermedt a rémülettől: kézigránát! A következő másodpercben Leven felragadta a gránátot, és nagy ívben visszahajította. Az egyetlen védekezés lehulló kézigránát ellen. Néha sikerül, mert a gyújtást sohasem lehet pontosan beállítani.

A visszahajított bomba az ellenség fölött, a levegőben robbant, lángoló éter permetezett széles sugárban, égő emberek szaladtak sikoltozva. A szorosban álló ötven katona állása tizenöt emberrel gyöngyült, és visszaszorították őket. Egy helyen már a tábor barikádja mögé is benyomult az ellenség, de sikerült az első támadókat leölni, és újra megerősíteni a hézagot. A helyzet azonban reménytelennek látszott.

- Hallyburton! - rohant Leven a sértetlen barakk felé. A húga és a vörös fiatalember még ott voltak.

- Igenis! - mondta Rozsdás, és igyekezett eltávolodni az ablaktól, ahonnan a parancs ellenére, szakadatlanul lövöldözött a torlasz előtti ellenségre.

- A hűgomat a domb mögé viszi, és továbbra is vigyáz rá. Oda fogunk visszavonulni. Sajnos rosszul állunk.

Golyók fűtyültek, fojtó füstszag terjengett, és a bennszülöttek fülsiketítő ordítása nem szünetelt egy pillanatra sem. Ahogy a Kölyök kilépett a kunyhóból, egy gránátrepesz leszákította az ajtót mellette. Megtántorodott. Golyók fűtyültek körülötte, és becsaptak a barakk fájába. Rozsdás gyorsan felkapta a lányt, és futott vele a domb felé, ahol már építették az új torlaszt.

6

- Hé! SzedjeteK össze száz embert! - kiáltotta Snyder, aki közben megsebesült a karján. - Rohamra megyünk a szoros ellen.

- Nincs több kézigránát - jelentette az egyik katonája. Ezek nem voltak kiképezve, mint Leven emberei. Gerillabanda harcosok, fegyelmetlen csoport voltak.

- Nem fontos - mondta Snyder -, elsöpörjük őket. Szedd össze egy csapatba a harcosokat és tegyetek úgy mintha meg akarnátok rohanni a tábort. KözeledjeteK elszórtan, lövöldözve. Szóval tereljeteK el a tábor figyelmét a szorosról.

Míg Leven emberei a torlasz mögött azt hitték, hogy ellenük fognak rohamot intézni, száz ember váratlanul nekifutott a szorosnak, és két sortűztől megritkítva, elérték Kvang maroknyi őrségét, percek alatt lemészárolták őket. Ezután a szoros szikláit megkerülve, oldalba akarták kapni a tábort.

- Cho! - rendelkezett Leven. - Hátulról számítva ötös csoportokban folyton tüzelve visszavonulni a domb mögé. Minden fegyvert össze kell szedni. A torlaszt öntséteK le petróleummal és gyújtsátok meg.

A lángoló barikád megfékezte az általános rohamot. Ezalatt Leven megmaradt néhány emberét összevonta a folyó felé eső domb mögé. Éjféltre járt.

A nagy fegyverszállítmány első öszvére elérte a hegylány bejáratát Birma határán.

KILENCEDIK FEJEZET

*Hogyan lett a „Radzeer” kísértethajó. Bradford elmenekül, és Kvang marad.
A cirkáló elindul utolsó útjára, de mit ér a szerencse, ha elfogyott a szivar.
A szenvedők sem maradnak magukra.*

1

- Reménytelen a helyzet...

- Az emberei nem jöhetnek le az Irrawaddyn?

- Reggelre az Irrawaddy egylábnyit apad. Ez azt jelenti, hogy seregemet a mocsárvidékkel egyesült ár választja el tőlem - Körülnézett, és látta, hogy a lány valamivel távolabb félig alétan dől neki egy homokzsáknak. Halkan, gyorsan így szólt:

- Hallyburton, magára igen nehéz feladat vár. Innen ötvenlépésnyire van a folyó. Néhány csónakot kötöttem ott ki. Elviszi innen a hűgomat. Érti, ugye? Ha lefelé mennek, az apadó árral hajnalra biztonságban lehetnek. Nem kérdez semmit, csak fölkapja Edithet, és viszi...

- És maga?

- Én természetesen a helyemen maradok. Isten vele, barátom. - Az első golyók már ott füttyültek körülöttük, ágakat és leveleket sodorva le a sűrű fakoronákról. Rozsdás ismerte a barátját. Nem szólt tehát semmit, odament, a karjaiba kapta, mint valami gyereket, és futott vele. A lány felélénkült.

- Hová viszel?... Nem! Nem akarom!... Tom! Ne hagyjuk itt! Tom! Eressz el! - Két öklével teljes erejéből hisztérikusan a férfi mellkasán dörömbölt, aki erősen tartotta, és futott vele. A támadók ordítása egyre közelebről hangzott. Nem volt idő. Szinte durván a csónak fenekére dobta a lányt, egy nyisszantással szétvágta a kötelet, és a csónakot nyomban elkapta a bugyborékoló, szennyes ár. Rozsdás bementette a lapátot, és a part vízbe nyúló fái mentén óvatosan távolodott a harc színhelyétől.

2

Fél óra alatt bekerítették a kis tábor. Levennél fogytán volt a muníció, és az emberek nagy része holtan vagy sebesülten hevert. Hajnalodott...

Egy bennszülött jött fehér zászlóval.

- Az én uram azt üzeni, hogy add meg magad. Semmi bántódásod nem lesz, csak a fehér katonákat kívánja.

Az ösvény torkolatánál megjelent egy öszvér.

- Ez a válaszom: Cho! Tűz!

A kínai tíz emberével tüzet adott a szorosra, az öszvér sikoltó nyerítéssel felvetette magát, azután legurult rakományával együtt a szikláról.

- Vissza! - kiáltotta Snyder. - A karaván maradjon a szoros mögött, amíg egy rohammal elintézzük ezeket az örülteket.

Snyder emberei közül nagyon sok elhullott, de még mindig túlerőben voltak. Megrohanták a barikádokat. Puskaaggal, késsel, revolverrel folyt a harc. Kvang emberei fanatikus erővel védekeztek, és fegyelmezett rendszerességükön az amerikai hordájának első rohama megtört. Az utolsó barikádra ugrott katonával Cho csapott össze. A katona szuronya átjárta a hasát, együtt zuhantak le a torlaszról, és a haldokló kínai utolsó erejével átfogta ellenfele torkát. Egymáson fekve, úgy maradtak.

Snyder újra összeszedte az embereket. Minek siessen? Ez a maroknyi sereg a kezében van.

Rövidesen kiderült, hogy jobban, mint gondolná. Levennek elfogyott a muníciója. Miután a lövések ritkultak, és a közeledő harcosokra sem tüzeltek, Snyder is rájött erre. Parancsot adott, hogy indítsanak el a hágó mögül egy öszvért. És ez az öszvér már sértetlenül lépte át a szorost.

Az öszvért diadalordítással fogadták. Azután még egy, majd még egy teherhordó állat lépte át a határt. A fegyverszállítás megindult.

Baaangg!

A hajnali ég alatt valami nagy, sötét tárgy repült át szép ívben a fejük felett, azután messze rengő roppanással hatalmas lángnyelv csapott föl, közel a szoroshoz. Öszvérek, fadarabok, emberi fejek és lábak, kiszakadt földtömeeggel vegyülve, egy legyező alakú, vörös sugárban röppentek a magasba.

Baaangg!

Most már belőtték az ágyút, és egymás után csaptak gránátok és srapnelek a szorosba. Szikla omlott, nyolcvanméteres fák zuhantak, az iszapos domboldal mázsás rétegekben csuszamlott, széttörve, megsemmisítve, eltemetve a hatalmas fegyverszállítmányt, és a felrobbant muníció bazaltkolosszusokat döntött le. Füst, por és törmelékhalmoz fedte a helyet, ahol az érkező karaván tábora volt még nemrég.

Tüzérség!

Snyder és emberei fejvesztetten menekültek a sűrű erdő felé, amerről jöttek. Jobb felől, a siketítő dőrejek után szinte halkán, megszólalt valami: ta-ta-ta-ta-ta, az emberek, mint a kaszált fű, dőltek el jobbra, balra.

Gépfegyver!

Azután vagy húsz haditengerész hófehér egyenruhája tűnt elő a sűrűből, s egy vezényszóra lekapták fegyverüket. Mindenki futott, amerre látott, de az egymás után ropogó sortűzek elől a földre lapulva csak néhány ember menekült meg. Snyderrel öt golyó végzett.

A harcnak vége volt.

Az Irrawaddy közepén fényesen kivilágítva ott állt a „Radzeer” teljes hadi pompájában, és diadalmas kommandó hangzott fel a reggelben:

- Sört!

Irrawaddy elhagyott partjai közelében hajózó cirkáló először a Főorvossal és az Earl-lel találkozott akik egy dzsunkában menekültek. Mikor meghallották a Főorvostól, hogy miről van szó, teljes gőzzel indultak észak felé. Hajnalban vették fel Rozsdást és a Kölyköt.

A hajón végre nagy adag kininhez jutott a herceg, és így rövidesen elmúlt a lázrohama. Mire reggel lett, és elérték Kvang táborát, ahol már végkimenetele előtt állt a harc, a herceg vette át a parancsnokságot. Elsősorban valamennyi ágyúval a szorost lövette. Közben a matrózok egy része Rozsdás vezetésével csónakba szállt, két gépfegyverrel és puskákkal, hogy déli irányban kikötve elvágják a menekülők útját, ami tökéletesen sikerült.

Hogy került a „Radzeer” az Irrawaddyra, kérdezik kíváncsian? A cirkálót Rangoontól néhány kilométernyire érte a hír, hogy a torkolatot két angol cirkáló szállta meg. Sűrű felhőszakadás zuhogott. Az éjszaka átláthatatlan sötétjébe csak egy-egy villám hasított bele. Tanácskoztak. A tanácskozás eredményeképpen két matróz kivezett a közeli partra, és elkötött egy őrizetlen dzsunkát. A csónakra épített kunyhó belsejében, a vihar dacára, nagy nehezen, hosszas, óvatos munkával átszerelték, és üzembe helyezték a hajó rádióállomását. Az adó-vevőkészülék nem volt nagy, de rendkívüli ügyességet igényelt, hogy a csónak kis kunyhójába sértetlenül áthelyezzék. A kunyhóban Bunkó helyezkedett el a készüléknél, és társa a hajó orrába szerelt, hosszú végű kormánylapáthoz ült. Ügyesen siklottak el a torkolatnál őrt álló hadihajók mellett. Ezek különben sem törődtek a mindenféle ezerszámra látható dzsunkákkal, hanem egy hatalmas cirkálót kerestek. Éjfélre elérték a Bengáli-öblöt. Azon a részen, ahol a partcsuszamlást felfedezték, megkezdték a leadást. Mikor az első cirkálók közeledtek, a keskeny dzsunka (belsejében a rádióadóval) a sötét part mentén feljebb haladt, és kikötött egy kis természetes öbölben, ahonnan jól látta az égő raktárházat és a halászfalut. Ezután vagy két napig sétáltak a tengeren. A partok közelében ezer és ezer család lakik dzsunkában, ott van az üstjük, amiben főznek, esetleg egy kis bölcső a csecsemővel és a halászathoz szükséges felszerelésük. De a foltozó varga vagy más kéziiparos is a dzsunkáján él. Mindenfelé, a megszámlálhatatlan rafia-, gyékény- és szalmadzsunkák között olyan biztonsággal úszhattak leadójukkal Bunkó és barátja, mintha csak a csillagos égen vegyültek volna el, az admirálisra bízva, hogy valamennyi égitestet sorra vegye az ő kedvükért.

Ezalatt a „Radzeer” az ellenkező parthoz farolt, és minden lámpáját eloltva, az orkán leple alatt siklott visszafelé. Észrevétlenül Rangoon felé jutott. Mire a vihar elállt, maga mögött hagyta Mandalay-t, azután teljes gőzzel észak felé tartott. Ugyanis ez volt egyetlen útja a menekülésnek. Igen ám de jól tudták, hogy a vihar végeztével egy repülőraj kutatja majd át a folyót.

A part egy beszögellésén, a dzsungel fái között beálltak a hajóval az Irrawaddy holtágába. Ezután villámgyors munkába kezdtek. Negyven és ötvenméteres szívós pálmákat, koronájuk alá hurkolt hajókötéllel addig hajlítottak a kis öböl két oldalán, míg a pálmalombok összeértek a cirkáló felett. Ezután a legénység gallyakat, virágokat, leveleket hordott össze, felmásztak a pálmákra, és beborították ezzel a gízgazzal. A Mandalay fölötti, elhagyatott, kihalt, egymástól több mérföldre húzódó őserdőkben és mocsarakban egy-egy elszórt törzs él. Csónak, hajó, ember erre nem járt a cirkáló tehát, miután kitért a folyó sodrából, és beállt ebbe a holtágba, csak a repülőgépektől tarthatott. De mire megérkezett a raj, az Irrawaddyn nyoma sem volt a hajónak, a kis öböl nem ütött el a part sávjától, mert az alagútszerűen összehúzott fakoronák, virággal, bokrokkal beszórva, egybeolvadtak az őserdő egyhangú tömegével.

Így történt, hogy a hajó másodszor is eltűnt, és bár az óceán különböző forgalmas pontjain jeleket adott le, nyoma veszett. Miután az admirális soha nem adott ki hivatalos jelentést az ügyben, a matrózok legendákat mesélnek egy kísérteties cirkálóról, amely olykor jeleket ad a ködben, de még senki sem látta, mert fedélzetén a „Félfejű Jack”, egy múlt századbeli kalózkapitány intézkedik.

Az Earl Kvanggal sétált fel és alá a parton. Közben eltemették a halottakat, ápolás alá vették a sebesülteket, és megtalálták Morrison Snyder tetemét is. De hol van Bradford?

Snyder egyik altisztjét elcsípték. Ez elmondta, hogy Bradford még a támadás előtt elvágtatott Mandalay felé.

- Mondd meg, hogy miért! - faggatta Kvang.

- Uram, ez titok.

- Akkor hát ne mond meg, de én kiköttetlek az ösvény mentén a földre, amerre a vöröshangyák vándorútja vezet.

- Azt hiszem, jobb ha megmondom, uram.

- Én is azt hiszem - felelte Kvang barátságosan.

- A másik halvány képű, aki százados, azt az üzenetet viszi Mandalay-ba, hogy az angol nagyzúr megállapodott veled, és két hétig itt marad nálad. Ezt azért teszi, hogy az angolok és franciák ne küldjenek ide katonákat. Azalatt is, minden törzs puskát kapott volna, hogy legyőzzük a kiküldött katonákat.

- Nagyon aljas volt ez a terv - mondta az Earl Kvangnak. - A maga seregét elvágták, és két hét alatt az összes vad törzset felfegyverezve, korlátlanul uralkodtak volna itt a határon. Kár, hogy a hajón nincs meg a rádióadó, így ez a Bradford kereket old majd Mandalay-ból. Ezt igazán sajnálom.

- Én még jobban - mondta Leven tompán. - Kis híján felköttem helyette ezt a vidám, vörös hajú fiút.

- Hallja, Leven, ez igazán nagyszerű ember. Nyugodtan rábízhatja a hűgát, ha majd visszatérnek Londonba, mert ön valami módon reaktiválva lesz. Tökéletesen betöltötte itt egy kitűnő angol tiszti küldetését. Ami pedig a gyilkossági ügyét illeti, vörös barátunknak van egy elmélete. Bradford ugyan szökésével az ellenbizonyítást lehetetlenné tette, de azok után, amik kiderültek róla, inkább adnak majd hitelt a maga szavának, tárgyi bizonyítékok nélkül is.

- Engedelmeivel, excellenciás uram, én nem törődöm azzal, hogy mit hisznek rólam Londonban, és mit nem. Én nem is térek többé vissza. Megszerettem az őserdőt. Csak aki sokáig élvezte egy gyönyörű, modern város környezetét, az tud szívből ragaszkodni a dzsungelhez. Szeretem a bennszülötteimet, jól érzem magam közöttük, és itt maradok.

Hallgattak. A herceg megértette az embert. Sok szenvedés és igazságtalanság tette ilyen keserűvé és rezignálttá.

- Azt hiszem, felesleges lenne elhatározásáról lebeszélni. Rövidesen talán közölhetek magával olyasmit, ami kissé feltámasztja az életkedvét. Maga még fiatal ember, Thomas Leven!

Pizskos Fred lépett hozzájuk:

- Bocsánat a személyes megjelenésért, de apad az Irrawaddy, és ha nem akarunk itt megfenekleni, nyomban indulnunk kell.

- Indulás! - mondta a herceg. Fred boldogan szalutált. Most már nemcsak igazi hadihajója és egyenruhája, hanem igazi feljebbvalója is volt.

TIZEDIK FEJEZET

*Bradford saját oktatásával találja szemben magát. Egy ablak rossz kilátással.
A „Radzeer”-ügyben csak Rozsdás emel panaszt a frakkja ellen. Panaszát elintézik.*

1

Bradford lóhalálában vágatott az erőd felé. A kémek jelentették, hogy a szökött foglyok nyomai Kvang táborába vezettek. Attól tehát nem kell tartania, hogy Mandalay-ban valaki tud arról, amit az Earlnak elmondott katonai múltjáról. Egyenesen a parancsnok elé ment.

- Északról jön? Ja, hiszen emlékszem... Ön az a matróz, aki az Earl kíséretéhez tartozott.

Bradford fellélegzett. Nem tudnak semmit.

- Én nem vagyok matróz, hanem Bradford vezérkari százados. - Elmondott mindent a parancsnoknak a „Radzeer” elsüllyedésétől kezdve. Fogságukat, a két szélhámos szereplését, és útjukat a szélhámosokkal észak felé. A parancsnok ámulтан hallgatta. Bradford elővette parancsát, fényképes igazolványát. Minden összevágott.

- Hát ez bizony nagy blamázs lesz, ha kiderül. Mind önöknek, mind a franciáknak. Jó lenne eltussolni a dolgot. De hová az ördögbe lett az a cirkáló?

Ezt Bradford is szeretne volna tudni. Fél óra múlva megfürödve, a tábornokkal együtt villásreggelizett.

- Örülök, hogy megállapodtak Kvanggal.

- Elég simán ment. Most már nem lesz több baj.

Odakint megszólalt a kürt, fegyverbe szólították az őrséget. Ez magas rangú katonai vendéget jelentett. Bradford lenézett az ablakból. Néhány angol tiszt érkezett. Ezekről nem kellett tartania. Valamennyien személyesen ismerték, és fogalmuk sem lehetett arról, ami most az Irrawaddy északi vidékén történik. Egy civil is volt velük, irattáskával a hóna alatt.

A parancsnok lépett be.

- Erre parancsoljanak, uraim - mondta a hátuljövőknek, azután a tábornokhoz fordult: - Néhány angol tiszt érkezett Hutchinson ezredessel.

A tábornok eléjük sietett. Bradfordot élénk örömmel üdvözölték:

- Kérlek - mondta Hutchinson ezredes -, nagyon jó, hogy itt találunk. Be akartunk várni Mandalay-ban, amíg megérkezel az Earllel.

- Igen sok jelentenivalóm van - mondta Bradford.

- Ez most nem fontos. Egy ostoba ügy miatt molesztálnak. - A tábornokhoz fordult. - Megengedi tábornok úr, hogy valahol négyszemközt tanácskozhassunk a századossal?

Egy szomszédos szobába vezették a tisztet.

- Kérlek - szólt az ezredes Bradfordhoz -, ez nagyon ostoba história. Bosszant, hogy rám bízta, mert értelmetlennek és utálatosnak tartom. Colombóból valami fráter levelet írt a hadügyminiszternek egy meggyilkolt nővel kapcsolatban. Ezek olyan civil detektív-ostobaságok. A levelet félredobták, mert téged akart megrágalmazni azzal, hogy a meggyilkolt nő mellett talált törön... bocsáss meg... a te ujjlenyomatod van. Ezt a levelet félredobták. Erre

kérlek, ez az illető Mandalay-ból egy csomagot küldött. És valami ravasz módon kicsalt az Earltól egy írást, amelyben az áll, hogy a csomag küldője veled és az Earlrel egy hajón utazott, és kivágott egy ablakot. A csomagban egy kajütablak üvege volt, két részre vágva és egymásra helyezve, mint a mikroszkóp-preparátumoknál. És ez a fickó azt írta, bocsáss meg... hogy az ablaküvegen a te ujjlenyomatodat konzerválta ilyen módon... Ez az ujjlenyomat pedig egyezik a gyilkos ujjlenyomatával, ami a törőn volt. Nagyon kínos história... De hát kétségtelen, hogy az Earl írása volt mellékelve... És most neked is érdeked, hogy ezt az undorító ügyet így magunk között... hát úgy-ahogy elintézzük... mert utasítás jött...

- Hogy gondolod... - mondta halványan Bradford.

- Hát kérlek... hm... ez kínos... de hát az ujjlenyomatodat most ez az úr, aki daktiloszkópus... azért hoztuk... Ezt senki sem fogja megtudni. Azt hiszem neked is érdeked, hogy a rágalmazó ellen azután nyomban eljárjunk, mert mégis hallatlan, hogy egy vezérkari százados ujjlenyomatát rablógyilkossággal hozzák összefüggésbe...

Egy gyanakvó természetű fiatal tiszt, aki kissé oldalról figyelte a jelenetet, nyomban rávetette magát Bradford karjára, mikor az előrántotta a revolverét, valószínűleg azért, hogy föbelője magát.

Azután már erősen lefogták, és az ezredes szinte rémülten nézett rá.

- Kérem, főfelügyelő úr - mondta Huchinson a civilnek -, vegye elő a felszerelését, ujjlenyomatot készítünk.

A civil néhány holmit szedett elő a táskájából. Bradford váratlanul elnevette magát.

- Csak hagyja, barátom - mondta cinikusan. - Az ujjlenyomat egyezik. Beismerem, hogy én öltem meg Helena Aldingtont.

Miután katonai személyről volt szó, mindkét államot érintő titkos ügyről, Bradfordot egy óra múlva szép csendesén, megbilincselve magukkal vitték a tisztek a torpedónaszádon, amelyen érkeztek, és Calcuttából a „Queen Victoria” zászlóshajó Angliába vitte a foglyot.

2

A „Radzeer” személyzete szót fogadott az Earlnek, aki nem ígért semmit, megköszönte hűségüket és okosságukat, azután azt ajánlotta nekik, hogy fussanak be Calcuttába, és adják meg magukat.

- Nézzék, emberek - mondta a herceg -, én nem vagyok illetékes hatóság, de most már hiszek abban, hogy a szolgálat, amit Angliának tettek, viszonzásra fog találni. A rendőrnek el kell fogni magukat, a bíró nem jutalmazhat, csak büntethet, de a király kegyelmet adhat. Ügyüket én magam fogom őfelsége elé terjeszteni, és a minisztériumban is elmondom az igazságot: egy katasztrófát hárítottak el bátorságukkal, okosságukkal és hűségükkel. Ez minden, amit mondhatok, fiúk.

A „Radzeer” tehát teljes gőzzel Calcuttába ment.

- Szép kis vikendünk volt - mondta Rozsdás az első tiszt kajütjében, ahol a Kölyökkel ültek kettesben.

- És mégis Tom nélkül megyünk haza - sóhajtott az kissé szomorúan.

Az Earl épp akkor lépett be, mikor Rozsdás átkarolta a leányt.

- Gratulálok - mondta az excellenciás. - Most majd el kell válniuk egy időre. Valamennyiüket letartóztatják Calcuttában. Gondom lesz rá, hogy a bánásmód ne legyen szigorú. Kihallgattam a legénységet, és úgy értesültem, hogy Miss Leven a foglyuk volt, akarata ellenére vitték magukkal, mint engemet, azt hiszem, így volt, nem?

- De mennyire! - felelte Rozsdás, miután nyomban megértette, hogy az Earl ki akarja vonni Edithet az elkerülhetetlen rendőri eljárás alól, amely Calcuttában várja őket. - A Misst éjszaka raboltuk el, megkötöttük álmában, és létrán vittük a hajóra. Esetleg azt is mondhatjuk, hogy ütöttük-vertük.

- Azt hiszem - szólt vigasztalóan a szomorú leányhoz Sudessex -, nem fogja sokáig nélkülözni vörös hajú védelmezőjét.

- Excellenciás uram, az a gyanúm, hogy az elmúlt hetekben nem hoztam szégyent hajrokonaim vörös fejére. - És megelégedetten vigyorgott.

3

Az Earl hosszan beszélt a hadügyminiszterrel. A királytól jött.

- Elsősorban - mondta a herceg -, nem tartotta őket vissza az üldöztetés attól, hogy kimentsenek engem a nyomorult Bradforddal együtt a „Radzeer” elsüllyedése után. Másodszorban szélhámosságuk közben igyekeztek állandóan hazájukat szolgálni. Megmentettek Snyder fogságából, amivel óriási bajt hárítottak el rólunk. Megmentették az életemet, mikor lázasan ott maradtam, és hűséges katona módjára végrehajtották a parancsomat. Ez a vörös fiú, nem szégyellem bevallani, azzal a lánnyal együtt véghez vitt mindent, ami a vezérkar számára szinte megoldhatatlan feladatnak látszott. És végül, ha nem lopják el a „Balmoralt”, sohasem kerülhetek volna abba a helyzetbe, hogy közbelépésükkel megsemmisítsék a fegyverszállítmányt, amellyel lángba borították volna Birmát és Hátsó-Indiát. Ezzel szemben komoly bünt is követtek el: megszálltak egy angol cirkálót. Ezt nem önző érdekből. Egy embert akartak megmenteni, akiről most már kiderült, hogy ártatlanul szenvedett.

- Kérem, kérem... Elismerem az erényeiket. Különbem sem adtunk ki hivatalos jelentést. Sajnos, nevetségesen kompromittálva lennénk. De hát mit csináljunk a fickókkal?

- Szerintem, ha a bűneikből és erényeikből egyenleget vonunk, ki kell tüntetni őket.

- Hogyan?

- Adjuk nekik a cirkálót. Elsősorban így senki sem állíthatja, hogy az angol tengerészettől el lehet lopni egy hadihajót. Úgyis tervbe vették három-négy hadihajó kiselejtezését. Egyik legyen a „Radzeer”. Most már hagyjuk meg „Radzeer”-nek. Ezek a nagyszerű emberek csak hasznukra lesznek. A cirkálót az általam alapított hajótársaság arra fogja használni, hogy a kalóztól hemzsegő indiai vizeken a biztosítótársaságok által magasra értékelt árut szállítsa. És kiderül majd, hogy a „Radzeer” már akkor az övék volt, mikor engem Colombóban a fedélzetére vett.

- No de, kérem...

- Öfelsége nagyon pártolta ezt a tervemet, amely egy nevetséges baklövésünket is korrigálja.

- Én is pártolom.

Így történt, hogy a bűnösöket voltaképpen hivatalosan nem is tartóztatták le. Miután egy hetet voltak őrizetben, közölték velük, hogy valami tévedés lehetett az ügyben, a hatóságok nem

tudták, hogy a „Radzeer” cirkáló kiselejtezett hajó volt, privát kézben, és egy jóindulatú figyelmeztetéssel, hogy lehetőleg menjenek Londonba, ismét rendelkezésükre bocsátották a „tulajdonukat képező” hajót, azzal a külön rendelkezéssel, hogy valószínűleg megbüntetik őket fejenként néhány schillinggel „a haditengerészet egyenruhájának jogosulatlan használatáért”.

- Nem baj, majd fellebbezünk - nyugtatta meg Pizskos Fred a sápadt és szemmel láthatólag feldúlt rendőrkapitányt.

- Mondhatom, finom dolog - lamentált Rozsdás -, minden csekélység miatt néhány schilling büntetést kell fizetni.

Az utcán azonban élénk feltűnést keltettek, mert boldogan kurjongatva borultak egymás nyakába, azután rohantak a cirkálóra.

...Az ügy epilógusához tartozik, hogy a kaland hőseit, Rozsdást, az Earl elbeszélései után legmagasabb helyen is látni kívánták. Csak néhány előkelő személyiség vett részt a fogadáson. Barátunk frakkban volt, és igen jól festett benne, fehér kesztyűje és sárga kamáslija dacára. Külön nimbuszként fűződött hozzá bravúros elmélete Helene Aldington gyilkossága ügyében és szellemes trükkje az ablaküveggel.

- Hogy jutott eszébe, hogy két üveglap között megőrizheti valakinek az ujjlenyomatát?

- Mikor dr. Verhagen néven utaztam - felelte Rozsdás, - Bradford azzal leplezett le, hogy hogyan kell mikroszkóp alá két üveglap alatt trip... szóval olyan izéket eltenni. Vércseppben vannak fehér testecskék, vízszintesen hat betű. És mikor később beszélgettünk az excellenciás úrral, láttam, hogy ez az alak idegesen dobol az ablakon ujjaival. Gondoltam, hogyha azokat a tripo... szóval azokat az izéket két üveglap között meg lehet őrizni, akkor talán ujjlenyomattal is megy. Így azután, amikor sétáltak, kivágtam az ablakot, úgyis apró, gömbölyű üveg volt, elvágtam középen, azután egymásra tettem őket, hogy úgy maradjon meg az ujjlenyomat, mint két szelet kenyér között a szalámi.

Ritkán volt ebben a karzatos, fényes padlójú, faragott mennyezetű teremben olyan sikere valakinek, mint a vörös hajú regényhősnek. Az urak barátságosan mosolyogtak rá, és a Legnagyobb Úr megkérdezte, hogy van-e valami kívánsága.

- Sir! - mondta Rozsdás és elpirult. - Mit ér a legszebb frakk üres gomblyukkal...?

Említettem már, hogy a hiúság volt Rozsdás egyetlen igen nagy gyöngéje, de úgy látszik, az öreg úr a hatalmas, piros karosszékben értett valamit az emberi lélekhez, mert nyájasan mosolygott:

- Mikor legközelebb megkérem majd, hogy jöjjön el és szórakoztasson, meg lesz elégedve a frakkjával. És erre nem kell egy évig sem várnia.

- Látja, barátom - mondta az Earl -, a becsület és a hűség kirántotta magukat a bajból. Őszintén szólva, mikor hazatértem, és maguk Calcuttában őrizet alatt voltak, féltem, hogy nem ússzák meg büntetés nélkül.

- Miért büntettek volna minket meg? - kérdezte Rozsdás álmélkodva.

- Sok nagyszerű tettet kellett elkövetni - mondta a hadügyminiszter -, hogy így legyen. Mert mégiscsak erőszakkal elragadtak egy cirkálót, és fogságban tartották az Earlt, valamint egy állítólagos vezérkari századost.

- Nahát... - felelte a vörös, és nem tudott hová lenni az álmélkodástól - itt valami borzasztó tévedés van, most már sajnálom, hogy nem állítottak bennünket bíróság elé, mert nem szoktam meg, hogy hasonló gyanúnak még csak az árnyéka is tapadjon a nevemhez - és indignálódva végignézte önmagát kamáslijáig. - Én és néhány gentleman barátom, civil létünkre, ezernyi

veszély között, Earl of Sudessex parancsára, viharos éjszaka üzembe helyeztünk egy kiselejtezett cirkálót, kénytelenek voltunk katonaruhában járni egy ideig...

- Tréfál, uram? - mondta az öreg úr a karosszékéből.

- Parancsoljon, Sir, kegyeskedjék meggyőződni arról, amit mondtam - és átnyújtott egy írást. A papír alján ez állt:

„Utasításom értelmében, az én intézkedésemmre tették mindazt, amit erre az okmányra e sorok fölé jegyeztek. Az angol haza érdekében és magasabb katonai szempontok miatt így láttam jónak:

Earl of Sudessex.”

Ezután a „Balmoral” eltűnésének napja szerepelt mint dátum, és a következő utasításokat jegyezték fel a lapra:

1. Megbízta Hallyburton urat, hogy a karanténállomáson parlagon heverő „Balmoral” cirkálót, néhány úriemberrel, észrevétlenül hajózza el állomáshelyéről.
2. Köteleztem nevezettet, hogy Sabangnál az angol kincstár költségére lássa el a hajót a szükséges szivar- és alkoholmennyiséggel.
3. Bradford nevű kémgyanús kísérőm miatt tegyenek úgy, mintha fogolyként őriznének a cirkálón.
4. Súlyos büntetés terhe mellett kötelezem őket, hogy helyettem a francia fogadtatás katonai parádéjának elviselhetetlen fáradalmait vállalják, nevemben és Bradford százados nevében szerepeljenek és lehetőleg sikeres diplomáciai tárgyalásokat folytassanak.
5. Kötelesek állami lakkal a hajó oldalán helytelenül alkalmazott nevet „Radzeer”-re kijavítani.
6. Szigorú büntetés mellett megparancsolom, hogy őfelsége indiai flottáját repülőrajait, tengeralattjáróit, rendőreit és a világrész valamennyi rádióállomását kötelesek huzamos időn át megtéveszteni, lehetőleg kijátszani, és parancsaiknak nem engedelmessékedni.
7. *Legfontosabb:* E saját kezű írással befejezett utasítás megszegőit Essex grófságába szállíttatom, ahol visszaállítatik a pallosjog, és az engedetleneknek előírászerűen fejüket vétetem.

Az öreg úr, ott a karosszékben, úgy nevetett, hogy a könnyei csorogtak. A hadügyminiszter, miután elolvasta az ívet, alatta az Earl saját kezű utasításával, másodpercekig levegő után kapkodott. Különösen fokozódott a derűltség, midőn az Earl elmondta az utasítás történetét.

- Hanem, arra kíváncsi vagyok - mondta az ősz tengernagy tünődve -, hogy mi történt volna a bűnper végén, ha ez az írás a bíró asztalára kerül.

Ez igen fogas kérdés volt.

Az írást eltették a Sudessexek családi levéltárába, ahol még ma is látható.

- Barátom, maga nem elveszett ember - mondta az öreg úr -, gondom lesz rá, hogy élete további során eredményesebben használja fel képességeit.

- Akkor hát mégsem lesz a tanítómnak igaza - felelte Rozsdás.

A kihallgatás ezzel véget ért.

A biztosítótársaság sohasem bánta meg, hogy a „Radzeer”-t alkalmazta különösen értékes áruk szállítására a bizonytalan indiai vizeken. Pontosabb, rendesebb óceánjárót el sem lehetett képzelni, mint a „Radzeer”. Személyzete megbízható volt, valamennyien szép összeg fölött rendelkeztek, mert midőn Leven találmányát megvásárolták, a „részvénytársaság” tagjai huszonötezer fonton osztoztak Pireuszban, a Nagy Főnök szintén megkapta részét egy postautalványon, amelynek a feladója „gebedj meg” volt. A részvénytársaság tagjain kívül a goromba Fáraó is jutalmat kapott.

De nem feledkeztek meg a szegény ál-Levenről sem. Gabriel Amiens élete is révbe jutott, miután elegendő tőkét bocsátottak rendelkezésére, hogy Londonban kis kávéházat nyisson a „Légionistához”.

Hogy miért nem telepedtek le pénzükkel valahol Pizskos Fred és barátai? Mert egy héten belül halálra unták volna magukat. Tenger, csavargás, kaland nélkül nem tudtak élni. Kivételesen Rozsdás. Miután elvette feleségül Edith Levent, birtokot vásárolt, amelyet az Earl szemelt ki számukra, az ő grófságában. Mondják, hogy igen előnyös áron jutott hozzá a fiatal pár.

Az Öreg úrnak gondja volt rá, hogy Rozsdás frakkja az esküvő napján ne szenvedjen régebbi hibájában. Nem is bánta meg, hogy felesége terrorjának engedve, kesztyűjét, kamásliját és gyönyörű, zöld, nemes opál inggombjait otthon hagyta. Az érdemrend mindenért kárpótolta. Pizskos Fred a „Radzeer” legénységével ott volt az esküvőn, és mindnyájuk nevében egy csokrot nyújtott át, amelyhez szép beszédet eszelt ki, de végre is a meghatottság és a sok nagyúr jelenlététől fellépő elfogódottság miatt, a csokor átnyújtásának pillanatában állandóan csak ezt ismételte:

- Micsoda marhaság... micsoda marhaság...

A francia Rivierára induló házasságokat a „Radzeer” szállította Calais-ig, és ez alkalommal a legénység kapitányostul együtt úgy berúgott, hogy midőn az ifjú pár már Párizs felé járt a vonattal, Calais külvárosában egymás után vonultak fel a mentők, a tűzoltók és a rendőrségi készültség riadóautói.

...És Tom Leven? Fényesen rehabilitálták, előléptették és kitüntették. De soha nem tért vissza Angliába. Mint alezredes, kormányzója lett az általa pacifikált területnek.

...Ha nagy köd van az óceánon, és lesötétített hajó tűnik fel valamerre, amelyik nem felel rádióhívásra, ma már nem csempészeket gyanítanak rajta, akik titokban közlekednek. Mindenki tudja, hogy a „Balmoral” ez, amelyet valamikor a levegőbe ragadott, és hétszer megforgatott a ciklon. Azóta mint kísértethajó közlekedik, rádiója néma, de ha megjelenik elmosódott, lámpátlan árnya, az általában nagy vihart jelent.

Ezt ma már minden felvilágosodott matróz tudja.

.oOo.